

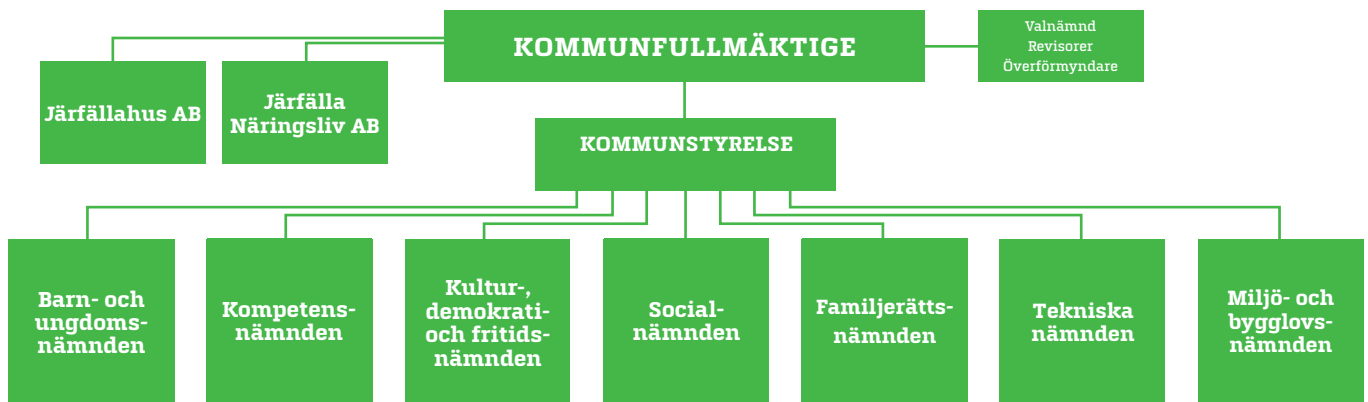

JÄRFÄLLA

Årsredovisning 2018
Järfälla kommun

Kommunens organisation

MANDATFÖRDELNING I KOMMUNFULLMÄKTIGE

	2014-2018	2018-2022
Socialdemokratiska arbetarpartiet (S)	20*	18
Moderata samlingspartiet (M)	17	15*
Liberalerna (L)	4	5*
Vänsterpartiet (V)	4	5
Kristdemokraterna (KD)	3	4*
Centerpartiet (C)	3*	3*
Miljöpartiet de gröna (MP)	6*	3
Sverigedemokraterna (SD)	4	8
Totalt antal mandat	61	61

*Partier som bildat koalition för politisk ledning

Innovation
Sida 6

**En schysst plats
för ett aktivt liv**
Sida 7

Innehåll

Nystart för Järfälla	3
Konsten att ställa om	4
Förvaltningsberättelse	
Innovation	6
En schysst plats för ett aktivt liv	7
Måluppfyllelse för god ekonomisk hushållning	9
Framtida tillväxt	12
Kvalitativ välfärd	15
Miljö och klimat	17
Demokrati, öppenhet och trygghet	19
Ekonomiskt resultat	22
Kommunkoncernens ekonomi	27
Fem år i sammandrag	28
Uppdrag från kommunfullmäktige	29
Miljöredovisning	35
För alla framåt -Medarbetare	39
Verksamhetsberättelse	
Nämndernas verksamhetsberättelser i sammandrag	42
Barn- och ungdomsnämnden	45
Kompetensnämnden	47
Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden	50
Socialnämnden	51
Familjerättsnämnden	54
Tekniska nämnden	55
Miljö- och bygglovsnämnden	57
Måluppfyllelse av nämndernas effektmål	58
Järfällahus AB	59
Järfälla Näringsliv AB	60
Finansiella rapporter	
Resultaträkning	61
Kassaflydesanalys	61
Balansräkning	62
Noter	63
Redovisningsprinciper	71
Driftredovisning	72
Investeringsredovisning	72
Revisionsberättelse	73

Nystart för Järfälla

Under ett år hinner det hända mycket och det är nu dags att blicka tillbaka för att summera Järfälla kommuns arbete under år 2018.

Utmärkande för året har, precis som under en rad tidigare år, varit kommunens expansion. Barkarbystaden har fortsatt att utvecklas samtidigt som också andra delar av kommunen har fortsatt att förtätas. Detta har återigen inneburit en stark befolkningsökning där invånarantalet slutade på 78 480 personer, en ökning med 2027 personer (SCB 2019).

Alla kommunens medarbetare har under året fortsatt att göra ett fantastiskt arbete med att utveckla kommunen och dess verksamheter. Från förskola till äldreboende och från kultur- och fritidsverksamhet till kommunstyrelseförvaltning (för att bara nämna några) - alla har de bidragit med kunskap, engagemang och otroligt viktiga arbetsinsatser som jag är väldigt tacksam för.

Den kommunala verksamheten präglades givetvis även av att 2018 var ett valår och efter valet bildade Alliansen ett nytt styre för Järfälla. Jag är enormt stolt över och ödmjuk inför att ha fått möjligheten att som kommunstyrelsens ordförande ta över klubban och ser fram emot att under de kommande åren, tillsammans med alla medarbetare och förtroendevalda, få fortsätta att utveckla Järfälla till en kommun där kvalitet alltid står i fokus. Mer om detta kommer dock att redovisas i nästa års verksamhetsberättelse. På de kommande sidorna finns nu en detaljerad rapport om kommunens verksamhet under 2018.

Emma Feldman
Kommunstyrelsens ordförande

Konsten att ställa om

I september före valet konstaterade vi att merparten av alla mandatperiodens uppdrag var genomförda och många mål var uppnådda. Efter valet stod det klart att Järfälla kommun har en ny politisk ledning. Sedan den 15 oktober styr Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna kommunen i minoritet, med Emma Feldman (M) som kommunstyrelsens ordförande. En ny politisk inriktning betyder att vi har genomfört en del förändringar för att säkra att vårt arbete och vår organisation är anpassad för att möta de nya politiska målen och uppdragen. Att ställa om till ny politisk inriktning och nya ledande politiker är en viktig del i tjänstemannaarbetet.

Allianspartiernas Mål och budget för 2019-2021 antogs i kommunfullmäktige den 17 december, med nya politiska mål och uppdrag. Fokusområden är trygghet, resultat och arbetsro i skolan samt att säkerställa att kommunens verksamheter bedrivs kostnadseffektivt och med hög kvalitet. För att kunna möta den nya inriktningen krävs att vi ställer om delar av kommunens organisation och att vi anställda har fokus på nya mål och uppdrag.

FÖRÄNDRINGAR

Från och med årsskiftet har en äldrenämnd inrättats, och den påverkar socialförvaltningens arbete. Under kommunstyrelsen har ett innovationsutskott inrättats. På kommunstyrelseförvaltningen har två nya avdelningar bildats; avdelningen Social hållbarhet som ska arbeta med integration, segregation, trygghet och säkerhet samt avdelningen Innovation som ansvarar för verksamhetsutveckling. I avdelningen Innovation ingår även Barkarby Science som är ett samarbete mellan Järfälla kommun, flera stora företag KTH och Södertörns högskola. Bolaget ska utveckla och tillämpa innovativa lösningar inom stadsbyggnad.

Förändringarna är viktiga för att säkerställa att organisationen på ett effektivt sätt kan ta sig an de nya politiska målen och uppdragen, men det räcker inte med organisatoriska förändringar. Nu måste även alla chefer och medarbetare ställa om. Det kan handla om "kill your darlings", tänka helt nytt och agera därefter. Men det kan också handla om små förändringar. Det viktiga är att vi som tjänstemän jobbar med de aktuella målen och uppdragen.

ÖVERSYN AV UPPDRAG

Mycket av arbetet i kommunen styrs av beslutade uppdrag. Uppdragen styr vad organisationen ska fokusera på utöver de lagstiftade krav och de stödfunktioner som är nödvändiga

för att kommunen ska fungera. Ett av de nya uppdragen handlade om att se över kommunens samtliga byggplaner. Ett annat handlar om att jobba mer intensivt med administrativa effektiviseringar.

Jag är övertygad om att en effektiv omställning kommer att hjälpa oss att nå de nya politiska målen och göra att vi kan fortsätta arbeta för ett bra Järfälla!

Christina Rapp Lundahl
Kommundirektör

Självkörande buss i Barkarbystaden.
FOTO: NOBINA

Innovation

Järfälla vågar bryta ny mark. Genom nya samarbetsformer och innovativa satsningar inom teknik och metodik positionerar sig Järfälla som en kommun i framkant på många områden. Några exempel är självkörande bussar, nya samverkansformer kopplat till hållbar stadsutveckling, trygghetsskapande teknik och ett särskilt utskott för innovation.

SJÄLVKÖRANDE BUSSAR VÄCKER UPPMÄRKSAMHET

I december startade SL busslinje 549 med självkörande linjetrafik i Barkarbystaden. Järfälla var då först i världen med självkörande bussar i linjetrafik i ett projekt tillsammans med Nobina och SL. Ambitionen var att erbjuda Järfällabor och besökare världens modernaste kollektivtrafiksystem. Nyheten om de självkörande bussarna har fått stor spridning, och nu besöker människor Barkarbystaden bara för att provåka en självkörande buss.

Tanken är att kollektivtrafiken ska utvecklas i takt med den framväxande staden, och näst på tur står så kallade BRT, Bus Rapid Transit, ett busstrafiksystem där man tar till vara på många av de fördelar man finner i spårtrafik.

HÅLLBAR STADSUTVECKLING I SAMVERKAN

För att fokusera på hållbar stadsutveckling kopplat till innovation har bolaget Barkarby Science bildats genom ett samarbete mellan kommunen, Skanska, NCC, EON, Järfällahus, Atrium Ljungberg och Scania. Bolaget har även tecknat avsiktsförklaringar med KTH och Södertörns högskola. Arbetet ska bedrivas i projekt där akademi, näringsliv och offentlig sektor samverkar. Initiativet Barkarby Science har också bidragit till att kommunen nominerades till priset Årets innovativa kommun.

I juni tilldelades Järfälla kommun Det hållbara framtidspriset 2018. Det är arbetet med Barkarbystadens tredje etapp som uppmärksammas, och där har kommunen bland annat tagit fram ett kvalitetsprogram för att möta dagens utmaningar med att bygga en attraktiv, miljömässigt och socialt hållbar stad som bidrar till ett resurseffektivt samhälle där människors behov och välbefinnande står i centrum.

INNOVATION NATURLIG DEL AV VERKSAMHETSUTVECKLING

Med bildandet av ett särskilt innovationsutskott sätter Järfälla fokus på verksamhetsutveckling med innovativ inriktning. Den särskilda innovationsavdelningen ska främja innovativa processer för effektivisering och digitalisering. Inom kommunen pågår flera projekt med teknik i framkant. Bland annat utvecklas trygghetsskapande teknik inom äldreomsorgen med smarta lås och möjlighet att själv kunna påverka sina matinköp med hjälp av en lättanvänd applikation på webben. Inom avfallsområdet implementeras så kallad RPA, Robot Process Automation, för handläggning av kundärenden.

En schysst plats för ett aktivt liv

Järfälla ska vara en bra plats för alla som vill leva ett aktivt liv, oavsett om det handlar om idrott, motion, att delta i föreningsliv eller ta del av ett kulturutbud. Under 2018 har Järfällas idrotts- och kulturutbud breddats med nya anläggningar och avtal om vidareutveckling.

En av de saker Järfälla är mest känd för är utbudet av grönområden och möjlighet till rekreation och friluftsliv. Med en tredjedel av ytan täckt av grönområden med bland annat naturreservaten i Görväln och på Järvafältet är Järfälla en fantastisk plats för den som vill röra sig i naturen.

En annan sak är det rika föreningslivet inom bland annat idrott och kultur. Att Järfälla växer gör att behovet av anläggningar för föreningsaktiviteter ökar. Under 2018 har flera nya anläggningar invigts som var och en ska bidra till att Järfälla förblir en bra plats för kultur och idrott.

NYA ANLÄGGNINGAR

En av Sveriges snabbast växande sporter är padel och efterfrågan på banor att spela på har är stor. I slutet av februari invigdes Järfälla Padel Club i Jakobsberg. Anläggningen uppfördes i samarbete mellan entreprenören och Järfälla kommun som stod för bland annat marksanering. Den 14 april invigdes den nya simhallen i Jakobsberg, Järfällabadet, med bland annat en 50-meters bassäng, multibassänger och två vattenrutschkanor. Kommunen är en stor och viktig hyresgäst hos företaget Medley som driver badet.

IDROTTSOMRÅDE UTVECKLAS

Många Järfällabor och besökare från andra kommuner nyttjar idrottsområdet i Jakobsberg varje vecka. Bortsett från ovan nämnda padelhall och Järfällabadet finns ishall, sporthall och fotbollsplaner. I juni tecknade Järfälla kommun en avsiktsförklaring med fastighetsutvecklaren APP om utveckling av idrottsområdet med ambitionen att hitta långsiktigt hållbara och funktionella lösningar för samhällsservice, skolfaciliteter och sportanläggningar ihop med inspirerande och högkvalitativa bostäder.

EFTERLÄNGTAD MÖTESPLATS

I oktober invigdes Huset på höjden i Jakobsberg, ett kultur- och aktivitetshuset för alla åldrar där såväl privatpersoner som föreningar kan boka studios för film-, musik- och podproduktion. Det finns även lokaler för dans, drama, matlagning, bild, filmvisning och möten.

Och mer ska det bli. Under hösten 2018 genomfördes samråd av detaljplanen Veddesta IV där företaget Serneke planerar att bygga idrottskvarter med bland annat en inomhusanläggning för längdskidåkning. Järfälla är, och ska fortsätta att vara en schysst plats för ett aktivt liv.

Måluppfyllelse för god ekonomisk hushållning

Kommunerna ska enligt lag ha god ekonomisk hushållning vilket innebär både ändamålsenliga verksamheter med hög kvalitet och ett positivt ekonomiskt resultat över en längre period. Kommunfullmäktiges fyra inriktningsmål och finansiella mål vägleder organisationen för att uppnå kvalitet och effektivitet i verksamheterna.

Målstyrningsmodellen består av politiskt beslutade mål: inriktningsmål och effektmål. Inriktningsmålen är kommungemensamma som nämnderna ska svara upp mot i form av effektmål. De politiskt fastställda målen och de finansiella målen, som ska säkra en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling, följs upp kontinuerligt. Kommunfullmäktiges inriktningsmål är övergripande med indikatorer som ska visa färdriktningen. I Mål och budget 2019-2021 har kommunfullmäktige beslutat om nya mål för mandatperioden och därmed kommer en ny målstruktur att sättas under 2019. Kortfattat innebär den nya modellen färre mål och indikatorer och ökad styrning mot kommunfullmäktiges nya uppdrag.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) följer upp kommunernas resultat inom olika områden som bedöms vara intressanta ur ett medborgarperspektiv, Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK). Det ger en möjlighet att jämföra kommunens kvalitet och effektivitet med andra kommuner, och ger goda förutsättningar för lärande och utveckling. Under respektive inriktningsmål presenteras ett urval intressanta resultatmätt som beskriver kommunens kvalitet, tillgänglighet och effektivitet.

RESULTAT FÖR KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL

Måluppfyllelse 2016-2018

	2018	2017	2016
• Framtida tillväxt			
• Kvalitativ välfärd			
• Miljö och klimat			
• Demokrati, öppenhet och trygghet			
• Finansiella mål			

God ekonomisk hushållning bedöms vara delvis uppnått för 2018. Uppföljningen av kommunfullmäktiges fyra inriktningsmål samt de finansiella målen visar på att måluppfyllelsen är delvis uppnådd inom samtliga målområden. Det finns ett antal förbättringsområden som kommunen behöver fokusera på framåt. Järfällas resultat jämförs allt mer i ett externt perspektiv; från Järfällabor, olika målgrupper inom verksamheterna samt mellan kommuner i Stockholms län och övriga kommunsektorn. Nämndernas resultat på inriktningsmålen presenteras i form av effektmål. En bedömning av nämndernas resultat har gjorts och ingår i den samlade målbedömningen.

Inriktningsmålet **Framtida tillväxt** uppfylls avseende befolkningsutvecklingen samt antal färdigställda bostäder. Antalet arbetstillfällen och antalet nya företag har ökat, vilket är positivt. Arbetslösheten i Järfälla har minskat något, i likhet med länet. Skattekraftsutvecklingen för både Järfälla och Stockholms län är oförändrad jämfört med 2017. Sammantaget för alla indikatorer samt nämndernas effektmål görs bedömningen att målet delvis har uppnåtts.

Målet om **Kvalitativ välfärd** visar på varierande måluppfyllelse. Det senaste läsåret har Järfälla en positiv resultatutveckling i de nyckeltal som mäter kunskaperna i slutet av grundskolan. Meritvärdet för samtliga elever i årskurs 9 har ökat och andelen som når behörighet till gymnasieskolans nationella program har också ökat. Inom Individ- och familjeomsorg visar brukarundersökningen på förbättringar efter kontakt med socialtjänsten, dock tar det längre tid att hitta annat boende för våldsutsatta personer med skyddsbehov. När det gäller mål som gott bemötande och snabb lösning av inkommande kontakter till kommunens servicecenter så är servicegraden på samma nivå som föregående år. Antalet registrerade klagomål som uttrycker missnöje från kommuninvånarna fortsätter dock att öka. Bedömningen är att inriktningsmålet delvis är uppfyllt.

Inriktningsmålet **Miljö och klimat** visar på en del förbättringar, bland annat har andelen ekologiska livsmedel

ökat och uppgår till 42 procent vilket är ett bra resultat i jämförelser med andra kommuner. Energiförbrukningen inom kommunens verksamhetslokaler har minskat med 25 procent 2018 och andelen miljöbilar i organisationen har ökat. En försämring har skett avseende trafikbuller då fler upplever att de besväras av detta. Den samlade bedömningen är att inriktningsmålet är delvis uppfyllt.

Indikatorer för inriktningsmålet **Demokrati, öppenhet och trygghet** visar på oförändrade värden för trygghet och inflytande. Inom nämnderna finns varierande resultat. Tryggheten på förskolor och grundskolor har generellt goda resultat men målet är att de ska förbättras ytterligare. Valdeltagandet är i princip oförändrat jämfört med 2014. Sammantaget är bedömningen att inriktningsmålet delvis är uppfyllt.

Järfälla har som ett av sina **Finansiella mål** att kommunens långsiktiga betalningsförmåga ska vara god. Det innebär att soliditeten ska öka över tid, inklusive hela pensionskulden. Soliditeten är oförändrad 2018 jämfört med 2017, men har förbättrats jämfört med de närmast föregående åren. 2018 års resultatnivå samt en stor investeringsvolym bidrar till att soliditeten inte förbättrades ytterligare. I kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning från maj 2015 är ”utgångspunkten att årets resultat ska vara minst en procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning samt att sträva mot att resultatet ska överstiga två procent av detsamma.” En procent av skattnettot i bokslutet 2018 är 40 mnkr. Årets resultat 2018 exklusive exploateringsnetto uppgår till 11,5 mnkr (0,3 %) vilket innebär att målet inte uppnås. I resultatet ingår dock engångsposter såsom utrangeringar, avslut av avtal samt upplösningar av gamla fordringar om sammanlagt 30 mnkr vilket gör den slutliga bedömningen blir att resultatmålet delvis är uppnått.

UPPFÖLJNING AV KOMMUNENS INTERNA KONTROLL

Kommunfullmäktige har 2014 fastställt riktlinjer för intern kontroll där syftet är att säkerställa att kommunstyrelse, nämnder och bolagsstyrelser arbetar systematiskt för att upprätthålla en tillfredsställande intern kontroll. Det är varje nämnd och styrelse som ansvarar att den interna kontrollen är tillräcklig.

Samtliga nämnder och styrelser har internkontrollplaner som följts upp under året. Både ekonomiadministrativa och verksamhetskontroller har analyserats och åtgärder vidtagits. Årets uppföljning visar att arbetet med internkontrollplanen fortsatt behöver utvecklas och systematiseras.

Den interna kontrollen är ett verktyg för att säkerställa en god ekonomisk hushållning och att kommunens mål uppnås. Intentionen med en internkontrollplan är att säkerställa att nämnder och styrelser arbetar systematiskt

med de frågor som är väsentliga för nämndernas verksamhetsområde, att risker för att fel ska uppstå undviks eller minimeras och att säkerställa att verksamheten bedrivs effektivt. Intern kontroll handlar om att ha ordning på sin verksamhet, vilket innebär att uppfylla mål och uppdrag, följa lagar och regler, bedriva kostnadseffektiv verksamhet samt ha en tillförlitlig finansiell rapportering. Detta ska genomsyra alla kommunens verksamheter.

Nämnderna har följt upp sina internkontrollplaner och återrapporterat resultatet av uppföljningen till kommunstyrelsen i sina verksamhetsberättelser. Kommunstyrelsen ska utifrån nämnders och styrelsers uppföljningsrapporter göra en samlad bedömning av kommunens samlade system för intern kontroll, och i de fall förbättringar krävs besluta om sådana.

Nämndernas planering och uppföljning av internkontroll sker alltmer systematiskt och enhetligt. I återrapporteringen till respektive nämnd ingår en beskrivning av avvikelser samt hur de föranlett justeringar av rutiner och anvisningar. I delårsbokslut per augusti och i årsbokslutet har nämnderna även rapporterat till kommunstyrelsen vilka statliga bidrag som ingår i resultatet. För att stödja den systematiska uppföljningen av exploateringsverksamheten har projektredovisningen särskilt beaktats i den nya kodplan som tagits i bruk 2018.

Mål- och uppdragsuppföljning sker löpande och rapporteras till kommunstyrelsen även vid delårsboksluten. Digitaliseringen av budget och prognos har pågått under året, ett arbete som har tagit längre tid än planerat att implementera på alla förvaltningar. Inför 2019 är nu alla förvaltningar inne i modulen och därmed ska verksamhetsstödet kunna bidra till en effektivare uppföljningsprocess framöver. Med anledning av att det tagit längre tid med budget- och prognosmodulen har arbetet med ett digitalt stöd för intern kontroll skjutits fram till 2019. Målet är att på ett systematiskt och transparent sätt följa upp effekterna och förbättringsåtgärderna i nämndernas arbete med den interna kontrollen.

*mnkr = miljoner kronor.

Framtida tillväxt

Den samlade bedömningen är att inriktningsmålet är delvis uppfyllt. Bedömningen baseras på att huvuddelen av indikatorer kopplade till effektmålen med koppling till inriktningsmålet på nämndnivå, är oförändrade jämfört med tidigare år. Förbättringsområden är att fortsätta stärka kommunens beredskap och analyser för expansionens möjligheter och utmaningar.

Invånarantalet i Järfälla ska öka och kommunen som organisation ska på alla nivåer ha beredskap att möta expansionen. Kommunen ska erbjuda en blandning av boende- och upplåtelseformer samt boende som passar för alla livets skeden samt olika behov och livssituationer. Arbetslösheten bland Järfällaborna ska minska. Antalet arbetstillfällen i kommunen ska öka och fler företag ska etablera sig i kommunen. Järfälla ska även attrahera fler besökare och erbjuda olika typer av attraktiva besöksmål.

ANTALET NYA BOSTÄDER ÖKADE

Bostadsbyggandet i Järfälla fortsatte att öka jämfört med tidigare år. Färdigställda bostäder i tunnelbanans influensområde uppgick till 533 och i kommunen i övrigt till 604, totalt 1 137 för helåret 2018. Detaljplanen för Barkarbystaden III är antagen och planen möjliggör för 4 100–4 400 bostäder.

BEFOLKNINGEN HAR ÖKAT

Vid årsskiftet 2018 hade Järfälla 78 480 invånare, vilket är en ökning med 2 027 personer (2,7 %) jämfört med 2017. I slutet av 2030 beräknas ungefär 104 000 personer bo i Järfälla. Den kraftiga befolkningsutvecklingen i kommunen håller i sig och ligger på samma nivå jämfört med de senaste åren. Ökningen 2018 bestod dels av ett födelseöverskott på 420 personer (avser 938 födda och 518 avlidna), dels av ett positivt flyttningsnetto på 1 600 personer (bestod av 7 721 inflyttade och 6 121 utflyttade personer).

FÖRBÄTTRAD BEREDSKAP FÖR ATT MÖTA EXPANSION

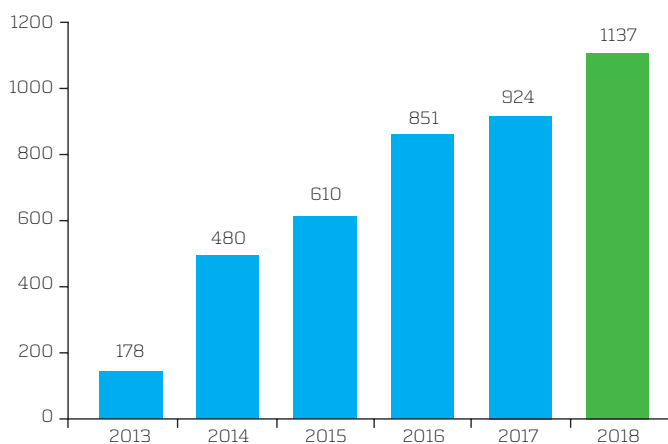
Under 2018 har arbetet fortsatt med att stärka kommunens beredskap för expansionen genom att utveckla det systematiska arbetssättet i styrning, uppföljning och upphandling. Detta systematiska arbetssätt skapar även förutsättningar så att kommunen kan få maximal nytta av digitaliseringens möjligheter.

En indikation på vilken beredskap kommunen har för expansionen är att kunna erbjuda plats för barn i förskola vid önskad tidpunkt. Under 2018 har 79 procent av barnen i Järfälla erbjudits plats vid förskola på önskat datum, jämfört med 38 procent 2016.

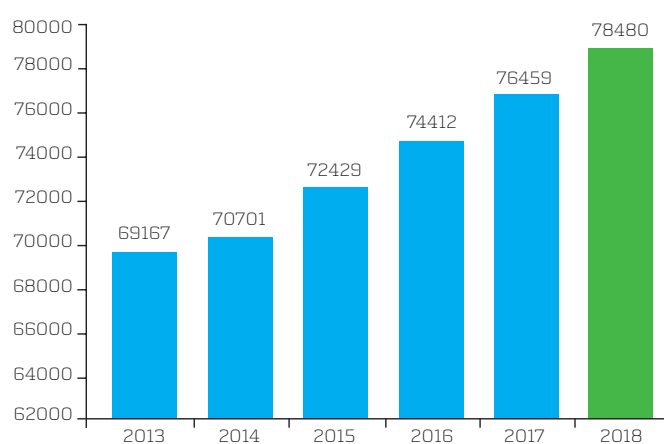
ARBETSLÖSHETEN HAR MINSKAT

Andelen öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd uppgick i december 2018 till 7,4 procent

Antal nya bostäder

Antal invånare mät datum 31/12

av arbetskraften 16-64 år. Det var en minskning med 0,3 procentenheter sedan december 2017. Motsvarande tal för Stockholms län var 5,9 procent, en minskning med 0,2 procentenheter sedan december 2017. För riket som helhet ligger talet på 7,0 procent, en minskning med 0,5 procentenheter sedan december 2017.

ARBETSTILLFÄLLENA HAR ÖKAT

Antalet arbetstillfällen i Järfälla uppgick 2017 till 27 013 stycken. Det är en ökning med cirka 1 000 arbetstillfällen jämfört med året innan. Observera att 2017 är den senast tillgängliga statistiken från SCB. Ökningen är en naturlig följd av att antalet invånare i Järfälla ökar. Med varje ny invånare skapas ytterligare underlag för service- och handelsnäringar.

FÖRETAGSKLIMATET

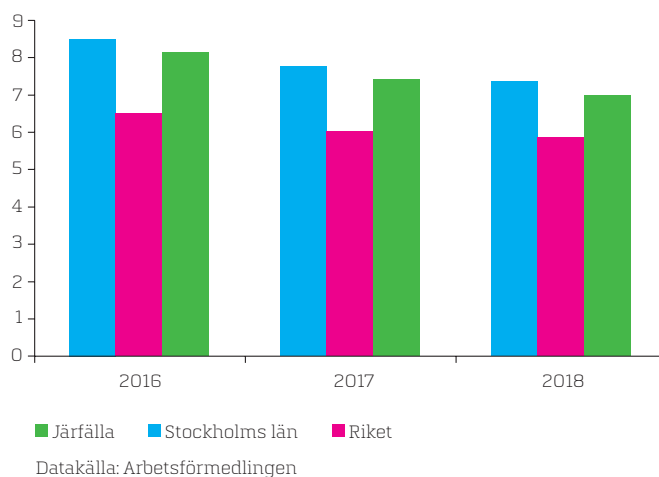
Järfälla kommun arbetar genom näringslivsbolaget Järfälla Näringsliv AB aktivt för att få fler att välja Järfälla som ort för etablering av företag. Näringslivsbolaget är kontaktlänken mellan potentiella investerare och kommunen, och är en huvudaktör i etableringsprocessen. Kontorsläget i Barkarby har väckt särskilt intresse under 2018. Under 2018 etablerade sig 333 stycken företag i Järfälla, vilket är något fler än året innan. Antalet nyetableringar ligger på en stabil nivå.

I nöjd kundindex undersökningen (NKI-index) som genomförs årligen och avser föregående (år 2017) bedöms Järfällas service till företagen till 72 på en 100-gradig skala. Det är samma nivå som året innan (2016) och visar att

Järfälla är en medelkommun avseende NKI-index. Det stabila resultatet beror på målmedvetet förbättringsarbete på de förvaltningar som ingår i mätningen.

Svenskt Näringsliv rankar varje år Sveriges kommuners företagsklimat. 2018 års resultat för Järfälla ger plats 56, vilket är en förbättring med 10 placeringar från året innan. Därmed är den negativa trenden bruten, men för kontinuerlig förbättring krävs långsiktiga och prioriterade åtgärder.

Arbetslösa i december (16-64 år)

INDIKATOR		2016	2017	2018	TREND
Skattekraftsutveckling.	Järfälla	106	104	104	→
	Stockholms län	117	118	118	
Järfällabornas syn på kommunen som en plats att bo och leva på.	Järfälla	63	58	59	→
Nettoinflyttning relativt Stockholms län.	Järfälla	1095	1032	835	↘
Nettoinflyttning till Järfälla jämfört med medianen i Stockholms län.	Järfälla	1550	1681	1600	→
	Median länet	824	641	630	
Antal påbörjade bostäder.	Järfälla	1211	916	858	→
Antal färdigställda bostäder.	Järfälla	851	924	1137	→
Andel arbetslösa Järfällabor.	Järfälla per december månad	8,4 %	7,7 %	7,4 %	↗
Antal arbetstillfällen i Järfälla.	Järfälla	25 784	26 078	27 013	→
Företagarnas sammanfattande omdöme om kommunens service till företagen.	Järfälla	69	72	72	→
Antal nya företag per 1000 invånare.	Järfälla	6,8	6,0	5,9	↘

TITEL - KOMMUNENS KVALITET I KORTHET, KKiK	2016	2017	2018
Gott bemötande vid kontakt med kommun, andel av maxpoäng (%)	83	79	81
Plats på förskola på önskat placeringsdatum, andel barn (%)*	38	45	79
Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde	42	34	51
Företagsklimat enl. Öppna Jämförelser (Insikt) - Totalt, NKI*	68	72	72

* Statistiken har ett års förskjutning, i kolumn 2018 redovisas statistiken för verksamheten 2017 osv.

- 25 % bästa KKiK redovisar resultat jämfört med andra kommuner. Undersökningen genomförs av Sveriges kommuner och landsting, SKL.
- 50 % mittersta
- 25 % sämsta Färgsättningen visar om kommunen har bra eller dåliga resultat jämfört med andra. Det ger en signal om Järfälla tillhör de bästa 25 procent (grönt), de mittersta 50 procent (gult) eller de sämsta 25 procent (rött).
- ingen uppgift

Kvalitativ välfärd

Den samlade bedömningen är att inriktningsmålet är delvis uppfyllt. Dock finns det fortsatta utmaningar och ett starkt behov av förbättringsåtgärder inom kvalitet och effektivitet inom kommunens verksamheter. I bedömningen har det vägt in att 20 av de 33 effektmålen, med koppling till inriktningsmålet på nämndnivå, är helt eller delvis uppfyllda.

Järfällaborna ska erbjudas bästa möjliga välfärdstjänster för sina skattepengar. Kommunalt finansierade verksamheter ska bedrivas effektivt, med ständigt förbättrade resultat och hög brukarupplevd kvalitet avseende såväl verksamhetens innehåll som personalens bemötande. Kvalitet och uppföljning ska vara det styrande för alla kommunalt finansierade tjänster.

Det senaste läsåret har Järfälla sett en positiv resultatutveckling i de nyckeltal som mäter kunskaperna i slutet av grundskolan. Meritvärde för samtliga elever i årskurs 9 har ökat från 230 till 238, vilket är andra året i rad med förbättrade resultat. Andelen som når behörighet till gymnasieskolans nationella program har också ökat från 84 procent till 86 procent. Av de 868 elever som gick ut grundskolan var 125 elever inte behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram, vilket motsvarar drygt 14 procent. Detta är en förbättring mot föregående läsår då 16 procent ej blev behöriga.

När det gäller mål som gott bemötande och snabb lösning av inkommande kontakter till kommunens servicecenter så är servicegraden på samma nivå som föregående år. Antalet registrerade klagomål som uttrycker missnöje från kommuninvånarna fortsätter dock att öka. Under kvartal 1, 2019 kommer 300 djupintervjuer att genomföras med medborgare som kontaktat servicecenter för att få en mer konkret bild att arbeta vidare med.

I 2018 års brukarundersökning inom Individ- och familjeomsorg (IFO) visar resultaten på myndighetssidan att 84 procent av brukarna svarat att kontakten med socialtjänsten har lett till en förbättring av deras situation. Detta är tredje året i rad som resultatet förbättras och kommunen har gått från att vara bland de 25 procent sämsta till de 25 procent bästa kommunerna.

Boendesituationen för våldsutsatta har en fortsatt negativ trend, då antalet placeringar har ökat de senaste åren samtidigt som grova våldsärenden har ökat. Detta ställer krav på längre placeringar utifrån skyddsbehov. Bristen på tillgängliga bostäder för de våldsutsatta är stor.

Järfällas arbete med kvalitetsfrågor återspeglas bland annat i undersökningen Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK). I undersökningen redovisas resultat inom några viktiga områden som bedömts vara intressanta för invånarna. Undersökningen har som ambition att beskriva kvalitet och effektivitet i jämförelse med andra kommuner.

INDIKATOR	2016	2017	2018	TREND
Andel Järfällabor som är nöjda med hur kommunen sköter sina olika verksamheter.	61	59	58	➔

TITEL - KOMMUNENS KVALITET I KORTHET, KKiK	2016	2017	2018
Plats på förskola på önskat placeringsdatum, andel barn (%)	38	45	79
Kostnad förskola, kr/inskrivet barn *	136 507	140 195	147 326
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%)	80	75	72
Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	86,3	79,8	83,0
Kostnad grundskola F-9 hemkommun, kr/elev *	90 113	95 150	101 592
Gymnasieelever med examen inom 4 år, kommunala skolor, andel (%)	54,8	48,7	49,1
Kostnad gymnasieskola hemkommun, kr/elev *	109 572	113 479	115 691
Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - förbättrad situation, andel (%)	69	80	84
Ej återaktualiserade personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%)	84	80	79
Väntetid i antal dagar från ansökan till beslut om försörjningsstöd, medelvärde	22	21	11
Kostnad individ- och familjeomsorg, kr/inv *	4 121	3 664	3 680
Kvalitetsaspekter LSS grupp- och serviceboende, andel (%) av maxpoäng		84	74
Kvalitetsaspekter särskilt boende äldreomsorg, andel (%) av maxpoäng		77	80
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	87	78	82
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	85	85	83
Kostnad äldreomsorg, kr/inv 80+ *	189 518	189 985	190 036

* Statistiken har ett års förskjutning, i kolumn 2018 redovisas statistiken för verksamheten 2017 osv.

- 25 % bästa KKiK redovisar resultat jämfört med andra kommuner. Undersökningen genomförs av Sveriges kommuner och landsting, SKL.
- 50 % mittersta
- 25 % sämsta Färgsättningen visar om kommunen har bra eller dåliga resultat jämfört med andra. Det ger en signal om Järfälla tillhör de bästa 25 procent (grönt), de mittersta 50 procent (gult) eller de sämsta 25 procent (rött).
- ingen uppgift

Miljö och klimat

Den samlade bedömningen är att inriktningsmålet delvis är uppfyllt. Den baseras dels på att de indikatorer som är möjliga att följa upp utvecklats helt eller delvis i rätt riktning, dels på att 17 av de 21 effektmålen med koppling till inriktningsmålet som finns på nämndnivå är helt eller delvis uppfyllda.

**Järfälla ska vara en föregångskommun i klimat- och miljöfrågor.
Kommunen ska ha effektiv och miljöanpassad energi- och resursanvändning.
Kommunen ska också verka för att öka medborgarnas miljömedvetenhet.**

Kommunens reviderade miljöplan är det övergripande styrdokumentet inom ekologisk hållbarhet och förtydligar sambandet till de sexton nationella och de sex regionalt prioriterade miljö kvalitetsmålen. Miljöredovisningen som visar på utvecklingen inom ett antal prioriterade miljöområden kan läsas som ett komplement till beskrivningen av inriktningsmålet, se avsnitt Miljöredovisning.

Fler upplever att de besväras av buller i sin bostad. Andelen har ökat till 46 procent jämfört med 38 procent 2017. Indikatorn mäts i samband med SCB:s medborgarundersökning.

För att långsiktigt klara en hållbar utveckling måste klimatpåverkan generellt minska. Detta görs huvudsakligen genom att minska energianvändningen och användningen av fossila bränslen. Uppgifter om koldioxidutsläppen i kommuner hämtas från nationella emissionsdatabasen, som har en eftersläpning på två år. Målet är att halvera koldioxidutsläppen per invånare jämfört med 1990 års nivå på 1,9 ton. Målet är uppnått med ett koldioxidutsläpp på 0,8 ton per invånare år 2016. Inom tekniska nämnden finns effektmålen att koldioxidutsläppen från kommunens lätta lastbilar och personbilar ska ha ett medelvärde på maximalt 50 gram per fordon samt att andelen förnyelsebart bränsle förbrukat i kommunens fordon ska vara minst

75 procent. 2016 klarade man inte dessa mål men 2017 uppnåddes båda målen och 2018 har resultaten ytterligare förbättrats. Så länge leveransen av HVO¹ fortgår nås de befintliga målen om förnyelsebart bränsle i fordon men för att sänka mängden förbrukat bränsle behöver fler fordon bytas till eldrivna alternativ. Dock behöver laddinfrastrukturen vara på plats först och under våren 2019 kommer 20 stycken laddstolpar att upphandlas. Bland annat kommer de att möjliggöra en elektrifiering av kommunens bilpool.

Målet att energiförbrukningen inom kommunens verksamhetslokaler ska sänkas med 25 procent har uppnåtts. I början av året startades ett projekt som avser montering av solcellspaneler på tio av Järfälla kommuns fastigheter. Projektet har genom sin särskilda finansieringsmodell getts möjlighet att snabbare kunna nå miljömålet som avser total installerad effekt vad gäller solenergi. Arbetet med ett överordnat styrsystem startades senhösten 2017 och pågår för fullt. Förenklat är systemet ett instrument vars syfte leder till att vi får en bättre överblick, en möjlighet till styrning och energiuppföljning samt ett säkrare system över tid.

I miljöplanen finns målet att andelen ekologiska livsmedel som köps in till kommunala verksamheter ska uppgå till 65 procent år 2020. Andelen har ökat och uppgår 2018 till 42 procent.

¹HVO (Hydrogenated Vegetable Oil) är en syntetisk diesel som framställs av växt och djurfetter.

INDIKATOR	2016	2017	2018	TREND
Andel Järfällabor som besväras av trafikbuller i sin bostad.	34 %	38 %	46 %	↘
Koldioxidutsläpp (ton CO ₂ per invånare).	0,8	-	-	↗
Bedömd vattenstatus i sjöar och vattendrag: Igelbäcken	i stort sett god	i stort sett god	i stort sett god	→
Mälarens vattenförekomster	delvis inte god	delvis inte god	delvis inte god	
Bällstaån	inte god	inte god	inte god	
Övriga vatten	undersökning pågår av status	saknar aktuell bedömning	saknar aktuell bedömning	
Andel ekologiska livsmedel i kommunens verksamheter.	37 %	39 %	42 %	↗

TITEL - KOMMUNENS KVALITET I KORTHET, KKiK	2016	2017	2018
Andel miljöbilar och lätta lastbilar i organisationen.	31,7	36,1	47,6
Ekologiska livsmedel.	37	39	42

- 25 % bästa
- 50 % mittersta
- 25 % sämsta
- ingen uppgift

KKiK redovisar resultat jämfört med andra kommuner. Undersökningen genomförs av Sveriges kommuner och landsting, SKL.

Färgsättningen visar om kommunen har bra eller dåliga resultat jämfört med andra. Det ger en signal om Järfälla tillhör de bästa 25 procent (grönt), de mittersta 50 procent (gult) eller de sämsta 25 procent (rött).

Demokrati, öppenhet och trygghet

Den samlade bedömningen är att inriktningsmålet delvis är uppfyllt. Förbättringsområden är att skapa möjligheter för Järfällaborna att få mer inflytande och insyn i verksamheterna samt att fler ska känna sig trygga och säkra i kommunen. I bedömningen har vägts in att 28 av de 37 effektmålen, med koppling till inriktningsmålet på nämndnivå, är helt eller delvis uppfyllda.

Alla kommunens verksamheter ska aktivt arbeta för inkludering och motverka alla former av diskriminering och segregation. Järfällaborna ska erbjudas möjlighet att vara delaktiga och ha inflytande i utvecklingen av det egna närområdet. Arbetet för en tryggare kommun ska prägla all verksamhet i Järfälla, och omfatta såväl förebyggande insatser som aktivt trygghetsskapande åtgärder. Fler mötesplatser och ett rikare kultur- och fritidsutbud ska vara en grundbult i trygghetsarbetet.

År 2018 genomfördes sex samråds- och informationsmöten inom samhällsplaneringen med totalt 145 deltagare, en ökning från året innan med två tillfällen och 55 deltagare. Förändring av antalet tillfällen mellan åren beror på hur många planer som är i skede för samråd.

Resultatet för Nöjd-inflytande-index som hämtas från SCB:s medborgarundersökning har förbättrats till 45 från 43 år 2017. Detta kan jämföras med genomsnittet för samtliga deltagande kommuner som hamnade på 42. Resultatet placerar Järfälla bland de kommuner som ligger runt medelvärdet bland deltagande kommuner. Värdena i attitydundersökning i förskolor och grundskolor om barns och elevers delaktighet och inflytande är relativt höga. De har ungefär samma resultat som föregående år men är sämre än år 2016. Inom gymnasieskolan är resultaten avseende elevers inflytande låga och har sjunkit de tre senaste åren. Tre inflytandecaféer har genomförts på tema fritid, kultur och demokrati för unga personer upp till 30 år med funktionsnedsättningar. Syftet är att öka inflytande och delaktighet för målgruppen och låta deras röster bli hörda om vad de själva önskar och behöver. Dialogerna har resulterat i en ny mötesplats för målgruppen samt bidragit till kompetensutveckling bland kommunens medarbetare.

Den upplevda tryggheten har ökat något 2018. Järfällas trygghetsindex uppgår till 45, att jämföra med 58 som är genomsnittet för samtliga deltagande kommuner i landet i medborgarundersökningen. Den upplevda tryggheten har

förbättrats bland kvinnor medan den är oförändrad bland män. Den upplevs nu i princip lika hos båda könen. Under året har arbetet med civilsamhället förstärkts för att få fler nattvandrande vuxna att vara ute kvällstid i kommunen i syfte att skapa lugnare miljö. En ökning har skett från ett område med vandring till fyra områden. Ordningstvakter har patrullerat på vissa centrala platser fredag och lördag natt i syfte att skapa trygghet och förebygga brott. Fler fältarbetare har anställts och en trygghetssamverkan med Järfällahus pågår för ett närmare samarbete. En utökning med fyra fältarbetare har skett och de uppgår nu till åtta totalt. En fältarbetare arbetar gentemot ungdomar som riskerar att utveckla sociala problem. Rent konkret handlar det om att etablera goda kontakter med ungdomar i deras egna miljöer, exempelvis i skolan, på fritidsgården, på stan eller på internet.

Tryggheten på förskolor och grundskolor visar generellt goda resultat och ligger på samma nivå som 2017. Det är dock en försämring jämfört med 2016 och arbetet kommer att intensifieras under kommande år. Inom gymnasieskolan har ett medvetet arbete pågått under höstterminen för att få eleverna känna trygghet och arbetsro. Det har bland annat inneburit ökad vuxennärvaro i allmänna utrymmen, nya rutiner för informations- och samarbetsrutiner med vårdnadshavare samt en trygghetstelefon där eleven kan komma i kontakt med personal vid otrygga situationer.

INDIKATOR	2016	2017	2018	TREND
Järfällabornas syn på vilken insyn och inflytande de har över kommunens verksamheter.	45	43	45	➔
Järfällabornas upplevelse av trygghet och säkerhet i kommunen.	49	43	45	➔
Andel röstberättigade som röstade i senaste kommun- respektive EU-valet.	-	-	81,6 % (2014: 81,7 %)	➔

TITEL - KOMMUNENS KVALITET I KORTHET, KKiK	2016	2017	2018
Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänstgare möter under 14 dagar, medelvärde.	16	13	14
Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, antal*.	5,4	5,4	5,5

* Statistiken har ett års förskjutning, i kolumn 2016 redovisas statistiken för verksamheten 2015 osv.

- 25 % bästa KKiK redovisar resultat jämfört med andra kommuner. Undersökningen genomförs av Sveriges kommuner och landsting, SKL.
- 50 % mittersta
- 25 % sämsta Färgsättningen visar om kommunen har bra eller dåliga resultat jämfört med andra. Det ger en signal om Järfälla tillhör de bästa 25 procent (grönt), de mittersta 50 procent (gult) eller de sämsta 25 procent (rött).
- ingen uppgift

"Visionsbild "Tunnelbanetorget" i Barkarbystaden"
VISIONSBILD: &RUNDQVIST

Ekonomiskt resultat

Årets resultat uppgår till 159,5 mnkr inklusive ett positivt exploateringsresultat om 148,0 mnkr. Verksamhetens resultat uppgår till 11,5 mnkr. I resultatet ingår nämndernas samlade positiva resultat om 10,6 mnkr.

Kommunens läge är fortsatt stabilt, men med kommande konjunkturavmattning i Sveriges ekonomi är det viktigt att kostnadsnivån anpassas till skatteintäkterna och att positiva resultat kan uppnås för till att finansiera en del av kommande investeringar.

SAMHÄLLSEKONOMIN

För hela året 2018 finns ännu ingen statistik om BNP-tillväxten men utfallet för kvartal tre 2018 vittnar om en tydlig inbromsning. BNP sjönk något från kvartalet innan. Bakom nedgången under kvartal tre finns en del tillfälliga faktorer. Arbetsmarknaden visar ännu fortsatt styrka. Bedömningen är att BNP åter kommer att stiga under det fjärde kvartalet, vilket understöds av nyliga utfall och indikatorer. BNP-fallet under kvartal tre är därmed inte början på en svensk recession. En konjunkturavmattning förväntas vilket innebär att BNP en tid kommer att öka svagare än den trendmässiga tillväxten. Prognosen för global BNP-tillväxt skrivs ner, vilket indikerar en svagare ökning av svensk export kommande år. På hemmaplan tycks byggboomen vara över och bostadsbyggandet beräknas minska under hela 2019. Detta är två huvudförklaringar till svag svensk BNP-tillväxt 2019 och 2020. Den starka utvecklingen på den svenska arbetsmarknaden kommer därmed sannolikt att brytas, med minskande sysselsättning och stigande arbetslöshet som följd. Avkylningen av arbetsmarknaden ligger dock en bit bort i tiden. I SKL:s prognos visar sig den svagare arbetsmarknadskonjunkturen mer tydligt först år 2020. En svag utveckling av antalet arbetade timmar medför en dämpning av den kommunala skatteunderlagstillväxten kommande år. (Budgetförutsättningar 2019-2022 enligt SKL, Sveriges Kommuner och Landsting).

KOMMUNERNAS EKONOMI

Kommunernas sammanlagda resultat för 2017 uppgick till 24 miljarder. Resultatet motsvarar 4,4 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. I dessa siffror ingår ovanligt stora rea- och exploateringsvinster på nästan 13 miljarder. Justerat för dessa höga vinster uppgår resultatet till 2,0 procent av skatter och generella statsbidrag, som kan sägas vara en tumregel för god ekonomisk hushållning för

sektorn som helhet. Endast 20 kommuner hade ett negativt resultat 2017 och 199 kommuner hade ett resultat på minst 2 procent av skatter och bidrag.

Kostnaderna ökade med 3,2 procent 2017, vilket är lågt jämfört med den genomsnittliga ökningen 2010-2016 på 4,5 procent. Detta beror främst på kostnadsminskningen på 25 procent för flyktigmottagandet. Inom skolan och individ- och familjeomsorgen var kostnadsutvecklingen hög. Kommunernas totala nettokostnad för personlig assistans ökade med 8 procent till 11 miljarder kronor 2017. För 2018 finns inga sammantagna siffror ännu men preliminärt bedöms kommunernas resultat bli cirka 15 miljarder för 2018.

Enligt beräkningar som baseras på SCB:s befolkningsprognos kommer de demografiskt betingade behoven att öka med i genomsnitt 1,1 procent per år de kommande tio åren. Det kan jämföras med 0,6 procent per år för åren 2000-2015. Ökningstakten förväntas bli störst inom grundskolan och äldreomsorgen. Den verksamhet som förväntas minska mest påtagligt är flyktigmottagandet. I en enkät inför Ekonomirapporten uppgav ekonomicheferna i många kommuner att de kommer att genomföra stora investeringar inom infrastruktur, VA, bostäder, skolor och förskolor. För åren 2018-2021 rör det sig exempelvis om 750 förskolor och 350 grundskolor. Det starka verksamhetstrycket de kommande åren och svårigheterna med att få tag på personal indikerar att verksamheterna måste bedrivas annorlunda och mindre personalintensivt, med en ökad digitalisering och effektivisering. (Ekonomirapporten dec 2018, SKL).

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Resultatmålet ska långsiktigt säkra en god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv. Tillväxten som sker i Järfälla med en satsning på samhällsutvecklingen med bostäder, infrastruktur, investeringar i nya förskolor, skolor och äldreboenden samt service i välfärden, ställer krav på överskott i ekonomin. Överskottet bidrar till egen finansiering av investeringar för att låneskulden och räntekostnaderna inte ska gröpa ur konsumtionsutrymmet för välfärdstjänsterna.

Årets resultat om 11,5 mnkr (0,3 %), exklusive exploatering, innebär att kommunen inte klarat av att uppnå kommunfullmäktiges mål om överskott om minst 1 procent av skatteintäkterna samt sträva mot att resultatet ska överstiga 2 procent. 2018 motsvarar en procent av skatteintäkterna 40,5 mnkr. Kommunens resultatutveckling, exklusive exploatering, har i genomsnitt uppgått till 0,9 procent av skatteintäkterna för de senaste fem åren, underskott redovisades för år 2015.

God ekonomisk hushållning är en förutsättning för en långsiktigt hållbar ekonomi och verksamhet med hög kvalitet. Den skapas genom en kontinuerlig verksamhetsutveckling och att kostnadseffektiviteten ständigt prövas. Den goda hushållningen är en förutsättning för att även i framtiden kunna ge alla Järfällabor en god service. Ur ett finansiellt perspektiv innebär god ekonomisk hushållning att det ekonomiska resultatet ska vara positivt och den ekonomiska ställningen ska vara på en nivå som klarar kommande investeringar i tillväxt och kvalitetshöjande åtgärder, återbetala lån och pensionsåtaganden.

ÅRETS RESULTAT

Årets resultat är positivt och uppgår till 159,5 mnkr. I resultatet ingår ett positivt exploateringsnetto om 148,0 mnkr. Det verksamhetsrelaterade resultatet, exklusive exploatering uppgår till 11,5 mnkr motsvarande 0,3 procent av skatteintäkterna. Jämfört med budget om 24 mnkr innebär det en negativ avvikelse om 12,5 mnkr. I resultatet ingår byggbonus om 18,3 mnkr och kostnader för utrangeringar, avslut av avtal och friköp av leasad IT-utrustning om 20 mnkr samt upplösning av 10 år gamla fordringar på förskottsutbetalningar till fristående skolor om 9,8 mnkr.

Nämnderna redovisar ett positivt resultat om 10,6 mnkr (+10,7 mnkr 2017). Socialnämnden har ett överskott om 6,6 mnkr främst beroende på lägre kostnader inom äldreomsorg för särskilt boende och köpta permanenta platser. Fler gymnasieelever har bidragit till kompetensnämndens underskott om 8,8 mnkr. Färre elever inom de egna grundskolorna medför minskade intäkter och är den huvudsakliga orsaken till barn- och ungdomsnämndens underskott om 9,8 mnkr. Förskjutningar i tidplaner för nya

verksamheter och anläggningar gör att kultur-, demokrati- och fritidsnämnden har ett överskott om 5,8 mnkr. Tekniska nämnden visar överskott för den skattefinansierade verksamheten om 8,1 mnkr och för den affärsmässiga delen Avfall med 5,1 mnkr.

BALANSKRAVET ENLIGT KOMMUNALLAGEN

Enligt kommunallagen ska intäkterna vara större än kostnaderna, det så kallade balanskravet. Vid avstämning om balanskravet uppnås ska realisationsvinster från försäljningar av anläggningstillgångar inte ingå. Från 2016 följer kommunen Rådet för Kommunal Redovisnings vägledning "Redovisning av kommunal markexploatering", vilket bland annat innebär att intäkter från markförsäljning inom exploateringsområden inte längre klassificeras som försäljning av anläggningstillgång/realinst utan ingår bland verksamhetens intäkter. För 2018 har balanskravet uppfyllts.

BALANSKRAVSUTREDNING MNKR

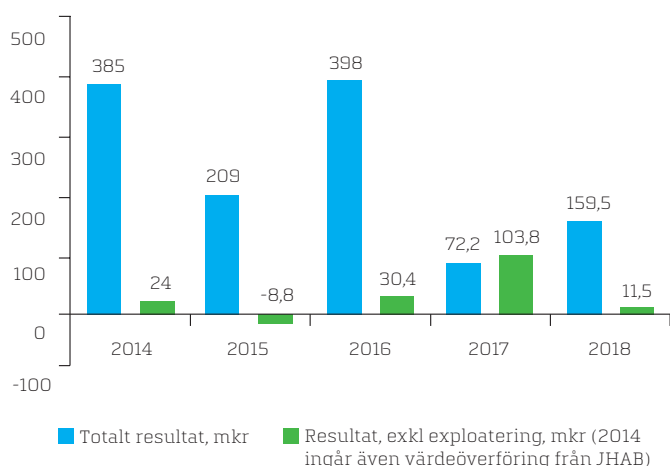
	BOKSLUT 2018	BOKSLUT 2017	BOKSLUT 2016
Årets resultat enligt resultaträkning	159,5	72,2	398,2
Avgår realisationsvinster från försäljning av anläggningstillgångar	-0,4	-0,8	-5,6
Årets balanskravsresultat	159,1	71,4	392,6

ANALYS AV INTÄKTER OCH KOSTNADER

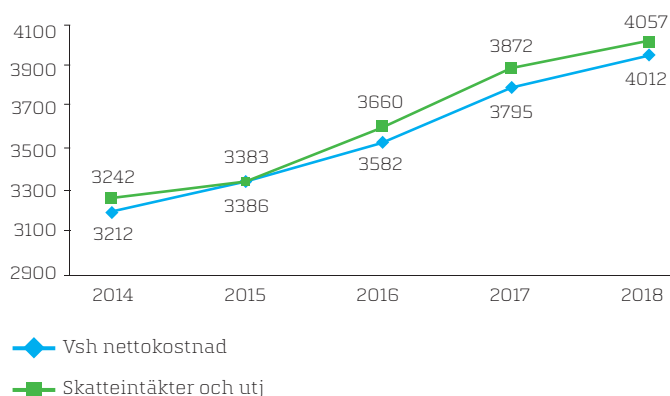
För att leva upp till god ekonomisk hushållning ska verksamhetens nettokostnader inte öka i snabbare takt än skatteintäkterna. Detta uppfylls inte 2018. De totala skatteintäkterna inklusive utjämning och generella statsbidrag ökade med 4,9 procent (5,8 % 2017) vilket beror på ökat skatteunderlag men även ökade bidrag inom utjämningsystemen. Verksamhetens nettokostnad ökade med 5,8 procent (6,6 % 2017), vilket är en varningssignal om att det ekonomiska läget för kommunen kan försämrats om trenden fortsätter och åtgärder inte vidtas. Nettokostnaderna utgör 99 procent av skatteintäkter och utjämning.

Skatteintäkterna uppgår till 3,3 miljarder kronor, vilket är en ökning med 135 mnkr (+ 4,2 %) jämfört med 2017 och oförändrat jämfört med budget. Bidragen från generella statsbidrag och utjämning är 22 mnkr lägre än budgeterat. I summan ingår Boverkets byggbonus om 18 mnkr. Exklusive detta är bidraget 40 mnkr lägre än budget vilket främst förklaras av lägre bidrag från inkomst- och kostnadsutjämningsystemen än budgeterat. Sammantaget ökar skatteintäkter och utjämning exklusive byggbonusen med 161 mnkr (4,2 %) jämfört med 2017.

Diagrammet redovisar årets och de fyra senaste årens resultat

Utveckling av verksamhetens nettokostnader och skatteintäkter, mnkr

Verksamhetens intäkter har ökat med 6,9 procent eller 70 mnkr till 1 073 mnkr under 2018. Ökningen avser till största del höjda taxor och avgifter inom tekniska nämndens avgiftsfinansierade verksamhetsområden och socialnämnden samt ökade intäkter från statsbidrag.

Verksamhetens kostnader ökade med 251 mnkr (5,4 %). Lönekostnaderna ökade med 112 mnkr (6,8 %). I ökningen ingår kostnader för löneöversynen med 2,3 procent. Resten av lönekostnadsökningen beror på ökade volymer, främst inom barn- och ungdomsnämndens och kompetensnämndens verksamhetsområden samt löner till beredskapsarbetare. I kostnadsökningen ingår också en ökning av externa kostnader för köp av verksamhet, dels för högre volymer, dels för hantering av tippmassor i Barkarbystaden. Lokalkostnaderna för verksamheterna har ökat med cirka 28 mnkr (7,4 %). I verksamhetens kostnader ingår också utrangeringar, avslut av avtal, friköp av IT-utrustning samt nedskrivning av 10 år gamla fordringar på fristående skolor för forskottsutbetalningar om sammanlagt cirka 30 mnkr.

Avskrivningarna uppgår till 237 mnkr, vilket är en ökning med 35,5 mnkr jämfört med 2017 och ett budgetöverskridande med 7,5 mnkr. Den högre investeringsvolymen de senaste åren innebär att avskrivningarna har ökat med 78 mnkr sedan år 2013.

Finansnetto utgörs av skillnaden mellan finansiella kostnader och intäkter. De finansiella intäkterna uppgår till 15,2 mnkr och kostnaderna till 48,7 mnkr. Finansnettot uppgår således till -33,5 mnkr, att jämföra med budget -34,4 mnkr. Intäkterna avser främst ränta och återbäring från Kommuninvest 7,5 mnkr, aktieutdelning från Järfällahus AB 3,4 mnkr och intäkter från borgensavgifter på 3,0 mnkr. De finansiella kostnaderna avser främst räntor på lån 12,7 mnkr, ränta på pensionsavsättning 9,5 mnkr, räntedel av finansiell leasing av nya simhallen 7,7 mnkr samt KPI-uppräkning för medfinansiering av tunnelbana till Barkarby. Den senare posten uppgår till 18,1 mnkr och är en indexering av de 800 mnkr som avsattes i 2014 års bokslut som kommunens medfinansiering.

Bland de finansiella intäkterna ingår för första gången ränta och återbäring från Kommuninvest då kommunen utökade sin medlemsinsats under 2017. Även på kostnadssidan återfinns en ny post i finansnettot, nämligen räntedelen av den finansiella leasingen av nya simhallen.

EXPLOATERINGAR

Exploateringsprojekten innehåller både driftredovisning (intäkter och kostnader) som påverkar årets resultat och investeringsredovisning (inkomster och utgifter). Den senare ingår som en del av investeringsbudgeten. Exploateringsnettot för 2018 är 65,1 mnkr. Det är en avvikelse på 56,9 mnkr jämfört med budget.

Intäkterna från exploateringsredovisningen uppgår för året till 171,8 mnkr. Det är 641,3 mnkr lägre än budgeterat. Avvikelsen jämfört med budget beror till stor del på ändrade tidplaner inom bland annat Barkarbystaden III, Tallbohov och Stäkets verksamhetsområde. Av exploateringsintäkterna om 171,8 mnkr härrör 122,8 mnkr från markförsäljning på Barkarbyfältet och 46,9 mnkr från försäljning inom övriga kommunen. 2,1 mnkr avser markupplåtelse på Barkarbyfältet.

Kostnaderna för exploatering uppgår till 23,8 mnkr vilket är 161,4 mnkr lägre än budgeterat. Kostnaderna är relaterade till intäkterna och en förskjutning av markförsäljning innebär en senareläggning av kostnaderna.

EXPLOATERINGAR

MNKR	BUDGET 2018	UTFALL 2018	AVVIKELSE	PLAN 2019	PLAN 2020	PLAN 2021
Omsättningstillgångar						
Intäkter	813,1	171,8	641,3	738,4	828,9	909,5
Kostnader	-185,2	-23,8	-161,4	-58,0	-33,2	-37,4
Nettointäkter, drift	627,8	148,0	479,9	680,4	795,8	872,1
Anläggningstillgångar						
Inkomster	56,8	35,8	21,0	55,7	81,4	151,8
Utgifter	-562,6	-118,6	-444,0	-665,3	-749,9	-548,2
Nettoutgifter, investering	-505,8	-82,8	-423,0	-609,6	-668,5	-396,4
Summa exploateringsnetto	122,0	65,1	56,9	70,8	127,3	475,7

Inkomster tillhörande exploatering uppgår till 35,8 mnkr, vilket är 21,0 mkr lägre än budgeterat. Utfallet utgörs av VA- och avfallsinkomster samt gatukostnadsersättning. Utgifterna uppgår till 118,6 mnkr vilket är 444,0 mnkr lägre än budget. De lägre kostnaderna förklaras till stor del av förskjutna tidplaner för Barkarbystaden III, Stäkets verksamhetsområde, Veddestabron samt Byleden.

I framtida exploateringsnetto finns en viss osäkerhet. Det rådande marknadsläget präglas av osäkerhet då det råder en dämpad efterfrågan av nyproducerade bostäder i regionen vilket kan påverka befolkningsprognosen och därmed de ekonomiska förutsättningarna. Exploateringsverksamheten präglas av en hög takt och de snabba förändringar som pågår inom de olika exploateringsområdena medför att planen löpande måste uppdateras. Risker finns för förseningar i exploateringen och försäljningen av mark.

TUNNELBANA TILL BARKARBY

I Stockholmsöverenskommelsen regleras att de berörda parterna gemensamt finansierar utbyggnaden av tunnelbanan, och för Järfälla medför det medfinansiering på 800 mnkr. I bokslutet för 2014 redovisades 800 mnkr som en avsättning och som en extraordinär kostnad. I samma bokslut redovisades den mark som kommer att överlåtas från staten till Järfälla som en tillgång i balansräkningen och som en extraordinär intäkt uppgående till 800 mnkr. Utöver detta finns i Stockholmsöverenskommelsen ett kostnadstak/ansvar om 15 procent för risker och fördyringar som för Järfällas del uppgår till 91 mnkr.

Våren 2016 genomfördes i samverkan mellan parterna ett åtgärds- och optimeringsarbete för att enas om en effektiv anläggning inom ramen för Stockholmsöverenskommelsen. Det resulterade i en ny betalningsplan i 2016 års prisnivå. De ekonomiska konsekvenserna för Järfälla till följd av åtgärds- och optimeringsarbetet, som är reglerat i ett tilläggsavtal, innebär en fördyring av projektet med 86 mnkr. Dessa ryms inom kostnadstaket på 91 mnkr och innebär att återstående medel för risker och fördyringar uppgår till 5 mnkr. Fördyringen med 86 mnkr har beslutats i kommunfullmäktige i februari 2017 och belastar kommunens resultat 2017 som en extraordinär kostnad. De första entreprenadupphandlingarna för utbyggd tunnelbana har påbörjats under 2018, det är dock ännu för tidigt att bedöma om kostnadsramarna i avtalet om utbyggd tunnelbana håller.

I maj 2017 slöts ett avtal mellan Järfälla kommun och Stockholms läns landsting. Avtalet är ett tilläggsavtal till genomförandeavtalet för tunnelbana till Barkarby och gäller finansiering av en extra tunnelbaneuppgång och biljetthall vid Barkarby station (Veddesta). Som en konsekvens av tilläggsavtalet, och i enlighet med tidigare redovisningsmässiga hantering av medfinansiering, redovisades en extraordinär kostnad om 91 mnkr i bokslutet 2017. Under 2018 redovisas inga fördyringar eller övriga extraordinära kostnader med anledning av tunnelbanan till Barkarby.

INVESTERINGAR

Investeringsutgifterna uppgick 2018 till 1 151 mnkr (2017: 694 mnkr). Jämfört med budget om 2 034 mnkr innebär det

en genomförandegrad på 57 procent. De största avvikelserna återfinns inom fastigheter, 161 mnkr, infrastrukturprojekt, 155 mnkr och för infrastrukturprojekt kopplade till exploatering, 444 mnkr. Under året har investeringar i infrastruktur, exklusive inom exploateringsområden, genomförts med 249 mnkr (51 % genomförandegrad). Orsaker till detta är tidsförskjutningar, prioritering av exploateringsprojekt och samordning av projekt. För fleråriga investeringsprojekt kan utgifterna variera mellan åren men totalt sett hålla sin budget. De största utgiftsposterna inom infrastruktur är cykelvägar 12,2 mnkr, beläggningsarbeten (asfaltbeläggningar) 17,0 mnkr, vatten och avlopp 46,5 mnkr, torg- och parkeringsytor i Viksjö centrum 46,8 mnkr, medfinansiering av Rotebroleden 12,0 mnkr, infrastruktur (parkeringsytor och dagvattendamm) till nya simhallen 22,5 mnkr och förbättring av vattenkvaliteten i Bällstaån 16,1 mnkr.

Fastighetsinvesteringar har genomförts med 476 mnkr, vilket utgör 54 procent av budgeterat belopp. Här redovisas några av de större investeringsprojekten. Energieffektiviserande åtgärder och renovering av ventilation, till exempel installation av bergvärmepumpar, styrsystem och aggregat har genomförts på förskolor och skolor och årets investeringsutgift uppgår till 23,7 mnkr. Totalt prognostiseras 80,4 mnkr för projektet, vilket är 1,6 mnkr under budget. Takrenoveringar har genomförts i ett antal skolor och investeringen uppgår till 14,7 mnkr. Totalt prognostiseras 22,8 mnkr för projektet, vilket överstiger budget med 2,6 mnkr.

Storköksrenoveringar med mera innebär investeringsutgifter på 46,8 mnkr och totalt prognostiseras 255,9 mnkr, vilket överstiger budget med 10,8 mnkr. Källtorpsskolan ska få nytt tak och nya fönster och belysning. Årets investeringsutgift uppgår till 12,8 mnkr och totalt prognostiseras 23,5 mnkr vilket understiger budget med 3,0 mnkr. Olovslundsskolan genomgår en omfattande renovering och med en ny byggnad med plats för 150 nya elever. Under året uppgår investeringsutgifterna till 17,5 mnkr och totalt prognostiseras 193,8 mnkr, vilket överstiger budget med 11,0 mnkr. På Fyrspannsvägen byggs en helt ny förskola för 90 barn och under året redovisas investeringsutgifter på 20,2 mnkr. Totalt prognostiseras 48,5 mnkr, vilket understiger budget med 6,5 mnkr. På Almarevägens förskola har nedlagts 28,1 mnkr. Totalt beräknas projektet kosta 67,0 mnkr, vilket är i linje med budget.

På Säby ridanläggning investerar kommunen i en ny stallbyggnad och en renovering av befintlig stallbyggnad. Årets investeringsutgifter avser den nya stallbyggnaden och uppgår till 37,1 mnkr och totalt prognostiseras 93,5 mnkr, vilket överstiger budget med 12,5 mnkr. Överskridandet beror på renovering av gamla stallet; stallet var i sämre skick än förväntat. Omfattningen utökades vilket innebär extra arbete som avser tillgänglighet, brand, utrymning, tilläggisolering och speciella fönster. På Bolindervallen investerar kommunen i en ny omklädningsbyggnad efter en brand. Årets investering uppgår till 17,2 mnkr och totalt prognostiseras 34,1 mnkr, vilket är i linje med budget. Byggnaden är utsatt för hårt slitage så inriktningen har varit att bygga en robust byggnad med litet underhålls- och reparationsbehov.

Kompetensnämnden satsar på ombyggnad av gymnasie- och kulturlokaler i Jakobsberg. Årets investeringsutgift uppgår till 21,7 mnkr. Totalt beräknas projektet kosta 68,9 mnkr, vilket är 3,2 mnkr över budget.

Socialnämnden investerar i ett LSS-boende på Hästskovägen där årets investeringsutgift uppgår till 21,7 mnkr. Totalt beräknas projektet kosta 21,9 mnkr, vilket understiger budget med 1,1 mnkr. Vidare har socialnämnden investerat i ett LSS-boende i Söderdalen där årets investeringsutgift uppgår till 15,6 mnkr. Totalt prognostiseras 17,1 mnkr för LSS-boendet i Söderdalen, vilket understiger budget med 0,5 mnkr.

Kommunen ingick 2015 ett avtal med en privat entreprenör om att denne skulle bygga, finansiera och driva en ny simhall i Jakobsberg. Avtalstiden är på 30 år och kommunen erlägger årligen en ersättning till den privata entreprenören. Avtalet har klassificerats som finansiell leasing och simhallen redovisas i kommunens balansräkning som en anläggningstillgång med ett anskaffningsvärde på 242,8 mnkr. Simhallen invigdes i april 2018.

LÅNESKULD

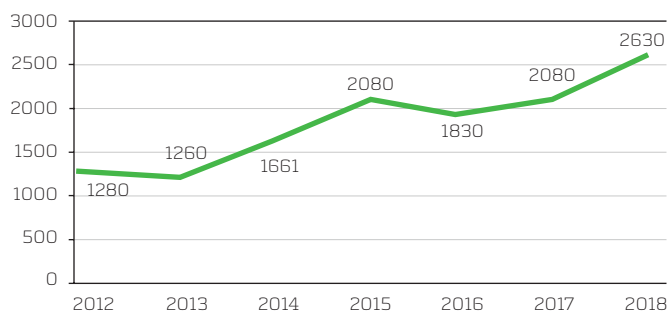
Låneskulden har under året ökat med 550 mnkr till 2 630 mnkr. Den kortfristiga delen av låneskulden uppgår till 550 mnkr. Under året har, jämfört med tidigare år, en något större andel av den totala låneskulden fått en längre kapitalbindningstid. Lånen har tagits upp hos Kommuninvest (2 460 mnkr) och Handelsbanken (170 mnkr). Enligt kommunens finanspolicy ska det finnas en bra fördelning mellan olika kreditinstitut. Kommuninvest har dock regelmässigt bäst räntevillkor, vilket påverkar möjligheterna till en jämnare fördelning mellan långivarna. Kommuninvest har en stor spridning i sin upplåning vilket begränsar refinansieringsrisken. Omfattningen på lånen och nivån på räntekostnaderna för dessa är en av de viktigaste faktorerna för finansnettot.

Kommunfullmäktige beslutade 2015 att avveckla kommunens kapitalförvaltning. Tillgångarna i kapitalförvaltningen, cirka 500 mnkr, har sålts under 2015-2017 vilket har hållit ner ökningen av låneskulden. Investeringarna har likviditetsmässigt finansierats genom årets resultat inklusive exploateringsnetto, avskrivningar och ökad upplåning. Låneskuldens utveckling under de närmaste åren beror till stor del på investeringsvolymen och på hur stor del av denna som egenfinansieras med hjälp av årets verksamhetsresultat, avskrivningar och exploateringsnetto.

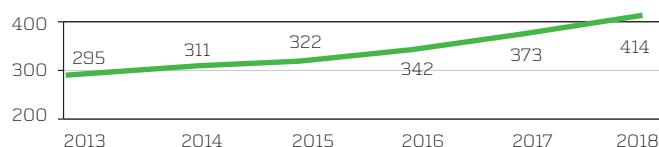
PENSIONER

Kommunens kostnader för pensioner uppgår 2018 till 206,2 mnkr, en ökning med 15,8 mnkr (8,3 %) jämfört med 2017. I detta ingår pensionsutbetalningar, löneskatt, finansiella kostnader samt förändring av pensionsavsättning. Den totala pensionskostnaden motsvarar 6,1 procent av skatteintäkterna (5,9 % 2017). De totala pensionsförpliktelserna för kommunens anställda uppgick till 1 873,9 mnkr vid årets slut, vilket är en minskning med 2,5 mnkr. Dessa redovisas dels som avsättning i balansräkningen, och dels som ansvarsförbindelse. Pensionsavsättningen i balansräk-

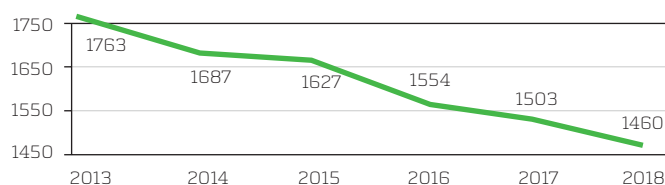
Låneskuld, mnkr

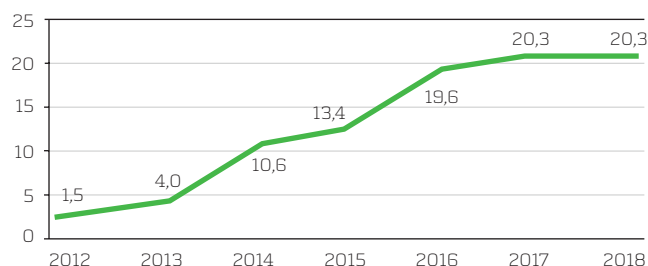
Pensionsavsättning, mnkr

Ansvarsförbindelse, mnkr

Soliditet inkl pensionskuld, %

ningen uppgår vid utgången av 2018 till 414,1 mnkr (inklusive löneskatt), vilket är en ökning med 41,1 mnkr. Ansvarsförbindelsen, den gamla pensionskulden som intjänats före 1998, uppgår till 1 459,8 mnkr (inklusive löneskatt) vid utgången av 2018, vilket är en minskning med 43,6 mnkr.

Pensionsavsättningen baseras på den förmånsbaserade pensionsförmånen för de anställda. Den förmånsbaserade pensionen garanterar en viss pension som motsvarar en viss procent av slutlönen vid pensionsåldern. I takt med att allt fler anställda tjänar över 39 tusen kronor per månad (2018) ökar pensionsavsättningen över tid. Den gamla pensionskulden, dvs ansvarsförbindelsen, som intjänats före 1998 minskar varje år i takt med att pension betalas ut.

SOLIDITET

Soliditeten mäter hur stor del av tillgångarna som finansieras med eget kapital och är det enskilt viktigaste måttet på den

ekonomiska styrkan, betalningsförmågan, på lång sikt. Soliditeten minskar från 40,4 procent 2017 till 37,6 procent 2018. Ökade investeringar/anläggningstillgångar och låneskuld har medfört en ökad balansomslutning, vilket reducerar soliditeten.

Soliditeten med hela pensionsskulden inräknad är oförändrad jämfört med 2017 och uppgår till 20,3 procent. Kommunen har som ett av sina finansiella mål att soliditeten ska öka över tid, inklusive hela pensionsskulden. Som en jämförelse uppgick den genomsnittliga soliditeten i Stockholms län (2017) till 25,1 procent inklusive samtliga pensionsåtaganden.

Andra avsättningar i balansräkningen uppgår till 959,1 mnkr, varav 622,6 mnkr avser medfinansieringen av tunnelbaneprojektet i Barkarby och 96,4 mnkr avser en ny tunnelbaneuppgång i Veddesta. Avsättningarna uppräknas med konsumentprisindex från 2016. På tillgångssidan i balansräkningen återfinns mark, värderad till 800 mnkr. Marken är en del av "Stockholmsöverenskommelsen", där staten överläter mark till kommunen.

I kortfristiga skulder ingår, utöver den kortfristiga delen av låneskulden, bland annat leverantörsskulder (345,6 mnkr), skatt och sociala avgifter (94,0 mnkr) och semester- och övertidsskuld inklusive personalomkostnadspålägg (131,4 mnkr).

RESULTATUTJÄMNINGSRESERV (RUR)

Kommunfullmäktige beslutade i maj 2015 om riktlinjer för god ekonomisk hushållning samt om hantering av resultatutjämningsreserv (RUR). Om årets resultat relativt balanskravet, justerat för resultatstörande poster, överstiger en procent av summan av skatteintäkter, statsbidrag och utjämnning får avsättning göras till en resultatutjämningsreserv (RUR). I bokslutet 2014 gjordes en avsättning till RUR på 165 mnkr. Medel ur RUR får användas de år prognosen för skatteunderlaget understiger den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren i riket för att täcka ett negativt balanskravsresultat. Denna specificeras som en särskild post i det egna kapitalet.

Hit gick skattepengarna

Så här användes 100 kronor i skatt

	2018
Grundskola	23,30 kr
Barnomsorg	17,50 kr
Äldreomsorg	13,60 kr
Funktionshinder	12,70 kr
Gymnasieskola	8,20 kr
Individ- och familjeomsorg	7,00 kr
Kommungemensam verksamhet	5,70 kr
Teknik och miljö	3,90 kr
Fritid	2,80 kr
Vuxenutbildning	1,70 kr
Kultur	1,60 kr
Räddningstjänst	1,00 kr
Arbetsmarknadsåtgärder	1,00 kr
	100,00 KR

Kommunkoncernens ekonomi

KOMMUNKONCERNEN

Kommunens koncernföretag omfattar de större företag och kommunalförbund där kommunen har ett betydande inflytande. Dessa är Järfällahus AB, Järfälla Näringsliv AB och Kommunalförbundet Brandkåren Attunda. Kommunen äger 100 procent av aktierna i Järfällahus AB och Järfälla Näringsliv AB. Järfällas ägarandel i Kommunalförbundet Brandkåren Attunda uppgår till 22,5 procent.

Utöver dessa aktieinnehav äger kommunen 100 procent av aktierna i Phalaenopsis AB och 100 procent av de sex nybildade bolagen Veddesta kv1 AB till och med Veddesta kv6 AB. De sex bolagen har införskaffats för en kommande omstrukturering och externförsäljning av fastighetsinnehavet inom Veddesta 2:2 och Veddesta 2:27. Avsikten är att avyttra de nybildade bolagen till externa exploatörer, vilka i sin tur kommer att åläggas att genomföra exploatering inom respektive fastighet.

Kommunens samägda företag utan betydande inflytande omfattar de företag där kommunens ägarandel varierar mellan 0,1 och 15 procent. Dessa är Söderhalls Renhållnings AB (SÖRAB), AB Vårlyjus (HVB-hem), Stockholmsregionens Försäkring AB, Kommentus AB och Kommunalförbundet Norrvatten.

RESULTAT OCH KOSTNADSUTVECKLING

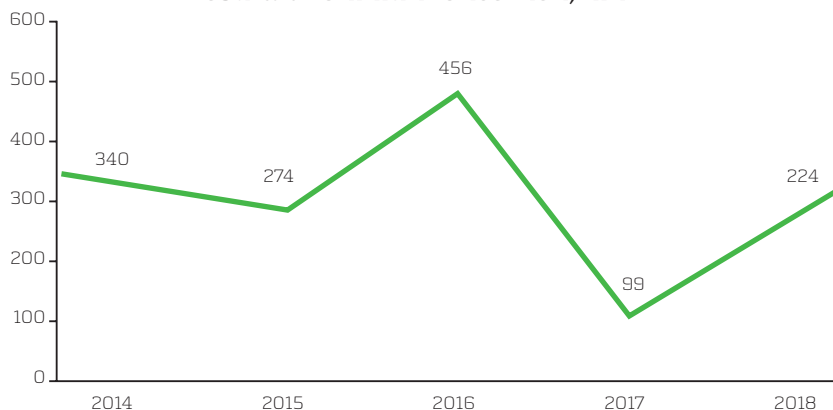
Årets resultat för koncernen uppgår till 223,7 mnkr (2017: 99,1 mnkr). Resultatet är således högre än föregående år. En delförklaring är att kommunens verksamhetsrelaterade resultat uppgick till 11,5 mnkr under 2018, att jämföra med motsvarande resultat inklusive extraordinära kostnader om 177 mnkr under 2017, som uppgick till -73,2 mnkr. Järfällahus AB-koncernens resultat före bokslutdispositioner uppgick till 84,5 mnkr under 2018. Motsvarande resultat under 2017 var 37,2 mnkr. Se vidare under rubriken Järfällahus AB. Kommunens andel av Kommunalförbundet Brandkåren Attundas resultat uppgick till 0,5 mnkr under 2018, vilket är i linje med föregående år. Resultatet före skatt i Järfälla Näringsliv AB uppgår till 0,7 mnkr, vilket är en försämring jämfört med föregående år då resultatet uppgick till 1,2 mnkr.

Verksamhetens intäkter i kommunkoncernen uppgår till 1 719,3 mnkr under 2018, vilket är en ökning jämfört med föregående år, då intäkterna uppgick till 1 640,0 mnkr. Verksamhetens kostnader uppgår till 5 174,8 mnkr under 2018, att jämföra med 4 939,6 mnkr under 2017.

SOLIDITET

Soliditeten mäter hur stor del av tillgångarna som finansieras med eget kapital och är det enskilt viktigaste måttet på den ekonomiska styrkan, betalningsförmågan, på lång sikt. Per den 31 december 2018 uppgår koncernens synliga soliditet till 40,1 procent, en minskning från 2017 då soliditeten uppgick till 42,8 procent. Inklusive pensionsförpliktelser (intjänade till och med 1997) uppgår soliditeten per 31 december 2018 till 26,0 procent, att jämföra med 26,5 procent 2017.

Resultat kommunkoncernen, mnkr

BORGENSÅTAGANDEN

Kommunens samlade borgensåtaganden uppgick vid utgången av 2017 till 982,1 mnkr, vilket är en ökning med 53,8 mnkr jämfört med föregående år.

Av totalbeloppet avser 758 mnkr borgen för JHAB, vilket är en ökning med 50 mnkr jämfört med föregående år. Bolagets totala låneskuld är i sin helhet upplånad med kommunal borgen. Det bokförda värdet på Järfällahus byggnader och mark uppgår till 1 910 mnkr. Enligt bolagets årsredovisning uppgår marknadsvärdet till 6 240 mnkr inom ett intervall av 5 600–6 900 mnkr, vilket innebär att det finns en god täckning för kommunens borgensåtaganden.

Borgensåtagandet gällande Järfälla Nya Badanläggning avser en låneram på 215 mnkr. Av denna hade vid årets utgång hela låneramen utnyttjats. Åtaganden gällande förningslivet uppgår till 11,4 mnkr, vilket är en minskning med 2,4 mnkr jämfört med föregående år. Säkerhetsöverlåtelse eller företagshypotek tillämpas.

JÄRFÄLLAHUS AB (JHAB)

Bolaget (inklusive dotterbolaget Fastigheten Ålstavägen 18 AB) redovisar ett ekonomiskt resultat efter skatt på 69,9 mnkr (2017: 28,4 mnkr). Resultat före bokslutsdispositioner uppgick till 84,5 mnkr (2017: 37,2 mnkr). Kostnaderna för underhåll har minskat från 81,2 mnkr 2017 till 49,6 mnkr 2018. Underhållskostnaderna 2017 var ovanligt höga på grund av eftersläpning av underhåll som skulle utförts under 2016.

Låneskulden uppgår till 758 mnkr, och har ökat med 50 mnkr under året. Enligt ägardirektiven ska JHAB redovisa en direktavkastning på 3,0 procent under 2018. Med årets resultat uppgår den faktiska direktavkastningen till 3,0 procent. Bolagets aktieutdelning till kommunen uppgick till 3,4 mnkr 2018, att jämföra med 3,0 mnkr under 2017. Årets investeringar i materiella och immateriella tillgångar uppgår till 244,3 mnkr (2017: 135,7 mnkr). Soliditeten uppgår till 54,7 procent, vilket är en minskning jämfört med 2016, då soliditeten uppgick till 55,5 procent. JHAB:s resultat- och balansräkningar med sammanfattning av 2018 redovisas i ett särskilt avsnitt i årsredovisningen.

JÄRFÄLLA NÄRINGSLIV AB

Järfälla Näringsliv AB ombildades från Bolinders Drabantstad AB 2016. Bolaget är ett av Järfälla kommun helägt bolag med uppdraget att bedriva kommunens näringslivsarbete. Resultatet före skatt 2018 uppgår till 0,7 mnkr (2017: 1,2 mnkr).

KOMMUNALFÖRBUNDET BRANDKÅREN ATTUNDA

Brandkåren Attunda redovisar ett resultat på 2,3 mnkr 2018 (2017: 2,3 mnkr). Balanskravet har uppnåtts för 2018. Investeringarna uppgick till 59,2 mnkr (2017: 8,3 mnkr). Soliditeten uppgår till 13,1 procent (2017: 15,1 procent). Järfälla kommuns ägarandel på 22,5 procent innebar en kostnad (kommunbidrag) för kommunen på 42,1 mnkr 2018 (2017: 40,4 mnkr).

FEM ÅR I SAMMANDRAG

	2018	2017	2016	2015	2014
Folkmängd	78 480	76 453	74 412	72 429	70 701
Kommunalskatt per hundra kronor	19,15	19,15	19,15	18,98	18,98
Antal färdigställda bostäder	1 137	924	851	610	314
Årets resultat, mnkr	159,5	72,2	398,2	209,6	385,2
exkl exploatering och reavinster	11,5	103,8	30,4	-8,8	24,5
Verksamhetens bruttokostnader, mnkr	5 085	4 799	4 624	4 206	3963
Investeringar, mnkr (brutto)	1 151	694	800	976	841
Självfinansieringsgrad,%	36	42	84	50	80
Soliditet inklusive totala pensionsåtagandet, %	20,3	20,3	20,0	13,0	10,6
Antal årsarbetare	4 180	4 031	3 966	3 901	3816
Låneskuld	2 630	2 080	1 830	2 080	1661

Uppdrag från kommunfullmäktige

Nedan redovisas status i de uppdrag nämnder och styrelser fått från kommunfullmäktige. I vissa fall är kommentarerna nedkortade, mer information finns i nämndens verksamhetsberättelse.

KOMMUNSTYRELSEN

Uppdrag:	Kommentar:	Status:
I samverkan med Järfällahus AB och berörda privata aktörer utveckla Järfällafestivalen till att även omfatta kulturaktiviteter på kvällen.	Projektgruppen bestod av representanter från Järfällahus och centrumägaren Citycon och Järfälla kommun. Delar av årets festival genomfördes på kvällstid.	KLART
Göra en helhetsöversyn av Järfällas för- och grundskoleorganisation i syfte att främja ökad måluppfyllelse för barn och elever, resurseffektivitet samt god ekonomisk hushållning.	Beslut i kommunfullmäktige 2018-11-19 att godkänna översynen. Kommundirektören ges i uppdrag att driva arbetet med de rekommendationer som ges i översynen samt följa upp detta arbete.	KLART
Ta fram en detaljplan för Jakobsbergs centrum, inklusive medborgar- och kommunhus.	En förstudie inför detaljplaneläggning pågår i syfte att avgränsa området och diskutera målbild m.m. med berörda fastighetsägare.	PÅGÅR
Ta fram en strategi för att kunna erbjuda prisvärda bostäder för ungdomar i alla kommundelar.	En sammanställning över kommunens verktyg och möjligheter har tagits fram under året. Det kommer att vara ett kunskapsunderlag vid översyn av kommunens bostadsförsörjningsprogram. Planuppdrag för bostäder med målgruppen ungdomar har getts (studentbostäder i Björkeby KS 28 maj).	KLART
Genomföra aktiva insatser gentemot civilsamhället för att få fler nattvandrande vuxna.	Det finns fler vuxna nattvandrare i kommunen och ökningen har skett från ett område till fyra områden.	KLART
Ta fram ett förslag till kommunövergripande hållbarhetsstandard, inklusive hållbarhetskrav för markanvisningar.	Ett inventeringsarbete över kommunens beslutade styrdokument inom hållbarhetsområdet har skett. Det utgör ett kunskapsunderlag vid en eventuell kommande översyn av markanvisningspolicy m.m.	KLART
I samråd med Tekniska nämnden upprätta en bil- och cykelpool för kommunen medarbetare samt utreda möjligheten att införa klimatväxling för tjänsteresor.	Klimatväxling återrapporterades till KS i maj. Bilpool infördes i september och förberedelser för införande av cykelpool har gjorts.	KLART
I samråd med Tekniska nämnden ta fram förslag på åtgärder för att stärka Järvakilen tillsammans med häradsallmanningen och kringliggande kommuner.	Förslag till åtgärder finns framme och utgör underlag inför kommande budgetarbete.	KLART
I samråd med Tekniska nämnden revidera grönytefaktorn och ta fram en vägledning för ekologisk kompensation.	Arbetet med ekologisk kompensation har beskrivits i en särskild rapport som finns på kommunens intranät. En översyn av grönytefaktorn har gjorts genom att ny kunskap på området inhämtats och kan utgöra underlag vid tecknande av kommande markanvisningsavtal.	KLART

Uppdrag:	Kommentar:	Status:
Planera för sammanhållen kvar- tersbebyggelse i trä i Järfälla med start i Barkarbystaden.	Markanvisningsavtal med K2A och Credentia inom Barkarbystaden III omfattar byggande i trä.	KLART
Anställa trygghetsvårdar för att vara närvarande i alla kommundelar.	Tre trygghetsvårdar och en arbetsledare är anställda. En fjärde trygghets- vård är under rekrytering. Av kommunens välfärdsjobbare är 10 personer trygghetsvårdar.	KLART
Främja integration och social inkludering i särskilt utsatta områden genom att verka för bildandet av lokala sociala områdesgrupper i samarbete mellan, polis, socialtjänst, skola, Järfällahus AB och civilsamhället.	Planering pågår.	PÅGÅR
Planera för att genomföra en Bomässa i samband med tunnel- banans öppnande.	En förstudie är genomförd och ska ligga till grund för vidare beslut om mässa.	PÅGÅR
Påbörja en dialog med energi- leverantörer i syfte att minska energikostnader för kommunens idrottsanläggningar.	Dialog har förts med Energiförsäljning Sverige AB som är upphandlad leverantör av energi från och med 2018-10-01. Leverantören har meddelat att de inte är intresserade av att ingå i någon form av sponsring av idrottsanläggningar i Järfälla.	KLART
I samråd med Tekniska nämnden stärka den digitala informationen till kommuninvånare om kom- mande och pågående arbeten och trafikstörningar.	Arbetet pågår mellan kommunikation, digitalutveckling KSF och Park & gata och GIS inom BMF.	PÅGÅR
Utvärdera miljödiplomeringen.	Utvärdering av miljödiplomeringen beslut i kommunfullmäktige 2018-10-15. Kommundirektören ges i uppdrag att driva arbete utifrån de slutsatser som framkommer i utvärderingen samt följa upp detta arbete.	KLART
I samråd med Tekniska nämnden utveckla ett koncept för återbruk i Järfälla. Ett pilotprojekt ska påbörjas under 2018.	Pilotprojektet påbörjades i samverkan med Järfällahus och Kompetensförvaltningen. Arbetet är nu avslutat.	KLART
Utreda möjligheten att erbjuda överbliven skolmat som matlådor till vårdnadshavare, i syfte att minska matsvinnet inom skola och förskola.	Samtliga kök kyler ner den överblivna användbara maten och serverar vid senare tillfälle. Slutsatsen av detta är att det inte finns någon användbar mat över som är möjlig att sälja som matlådor.	KLART
I samråd med Socialnämnden förstärka verksamheten med fältassistenter inom ramen för trygghetssamverkan med Järfällahus AB.	Fler fältarbetare har anställts och en trygghetssamverkan med Järfällahus pågår för ett närmare samarbete. En utökning med fyra fältarbetare har skett och det uppgår nu till åtta totalt.	KLART
Barnkonsekvensanalyser i ärenden.	Samtliga nämnder och styrelser har rapporterat att de börjat göra barnkon- sekvensanalyser i beredningen av beslutsärenden. Detta är emellertid fortsatt ett utvecklingsområde. På flera håll pågår arbete med att vidareutveckla och anpassa arbetssättet utifrån den egna nämndens ansvarsområde.	PÅGÅR
Samordning av välfärdsjobbare.	Välfärdsjobb är en arbetsmarknadsinsats som syftar till att öka möjligheten för fler Järfällabor att komma ut i arbete. Sedan april 2015 erbjuder kompetensförvaltningen tillsammans med socialförvaltningen och Arbetsförmedlingen en tidsbestämd anställning för personer som varit arbetslösa i minst ett år (6 månader för den som är under 25 år), uppbär eller riskerar att uppbära försörjningsstöd och förväntas klara av ett reguljärt arbete. Kommunstyrelseförvaltningen samordnar arbetet och uppdraget pågår.	PÅGÅR
Feriepraktikantgaranti i Järfälla.	Kompetensförvaltningen administrerar arbetet med feriepraktikanter och har rapporterat i nämnden i november. Totalt erbjöds 2 028 personer ferie- praktik 2018 vilket är alla behöriga sökanden.	KLART

Uppdrag:	Kommentar:	Status:
Detaljplanera Ståketfläcken, Uddnäs och området vid Brovaktarstugan.	Kommunstyrelsen beslutade 2017-01-30 om planuppdrag och planarbete pågår.	PÅGÅR
Arbeta för minskad sjukfrånvaro i kommunen.	Kommunstyrelsen har uppdragit åt kommundirektören att arbeta för en minskad sjukfrånvaro där målet är att den totala sjukfrånvaron ska understiga fem procent. Under 2018 har kommunen totalt en sjukfrånvaro på 6,06 %. Kommunstyrelseförvaltningen har en sjukfrånvaro på 3,97 % under samma period.	PÅGÅR
Medarbetarenkät.	2018 års medarbetarundersökning genomfördes i oktober med högt deltagande på 89,5 %.	PÅGÅR
Internbudget.	Samtliga nämnder och styrelser ska senast i februari 2018 besluta om internbudget inom ramen för kommunfullmäktiges beslut. Kommunstyrelsen fastställde sin internbudget 2018-01-29.	KLART
Effektiv verksamhet med god kvalitet.	Samtliga nämnder och styrelser ges i uppdrag att säkerställa en effektiv verksamhet med god kvalitet i syfte att uppnå god ekonomisk hushållning. Redovisning av detta sker i nämndernas uppföljningar och externa jämförelser sker i de nationella räkenskaperna. Genom införandet av ett digitalt beslutsstöd kommer effektiviseringsarbetet och genomförande av uppdragen att underlättas. Samtliga enheter inom kommunstyrelseförvaltningen ser över sina processer i syfte att öka effektiviteten. Insatser genom digitalisering kommer att höja kvaliteten i stödet till kommunens verksamheter.	PÅGÅR
Utreda förutsättningarna för en kommunkoncern.	Med anledning av den tillväxt och expansion som sker i Järfälla ska förutsättningarna för en kommunkoncern utredas. Frågan har beretts och kommunfullmäktige beslutade den 11 juni att i nuläget inte bilda något moderbolag/holdingbolag.	KLART
Utreda möjligheten att inom nuvarande kommunkoncernstruktur förstärka ägarstyrningen, alternativt komma tillbaka med förslag om förändrad kommunkoncernstruktur.	Nytt uppdrag 2018-06-11.	PÅGÅR
Ta fram ett programförslag för idrottsområdet vid Mjölmarvägen i Jakobsberg.	Ett visionsprogram togs upp för samrådsbeslut i KS den 4 december. Programmet samråddes under våren. Den 11 juni godkändes en avsiktsförklaring med APP om samarbete kring en förstudie, varför programmet ännu inte tagits upp för godkännande.	PÅGÅR

BARN- OCH UNGDOMSNÄMNDEN

Uppdrag:	Kommentar:	Status:
I samråd med de fackliga organisationerna i skolan ta fram förslag på hur Järfällas lärare ska kunna ägna mer tid åt att möta varje elev och mindre åt administration och andra kringuppgifter.	Ärendet är återrapporterat till barn- och ungdomsnämnden 2018-02-22. Olika satsningar och åtgärder redovisades.	KLART
Garantera arbetskläder till personalen i förskolan.	Respektive enhet hanterar och ansvarar för att medarbetarna har tillgång till arbetskläder inom sin budget. Primärt säkerställs utekläder.	KLART
Successivt utöka daglig rörelse i skolan till alla Järfällas skolor. Uppdraget ska återrapporteras löpande och slutredovisas hösten 2020.	Många skolor arbetar med styrd rastverksamhet med olika typer av organiserade aktiviteter. En del skolor har också ökat antal timmar idrottsundervisning på schemat samt har infört rörelsemoment under lektionerna. Under 2018 deltar Björkebyskolan, Olovslundskolan, Tallbohovskolan, Neptuniskolan, Lundskolan och Sandvikskolan i projektet "Rörelse i skolan". Här erbjuds eleverna schemalagda pulspass i ett urval av klasser. Projektet utvärderas bland annat genom jämförelser av kontrollgrupper.	PÅGÅR
Ta fram en åtgärdsplan för ökad trygghet och studiero i Järfällas skolor.	Ärendet är återrapporterat till barn- och ungdomsnämnden 2018-02-22. Informationsinsatser, rutiner och åtgärder har presenterats till nämnden.	KLART

Förstärka Elevhälsans arbete för barn och ungas psykiska hälsa.	Nyanställd psykolog med uppdrag att ta fram preventiva insatser för att motverka psykisk ohälsa.	KLART
Undersöka förutsättningarna för att etablera en naturskola i Järfälla.	Ärendet rapporterades till barn- och ungdomsnämnden i december 2018. Ett tilläggsyrkande godkändes. - Barn- och ungdomsdirektören ges i uppdrag att skapa förutsättningar till etablering av en ny fristående naturskola i Järfälla.	KLART
Anlita feriearbetare.	210 feriearbetare har arbetat inom ansvarsområdet.	KLART
Anlita välfärdsarbetare.	199 välfärdsjobbare har anlitats.	KLART

KOMPETENSNÄMNDEN

Uppdrag:	Kommentar:	Status:
Ansöka om och starta upp fler yrkeshögskoleutbildningar i kommunen.	Bedömningen är att uppdraget har verkställts, men arbetet kommer att fortsätta i kontinuerlig verksamhet.	KLART
I samarbete med kultur-, demokrati- och fritidsnämnden etablera ett Sportotek för uthyrning av idrottsutrustning i Järfälla.	Verksamheten är igång i arbetsmarknadsenhetens regi.	KLART
Arbeta för att skapa fler idrottsklasser, även med riksintag.	Förvaltningen redovisade en rapport för kompetensnämnden vid sammanträdet den 18 september. I rapporten framgick att Järfälla gymnasium inte har förutsättningarna just nu att inrätta idrottsklasser men nämnden ser positivt på en fristående aktör.	KLART
Ta fram åtgärdsplan för att minst halvera ungdomsarbetslösheten fram till 2020.	Beslut angående åtgärdsplan fattades på nämndens sammanträde den 18 september och är skickat till kommunfullmäktige.	KLART
Utveckla kommunens system med återbruka, med målet att kommunens återanvändning av möbler ska öka och inköp av möbler ska minska.	Bedömningen är att uppdraget har verkställts, och arbetet kommer att fortsätta i kontinuerlig verksamhet.	KLART

KULTUR-, DEMOKRATI- OCH FRITIDSNÄMNDEN

Uppdrag:	Kommentar:	Status:
Samtliga nämnder och styrelser ges i uppdrag att genomföra barnkonsekvensanalyser i beredningen av samtliga beslut som fattas.	Från 1 januari 2018 har kultur-, demokrati- och fritidsnämnden ansvar för samordningen av barnkonventionsarbetet. En barnrättsstrateg är anställd som har påbörjat arbetet med en kommungemensam modell för barnkonsekvensanalyser.	PÅGÅR
Anlita välfärdsjobbare.	Tre verksamheter har välfärdsjobbare.	KLART
Anlita feriepraktikanter.	Nämnden tar emot feriepraktikanter i de flesta verksamheter.	KLART
Tekniska nämnden ges i uppdrag att, i samråd med kultur-, demokrati- och fritidsnämnden, identifiera en lämplig plats för ny fotbollshall. Byggnationen ska påbörjas senast år 2017.	Projektdirektiv för fotbollstält är framtaget. Investeringen är framflyttad till 2021 utifrån politiska beslut efter dialog med fotbollsöreningarna.	PÅGÅR
Inrätta en mobil fritidsgård.	Årets arbete har rapporterats till nämnden i december.	KLART
Lämna taxor på bibliotek och idrott och fritid oförändrade.	Reglerat i nämndens Budget och verksamhetsplan 2018.	KLART

Uppdrag:	Kommentar:	Status:
Utöka öppethållandet av Tallbohovs fritidsgård till kvällar och helger.	Tallbohovs fritidsgård har under vt 2018 haft utökat öppet varannan lördag och tisdagar. Under hösten har fritidgården haft öppet varje lördag. Gården har också varit öppen hela sommaren.	KLART
Utveckla metoder och arbetssätt för kommunens arbete med Barnkonventionen.	En barnrättsstrateg är anställd och har påbörjat arbetet med att utveckla metoder och arbetssätt. Steg ett är att inventera det arbete som fortgår.	PÅGÅR
Samlokalisera verksamheterna för fritidsaktiviteter för unga med funktionsvariationer.	En sammanställning har gjorts av alla verksamheter som pågår i Järfälla och vilka lokaler som används för dessa. Samarbete mellan olika huvudmän utvecklas. Lokalfrågor hanteras i ombyggnation av gymnasie- och kulturlokaler tillsammans med KOF. Inflytandecaféer med målgruppen har resulterat i att en ny verksamhet "Hängmattan" för yngre personer 12-30 år har startat på en av de befintliga fritidsgårdarna Station 7. Verksamheten pågår varje torsdag.	KLART
Tillsammans med Bygg- och miljöförvaltningen arbeta för att minska på spridningen av mikroplaster.	En handlingsplan för drift har arbetats fram genom ett samarbete med BMF som tagit fram riktlinjer för nyanläggning av konstgräsplaner. Planen skall gälla för den dagliga driften och skötseln av konstgräsplaner. Uppdraget har rapporterats i nämnden i december.	KLART

SOCIALNÄMDEN

Uppdrag:	Kommentar:	Status:
Förstärka resurserna för att höja kvaliteten i Järfällas äldreomsorg. - Trygg hemgång - Bemanning för mellanboendeformer	Åtgärder som vidtagits: Rekrytering av ergonom, heltidsuppdraget, projekt inköp via internet, projekt nyckelfria lås, välfärdsteknik på äldreboende, projekt trygg hemgång, deltagande på seniormässan, utredning av förturshandling mm.	KLART
Genomföra en satsning för att förbättra måltidsupplevelsen i Järfällas äldreboenden. - Förbättrade måltidsupplevelser	Dietist anställd, och utbildning i näringslära och vikten av mellanmål är genomförda. Utbildning i enklare matlagning har skett under hösten.	KLART
Förstärka Jakobsbergs familjecentral samt utreda möjligheten att inrätta en familjecentral i Barkarbystaden.	Det finns idag ingen fysisk familjecentral i Jakobsberg utan det sker samverkan mellan socialtjänst, öppen förskola, barnhälsa (BVC) och barnmorska (BMM). Detta kallas "familjecentralsliknande" verksamhet och styrs av ett samverkansavtal. Stockholms läns landsting har ingen särskild satsning eller något ekonomiskt incitament för att BVC- eller BMM-verksamheter ska ingå i familjecentraler utan prioriterar andra metoder för stöd till nyblivna föräldrar.	KLART
I samråd med Kommunala pensionärsrådet och Järfällas äldreorganisationer skapa fler aktiviteter som berikar äldres fritid, och i samband med detta höja medlemsstödet. - Stöd till äldreorganisationerna	Kommunala pensionärsrådet fick möjlighet att ansöka om medel för sommaraktiviteter.	KLART
I samverkan med Barn- och ungdomsnämnden och Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden se över hur samarbetet kring barn och unga kan stärkas.	I arbetet kring psykisk hälsa har berörda förvaltningar samarbetat för att identifiera inom vilka områden ytterligare stöd behövs för barn och unga. En arbetsgrupp med representanter från Socialförvaltningen (SOF) och BUF har under höst och vår arbetat med hur vi tillsammans kan arbeta för att möjliggöra för fler barn att klara av ordinarie skolgång. Planer finns även för att kunna starta SkolFam som är en metod som vänder sig till familjehemsplacerade barn och där syftet är att barnen ska klara av målen i skolan. I övrigt är fältarbetarna ute i de skolor som välkomnar dem för att arbeta med värderingar med elever. Föräldrastödsverksamhet ABC har implementerats i flera förskolor med lyckat resultat. I detta samarbete är SOF utbildare och BUF behöver bidra med gruppledare.	KLART

TEKNISKA NÄMNDEN

Uppdrag:	Kommentar:	Status:
I samråd med Barn- och ungdomsnämnden arbeta fram åtgärder för säkra skolvägar för Järfällas barn och elever.	En kartläggning är genomförd och en prioriteringslista har tagits fram kring åtgärder för samtliga skolor. Riktlinjerna för säkra skolvägar antogs av tekniska nämnden under december 2018.	KLART
Anlägga finparker i centrala lägen, minst en per år.	Årets finpark ligger i Kallhällsparken och invigdes i september.	KLART
Ta fram ett program för hållbart resande i Järfälla.	I samarbete med miljöstrategerna på kommunstyrelseförvaltningen har ett program för hållbart resande i Järfälla arbetas fram. Programmet återremitterades till förvaltningen av tekniska nämnden 2018 för att beakta de uppdrag som rör trafikfrågor och hållbart resande i alliansens budgetförslag 2019-2022.	KLART
Ta fram ett förslag till pilotprojekt för låncyklar och andra hållbara transportlösningar under tiden för Mälärbansans avstängning, i samverkan med Stockholms Stad.	Förvaltningen har undersökt förutsättningarna för att samarbeta med Stockholms stad kring frågan. Under hösten har förutsättningarna förändrats vilket innebär att förvaltningen valt att inte gå vidare med arbetet. Yttre faktorer har gjort att uppdraget inte kunnat genomföras.	EJ KLART
Ta fram en tidssatt genomförandeplan för att göra Järfälla kommuns fordonsflotta fossilfri.	En plan har antagits i tekniska nämnden i februari. Planen har identifierat vilka drivmedel som det ska satsas på. Den ger även en beskrivning av nuläge för fordonsflottan och en övergripande bild fram till 2025 över hur omställningen ska gå till.	KLART
Utreda möjligheterna till decentraliserad finansiering av solceller på kommunens byggnader.	Utredningen godkändes av tekniska nämnden i november 2018.	KLART
Inrätta biotopskydd på Stora Ängsnäs.	Ärendet antogs av tekniska nämnden under september 2018 och beslut om inrättande av biotopskydd på Stor Ängsnäs antogs av kommunfullmäktige under december 2018.	KLART
Möjliggöra för att allmän platsmark i Järfälla ska kunna användas för odling och kolonilotter.	En enkät har skickats ut till boende i Barkarbystaden angående intresse och tilltänkta platser. Resultatet visar att de boende framförallt vill anlägga odlingslotter i Tingsbyn, något som kan komma att påbörjas under våren 2019.	PÅGÅR

MILJÖ- OCH BYGGLOVSNÄMNDEN

Uppdrag:	Kommentar:	Status:
Avgiftsbefria bygglovsansökningar för solceller.	Beslut om ändring av taxa är beslutat av kommunfullmäktige.	KLART
Ta fram riktlinjer för när det går att bygglovsbefria solceller.	Riktlinjer är beslutade av miljö- och bygglovsnämnden.	KLART
Anordning av vattendag.	Vattendagen är genomförd.	KLART

Miljöredovisning

Miljöredovisningen visar utvecklingen inom ett antal prioriterade miljöområden enligt kommunens miljöplan. Redovisningen omfattar Järfälla som geografisk yta och Järfälla kommun som organisation.

Miljöarbete sker dagligen inom alla förvaltningar bland annat vid tillsyn, upphandling, miljödiplomering, planarbete och teknisk förvaltning. Miljöplanen är det övergripande styrdokumentet i Järfälla kommun inom ekologisk hållbarhet. Mål inom ekologisk hållbarhet finns förutom i miljöplanen även i översiktsplanen, avfallsplanen, kemikalieplanen och cykelplanen. Miljöplanen förtydligar sambandet till de sexton nationella miljökvalitetsmålen och de sex regionalt prioriterade miljökvalitetsmålen, som mynnar ut i de lokala områdena minskad klimatpåverkan, god bebyggd miljö, giftfri vardag, ett rikt växt- och djurliv samt hållbar konsumtion och hög miljömedvetenhet.

VIKTIGA HÄNDELSER

Järfällas breda arbete med miljöfrågor märks då kommunen vann Det hållbara framtidspriset 2018. Järfälla fick priset för sitt genomtänkta, innovativa och framtidsinriktade arbete med Barkarbystaden III. Priset delas ut i partnerskap mellan branschorganisationen Gröna Städer, företaget ÅF och Dagens Opinion. När Solenergi priset delades ut fick Järfälla ett hedersnämmande för årets prestation. Kommunen blev utsedd till årets klättrare i Trivektors kommunrankning SHIFT. Järfälla är den kommun i Sverige som förbättrat sitt arbete med hållbara transporter allra mest till exempel med nya klimatsmarta tekniska lösningar som elektriska och självkörande bussar samt en elektrisk BRT-linje - bus rapid transit - som ska köra resenärerna från Barkarbystaden till tunnelbana i Akalla och pendeltåg i Barkarby från december 2019. I Aktuell hållbarhets kommunrankning hamnade kommunen på plats 15 av 290 kommuner.

OMVÄRLDSANALYS OCH FRAMTID

EU röstade fram ett regelverk där regionala koldioxidbudgetar ska bli del av EU-ramverket för att nå Parisavtalet. Järfälla har som första kommun i Sverige beräknat sin koldioxidbudget. Beräkningen visade att Parisavtalet med målet om en temperaturökning av max 1,5°C inte är ett rimligt eller nåbart åtagande. För att nå det lägre målet med en temperaturökning av max 2°C, som redan står i miljöplanen, behöver Järfälla kommun sikta mot 15 procents utsläppsminskningar per år inom områdena transporter och byggnation. Sedan januari 2018 har Sverige en Klimatlag. Under 2019 ska kommunövergripande planer inom energi- och klimat, vatten och grönstruktur arbetas fram för att möta utmaningar på global, regional och lokal nivå.

MÅLUPPFÖLJNING

Uppföljningen av miljötillståndet och miljöarbetet i kommunen görs genom att mäta ett antal gröna nyckeltal. Nyckeltalen visar effekterna av miljöarbetet. Uppföljningen är, liksom miljöplanen, uppdelad inom minskad klimatpåverkan, god bebyggd miljö, giftfri vardag, ett rikt växt- och djurliv samt hållbar konsumtion och hög miljömedvetenhet.

MÅLBEDÖMNING

Nedan redovisas en sammanställning över målbedömningen för alla effektmål i Miljöplanen. Ett urval av målen samt nyckeltal beskrivs mer nedan där det mest väsentliga som har skett under året tas upp. Uppföljning av alla mål och nyckeltal redovisas under Miljöbarometern i Järfälla på jarfalla.se/miljobarometern.

Smileyfigurerna i redovisningen visar bedömning av målen i gällande miljöplan som ska vara uppnådda år 2024.

- 6 effektmål är uppnådda eller ser ut att uppnås
- 3 effektmål osäkert om de kan uppnås
- 1 effektmål blir svårt att nå
- 4 måluppfyllelse kan inte bedömas

MINSKAD KLIMATPÅVERKAN

Inriktningsmål: Järfälla kommun ska bara använda förnybar energi år 2025 och alltid sträva efter att energieffektivisera. Järfälla ska ta sitt ansvar för att bidra till det globala klimatmålet, tvågradersmålet.

Koldioxidutsläpp

Nyckeltalet omfattar olika typer av transporter som sker inom den kommunala organisationen. Skolskjuts av kommunen ingår i denna statistik.

Under 2018 har det skett stora minskningar på koldioxidutsläppet bland kommunens egna fordon, sedan 2017 har det skett en minskning på nästan 80 procent. Under 2018 var 90 procent av kommunens minskning att en stor del av kommunens tankar nu har HVO som är 100 procent förnybart istället för det tidigare EcoPar som är fossilt.

😊 Egenproducerad förnybar el

Under 2018 installerades 710 kW solceller och det finns idag totalt 880 kW effekt solceller. Totalt är det tio skolor och två äldreboenden som har solceller på sina tak. För att nå målet på 1 000 kW innan år 2025 saknas endast 120 kW som delvis kommer att installeras i samband med nyproduktion.

GOD BEBYGGD MILJÖ

Inriktningsmål: Järfälla kommun ska vara en förebild inom hållbar stadsutveckling och därmed säkra en hållbar utbyggnad i kommunen.

Kvalitetsprogrammet kopplat till Barkarbystaden III som antogs i februari 2018 innehåller följande vision: Barkarbystaden III upplevs som attraktiv, säker och trivsamt. Den hållbara staden är byggd på en kvartersstruktur med upplevelserik arkitektur och grönska.

I markanvisningstävling Barkarbystaden etapp III A, kvarter 17 och 19 bedömdes inlämnat koncept utifrån gestaltning och byggnadens bidrag till levande, hållbar, social och tät stadsmiljö. Frivilliga åtaganden var bland annat att uppföra bebyggelsen inom kvarteret med en trähuskonstruktion samt att exploatören förbinder sig att genomföra tredjepartscertifiering.

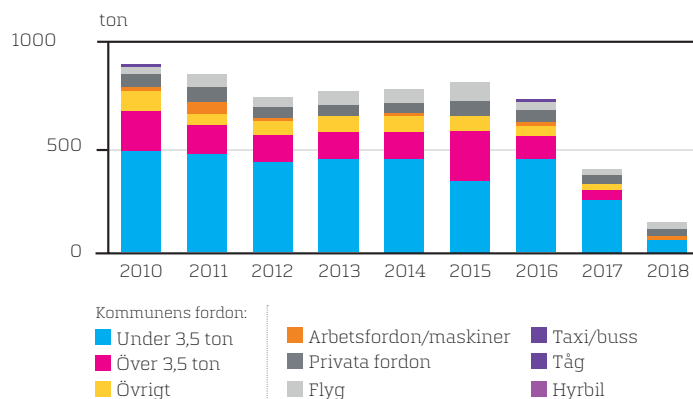
Under 2018 har två nyproducerade byggnader fått preliminära betyg; Koppavägens förskola (guld) samt Fyrspannvägens förskola (silver). Övrig nybyggnation som har fått preliminära betyg på nivå silver eller guld är Herrestaskolan och Viksjö äldreboende som har guld samt Brandstationen som har silver. Definitivt betyg ska under våren skickas in för Herrestaskolan, Viksjö äldreboende, Fyrspannvägens förskola samt Koppavägens förskola. All nybyggnation projekteras och certifieras enligt nivå silver. Ångsjö motionscentral samt Almarevägens förskola är under byggnation och har projekterats för betyg silver.

😊 Dagvatten

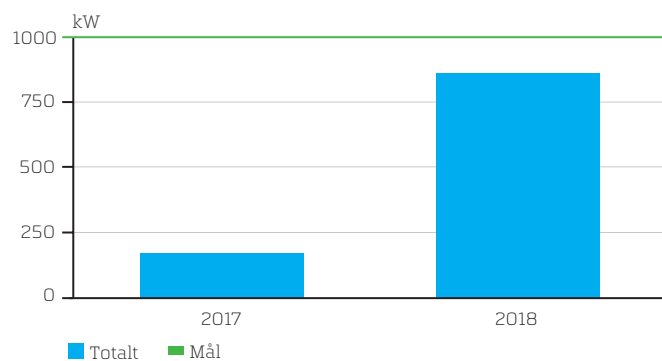
Effekt mål: Till år 2020 ska minst 60 procent av allt dagvatten till Bällstaån, Säbysjön och Igelbäcken samt 40 procent av allt dagvatten till Mälaren och Översjön ha genomgått rening. Dessutom ska 60 procent av dagvattnet till Bällstaån flödesutjämnas till år 2020. Allt tillkommande dagvatten ska genomgå rening.

Elva procent dagvatten till Bällstaån har 2018 fördröjts och därmed renats. Andel dagvatten som genomgått rening till Bällstaån, Igelbäcken, Säbysjön, Mälaren respektive Översjön ligger på 42 procent.

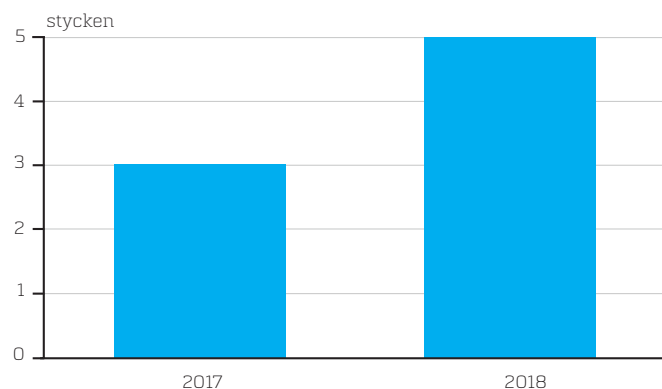
Det totala koldioxidutsläppet från kommunala organisationens transporter

Installerad effekt solenergi inom kommunal verksamhet, ackumulerat

Antal kommunala fastigheter som certifierats enligt miljöbyggnad nivå silver eller motsvarande

GIFTFRI VARDAG

Inriktningmål: Järfälla kommun ska fasa ut farliga ämnen och minimera användningen av ämnen som kan skada människor och miljö. Förorenade områden ska saneras successivt. Arbetet ska ske med särskilt fokus på barns miljöer.

😊 Andel ekologiska livsmedel

Nyckeltalet har haft en positiv trend sedan det infördes. Andelen ekologiska livsmedel har sedan 2009 ökat med drygt 30 procentenheter och är nu uppe i 42 procent. Dock återstår 23 procent för att nå effektmålet.

😊 Förorenade områden

Effektmål: Kommunen ska ta fram en prioritering senast 2020 för sanering av alla kända förorenade områden på kommunal mark. Förorenade områden med riskklass 1 ska vara åtgärdade senast 2020. Kommunen har ett område med riskklass 1 som inte har sanerats. På Cirkustomten, som är en del av området med riskklass 1 och förmodligen det enda som är kvar, har prover tagits under hösten 2018 för att kartlägga föroreningen. Kommunen håller nu på att ta fram en plan för sanering av området.

Uppföljningen av kemikalieplanen har påbörjats. En enkätundersökning för att läsa av status för handlingsplanen för giftfri för- och grundskola har genomförts. Extra medel till madrasser beslutades i Barn- och ungdomsnämnden och förvaltningen har bytt ut samtliga sovmadrasser under året. Enkätsvaren visar att de flesta har rensat bort saker som inte är avsedda för lek bland sina leksaker och material för skapande. För- och grundskolorna har helt rensat bort billiga smycken och bijouterier som skulle kunna innehålla bly, nickel eller andra metaller som kan ge allergier eller påverka barnen på annat sätt. Man har heller inte kvar några leror, kitor, pennor, lim eller färger som skulle kunna innehålla några hälsoskadliga ämnen. Över 80 procent av enheterna har rensat bort kastruller och redskap av aluminium eller med non stickbeläggning liksom svarta plastredskap som används i samband med tillagning och servering.

ETT RIKT VÄXT- OCH DJURLIV

Inriktningmål: Den biologiska mångfalden ska bevaras, nyttjas och utvecklas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas.

😊 Skyddad natur

Effektmål: Den sammanlagda arealen skyddad natur i Järfälla kommun ska öka från 2016 med minst 75 hektar innan år 2025. Under 2018 beslutades om inrättande av Norra Igelbäckens naturreservat (44,1 ha) samt biotopskyddsområde Stora Ängsnäs (7 ha). Detta ger en ökning på 51 ha under 2018. Utvecklingen av skyddad natur har inte förändrats under åren 2012 till 2017. Till och med 2012 minskade den totala arealen skyddad naturmark med 1,76 ha i jämförelse med år 2009. I Görvälns naturreservats norra del upphävdes 1,25 ha år 2010 på grund av byggande av Mälarbanan. I Västra Järvafältets naturreservats nordvästra del (för Kallhalls trafikplats) upphävdes 0,51 ha år 2012.

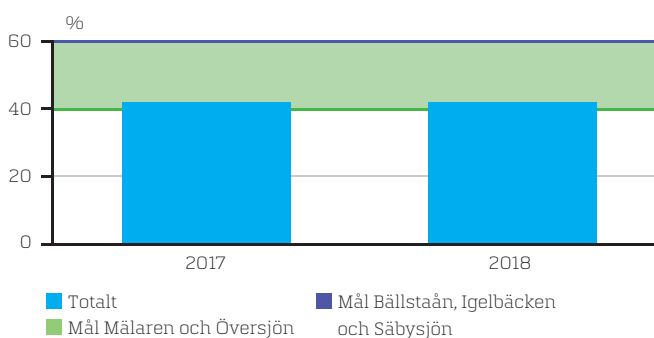
HÅLLBAR KONSUMTION

Inriktningmål: Järfälla kommun ska sprida miljökunskap så att anställda, invånare och organisationer i kommunen kan agera på ett sätt som ger positiva effekter för miljön och därigenom bidra till ett hållbart Järfälla.

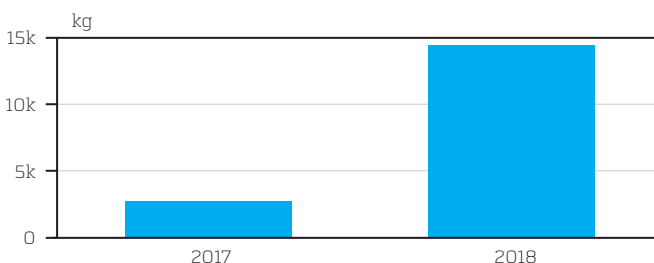
Samtliga kommunanställda ska ha gått en grundläggande miljöutbildning. Kommunen erbjuder både en digital utbildning och en fysisk. Totalt har 600 personer gått den grundläggande miljöutbildningen under 2018. Åtta av åtta förvaltningar och bolag har godkända miljödiplom enligt Svensk miljöbas standard. Utvecklingen gick från 87,5 procent 2017 till 100 procent 2018 vilket visar att hela kommunen idag bedriver ett strukturerat miljöarbete. Järfälla kommun använder sig av tjänsten Off2off som är en digital kommunikationstjänst utvecklad för strukturerad återanvändning. Mängd sparad koldioxid genom återbruk

Under 2018 förmedlade kommunen 568 produkter som ledde till en koldioxidbesparing på 14 629 kg och en energibesparing på 125 032 kWh samt sparade in 562 650 kronor. Den markanta ökningen 2018 beror på att kommunen började med tjänsten Off2off i augusti 2017.

Andel dagvatten som genomgått rening till Bällstaån, Igelbäcken, Säbysjön, Mälaren resp. Översjön

Mängd sparad koldioxid genom återbruk

För alla framåt - Medarbetare

Järfälla står inför många utmaningar och är en av de kommuner i Sverige som växer kraftigt. För att tillgodose de tjänster som medborgarna idag efterfrågar och möta framtidens utmaningar måste kommunen vara en bra och attraktiv arbetsgivare. Det är därför viktigt att arbeta strategiskt med kompetensförsörjning för att kunna attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare.

Plattformen för kommunens arbete med att vara en attraktiv arbetsgivare är personalpolicy och visionen - För alla framåt. I följande avsnitt presenteras viktiga insatser och händelser under året med syfte att uppnå målet.

ATTRAHERA OCH REKRYTERA

En handlingsplan för strategisk kompetensförsörjning togs fram 2017 och revideras årligen. En viktig del i att attrahera är att synas. Under 2018 har Järfälla som arbetsgivare varit representerad på: Lava som är samhällsbyggnadssektionens arbetsmarknadsdag på KTH, Framtidsmässan på Stockholms universitet, Skoljobbmassan, Socionomdagarna, Barkarbystadens dag, och Järfällafestivalen. Ett enhetligt marknadsföringsmaterial har tagits fram för alla förvaltningar att använda.

Användningen av sociala medier för att attrahera och rekrytera har ökat. Det är främst Facebook och LinkedIn som används, men Järfälla har också ett Instagramkonto för att visa på bredden av kommunens verksamhet. Jobbsidorna på Järfällas hemsida har uppvecklats och utbildning i att använda ett videoredigeringsverktyg har ordnats.

UTVECKLA

För en god kompetensförsörjning krävs att kommunen skapar goda förutsättningar och möjligheter för utveckling både på kort och på lång sikt. Kompetensfonden delade 2018 ut fem mnr till kompetenshöjande insatser. Pengarna gick bland annat till behörighetshöjande utbildning för lärare inom barn- och ungdomsförvaltningen, kommunövergripande webbaserade utbildningar, utbildning för lärare i svenska som andra språk på kompetensförvaltningen och utbildning i att arbeta funktionsbevarande för socialförvaltningen.

Kommunen har fått 2,6 mnr från Omställningsfonden för att kunna möta förändrade kompetens- och rekryteringsbehov. Under 2018 har cirka 20 medarbetare genomgått en barnskötarutbildning och nio medarbetare påbörjade sommaren 2018 en kockutbildning.

Ledarutvecklingsprogram

En viktig faktor i kompetensförsörjningen är bra ledarskap. Under 2018 har ledarutvecklingsprogrammet på 4,5 dag genomförts i två omgångar. Syftet är att stärka cheferna i sitt ledarskap samt inspirera och ge ny kunskap som cheferna kan omsätta i sin dagliga gärning. Utbildningen har sin huvudsakliga bas i den senaste forskningen kring ledarskap och team, till exempel det behovsanpassade och transformerande ledarskapet.

Arbetsledarakademin

Arbetsledarakademin är för medarbetare som har eller är på väg in i ett arbetsledaransvar. Syftet är att tydliggöra arbetsledaruppdraget och lära sig att förstå och hantera arbetsledarrollens karaktär och utmaningar. Programmet är ett år och i samarbete med Ekerö.

Ledarskapsakademin

Ledarskapsakademin är kommunens chefsförberedande program. Utbildningen har fokus på att utveckla deltagarnas kompetens inom ledarskap och vänder sig till de som är medarbetare i Järfälla kommun och som är intresserade av att gå vidare till ett chefsuppdrag. Programmet är ett år och i samarbete med kommuner både i och utanför Stockholmsområdet.

Medarbetarakademin

Utbildningen är ett utvecklingsprogram för medarbetare som är motiverade att ta ett större ansvar för sin egen, arbetsplatsens och organisationens utveckling, utan att för den skull gå in i en chefsroll. Programmet sker i samarbete med Ekerö, Sollentuna och Upplands-Bro och genomförs under ett år.

Mentorprogram

Järfälla deltar i en gemensam satsning på ledarutveckling via mentorskap. Programmet vänder sig till chefer med personalansvar på olika nivåer. Deltagare får en mentor eller adept i en annan kommun och styr själva innehållet utifrån adepts behov och mål. Syftet är lärande och utveckling för alla deltagare.

Övrig utbildning

Personalavdelningen har också genomfört utbildning för chefer i konflikthantering, feedback, arbetsrätt och arbetsmiljö. Varje månad hålls också utbildning för nya chefer i arbetsledarfunktionen av lönesystemet. Det hålls också utbildningar för de administratörer som sköter lönerna ute på kommunens enheter.

BEHÅLLA

Medarbetarundersökning

Medarbetarundersökningen genomfördes under hösten och hade en svarsfrekvens på 89 procent för kommunen totalt, vilket är en väldigt bra svarsfrekvens. Alla nyckelområden har förbättrats jämfört med 2016 och är ungefär lika som för 2017. Vi har nu "gröna" positiva siffror på alla områden utom på "Arbetsrelaterad utmattning" och "Medarbetarskap". I medarbetarundersökningen ingår nio frågor om motivation, ledarskap och styrning från Sveriges kommuner och landsting, SKL som ger ett totalindex på Hållbart Medarbetar Engagemang, HME. Det mäter såväl nivån på medarbetarnas engagemang som chefernas och organisationens förmåga att ta tillvara på och skapa engagemang. Detta index har också gröna positiva siffror. De nyckelområden som kommunen behöver prioritera 2019 är arbetsmiljön och medarbetarskapet. När det gäller arbetsmiljön så ingår arbete med att försöka minska hot och våld liksom kränkningar, trakasserier och mobbning.

Heltidsfrågan

Sveriges kommuner och landsting (SKL) och den fackliga organisationen Kommunal har i ett kollektivavtal kommit överens om ett lokalt arbete i syfte att öka heltidsarbetet. Målsättningen är att tillsvidareanställning på heltid ska vara det normala vid nyanställning och att redan anställda medarbetare i högre utsträckning ska arbeta heltid. Alla arbetsgivare ska, med utgångspunkt från verksamhetens behov och resurser, ha en plan för hur andelen medarbetare som arbetar heltid ska öka. Det är främst socialförvaltningen och barn- och ungdomsförvaltningen som har många deltidsanställda. Dessa förvaltningar samt kompetensförvaltningen och kultur-, demokrati- och fritidsförvaltningen har tagit fram egna handlingsplaner som de arbetar med. Det behövs ytterligare insatser för att öka antalet heltidsanställda. Kommunstyrelseförvaltningen och bygg- och miljöförvaltningen har inga ofrivilliga deltidsanställningar.

Minska sjukfrånvaron

Ett av kommunens mål är att minska sjukfrånvaron. Av många skäl, både för kompetensförsörjningen och inte minst med tanke på individens välbefinnande, så är det viktigt att sjuktalen minskar. 2018 har sjukfrånvaron ökat något jämfört med 2017 och var totalt 6,15 procent av den arbetade tiden. 2017 och 2016 låg sjukfrånvaron på 5,97 respektive 6,23 procent. Ökningen har skett bland alla åldersgrupper samt både för kvinnor och för män. Det är korttidssjukfrånvaron som är ökat. Under 2018 påbörjades

JÄRFÄLLA KOMMUN - TOTALT

	2018	2017	2016	2015
Total sjukfrånvaro i % av arbetad tid, (månads- och timanställda)	6,15	5,97	6,23	6,33
kvinnor	6,90	6,77	7,08	7,20
män	4,06	3,65	3,82	3,85
29 år och yngre	5,46	5,17	5,61	5,90
30-49 år	5,80	5,65	6,01	5,96
50 år och äldre	6,85	6,65	6,73	6,97
Sjukfrånvaro korttid 1-14 dagar	3,33	2,87	2,91	2,92
kvinnor	3,39	3,10	3,13	3,15
män	2,40	2,21	2,29	2,26
Sjukfrånvaro långtid 15-	3,04	3,53	3,53	3,53
kvinnor	3,53	3,66	3,95	4,05
Män	1,67	1,46	1,54	1,58
Andel långtidssjukfrånvaro av total sjukfrånvaro i % (59 dgr eller mer)	41,58	46,31	46,69	45,90

ett projekt tillsammans med Nynäshamns kommun under namnet "Hälsofrämjande arbetsplatser", där målet är att få friskare arbetsplatser. Projektet finansieras med medel från Europeiska socialfonden och sträcker sig över tre år.

LIKA RÄTTIGHETER OCH MÖJLIGHETER I ARBETSLIVET

Kommunen har en Jämställdhetsplan för 2016-2019. Planen uppdateras varje år med aktuella siffror från JÄMIX och innehåller nio nyckeltal som visar hur jämställdheten ser ut i organisationen och som möjliggör en jämförelse med andra. Järfälla kommun fick i mätningen av 2017 års Jämställdhetsindex (som redovisas 2018) ett resultat på 130 jämfört med 121 poäng år 2016 och 117 poäng år 2015 (max poäng är 180). Medianvärdet för samtliga deltagande kommuner var 97 poäng. Med 130 poäng var Järfälla bästa kommun i mätningen. Mätningen avser jämställdhet gällande: Yrkesgrupper, Högsta ledningsgrupp, Karriärmöjligheter, Lönenivåer, Långtidssjukfrånvaro, Föräldradagar, Heltidstjänster, Tillsvidareanställning samt Aktivt jämställdhetsarbete.

GOD LÖNEPOLITIK

Den årliga löneöversynen genomfördes med ny lön från 1 april för 17 fackliga organisationer och från den 1 maj för Kommunal. Med anledning av att lärarnas centrala avtal blev klart sent blev deras löneöversyn klar i december. I löneöversynen fick 3 806 tillsvidareanställda en höjning på i snitt 2,33 procent. En prioriterad grupp var skolledarna. Även kommunens tidsbegränsat anställda och timanställda fick en översyn av sin lön. Den årliga lönekartläggningen visade att kommunen inte har några strukturella osakliga löneskillnader.

PERSONALBOKSLUT 2018

Kommunen hade vid årsskiftet 4 373 månadsanställda. Antal årsarbetare uppgick till 4 180. Av kommunens anställda var 76 procent kvinnor och 24 procent män, vilket är samma fördelning som 2017 och 2016.

Andelen tillsvidareanställda var 89 procent vilket är en ökning med två procent sedan 2017. Det var 91 procent av kvinnorna och 85 procent av männen som hade en tillsvidareanställning. Andelen heltidsanställda uppgick till 80 procent. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden uppgick till 95 procent vilket är samma som 2017. Personalomsättningen var 13 procent, vilket är en minskning med 2 procent jämfört med tidigare år.

Medellönen för 2017 var 32 676 kronor vilket är en ökning med 3 procent mot 2017. Kvinnors medellön var 32 475 kronor och männens medellön var 33 356. Ökningen beror mycket på den personalörklighet som har varit under året. Kvinnors medellön i procent av männens var 97 procent, vilket är bättre än tidigare år.

	2018	2017	2016
Antal månadsavlönade	4 373	4 262	4 195
Antal årsarbetare (inkl. timanställda)	4 180	4 031	3 966
Personalstruktur % kvinnor	76	76	76
Personalstruktur % män	24	24	24
Andel tillsvidareanställda %	89	87	89
- kvinnor	91	89	90
- män	85	84	83
Andel heltidsanställda %	80	80	78
- kvinnor	79	79	77
- män	83	83	81
Sysselsättningsgrad %	95	95	94
- kvinnor	95	95	94
- män	96	95	94
Personalomsättning %	13	15	19
- kvinnor	14	16	19
- män	12	14	18
Medellön i kronor	32 676	31 682	30 516
- kvinnor	32 475	31 365	30 243
- män	33 356	32 756	31 388
Kvinnors lön av männens %	97	96	96

CHEFSSTRUKTUR

Av kommunens 205 chefer var 74 procent kvinnor och 26 procent män. Chefsstrukturen speglar inte helt personalstrukturen i övrigt där 76 procent är kvinnor och 24 procent män. Män är, jämfört med kvinnor, i högre utsträckning chefer. Det är en av förklaringarna till varför kvinnors lön av männens är 97,4 procent.

	2018	2017	2016
Andel kvinnor inom chefsgruppen %	74	70	70
Andel män inom chefsgruppen %	26	30	30

ÅLDERSSTRUKTUR I PROCENT

Åldersstrukturen har förändrats något i år mot tidigare år. Lite fler anställda, procentuellt sett, upp till 29 år och lite färre anställda mellan 40-59 år. Majoriteten av kommunens anställda finns i intervallet 40-59 år.

	2018	2017	2016
-29 år	11	9	10
30-39 år	22	22	22
40-49 år	28	30	28
50-59 år	26	27	27
60 >	13	12	13

MEDELÅLDER

Genomsnittliga medelåldern är 46 år. Bland de visstidsanställda är medelåldern 40 år, för kvinnorna är det 40 år och för män 39.

	2018	2017	2016
Anställdas medelålder	46	46	46
- kvinnor	46	46	46
- män	46	46	45

Nämndernas verksamhetsberättelser i sammandrag

I följande avsnitt presenteras delar ur styrelsens och nämndernas verksamhetsberättelser.

KOMMUNSTYRELSEN

Kommunstyrelsen är kommunens verkställande organ med ansvar för ledning, samordning och uppföljning av nämnderna och de kommunala bolagen. Styrelsen ansvarar även för utveckling av den kommungemensamma informationsverksamheten, den översiktliga fysiska planeringen, ägarfrågor som rör kommunens fasta egendom, kommunens övergripande lokalförsörjning, kommunens medelsförvaltning, arbetsgivarfrågor, främjandet av näringslivet i kommunen, samordning av integrationsarbetet samt kommunens informations- och kommunikationsteknologi (IKT) inklusive informationssäkerhet. Kommunstyrelsen är också krisledningsnämnd. Antal anställda uppgår till 179 personer.

VIKTIGA HÄNDELSER

Under 2018 har kommunens översiktsplan aktualitetsförklarats och naturreservat för Norra Igelbäcken har inrättats. Intensionsavtal har tecknats med Försvarmakten och Fortifikationsverket om att utreda förutsättningarna för försvarshögkvarter inom Barkarbystaden. Inom Barkarbystaden I har det sista bostadskvarteret byggstartat och återstående kontorskvarter har överlåtits respektive markanvisats till Kilenkryssset.

Inom Barkarbystaden II har kommunens anläggningsarbeten upphandlats. Marköverlåtelseavtal med Atrium Ljungberg för BAS Barkarby har tecknats och markanvisningsavtal för etapp 2 i samma kvarter. Detaljplan för Barkarbystaden III har antagits och tre bostadskvarter inom detaljplanens område har markanvisats till ByggVesta, Botrygg och K2A/Credentia. Upphandling för utbyggnad av Barkarbystaden III och intilliggande infrastruktur har gjorts.

Detaljplanen för Barkarbystaden IV har varit på samråd och ett bostadskvarter har markanvisats till Järfällahus. Detaljplan för Barkarby fördelningsstation har varit ute på granskning och därefter antagits och marköverlåtelseavtal har tecknats med E.ON och Vattenfall. Upphandling av Veddestabron har gjorts. På Veddestasidan har detaljplan för Veddesta III varit ute på samråd.

Detaljplanen för Bällstadalen har varit på samråd och ramavtal har tecknats med SAAB Technologies. I Jakobsberg har detaljplanen för Vattmyra förskola antagits. Detaljplanesamråd har skett för Engelbrektsområdet samt nya bostäder och ny skola på Söderhöjden. På Söderhöjden har även markanvisningsavtal tecknats med Koptiska församlingen. Detaljplan för Kv Väpnaren har varit på granskning. I Kallhäll har utbyggnaden av centrum färdigställt och detaljplan för infartsparkering varit ute på samråd. Inom Stäkets verksamhetsområde har utbyggnaden påbörjats och markanvisningsavtal har tecknats med SÖRAB.

Nya detaljplaneuppdrag som getts under året är för kafferoasteri i Jakobsberg, utveckling av Barkarby centrum, studentbostäder vid Skälbyvägen i Barkarby, bostäder på ViksjövalLEN och flytt av fotbollsplan, förtätning av villatomter i Skälby, hotell vid Hemköp i Kallhäll och utbyggnad av Stäkets marina. Kopplat till dessa uppdrag har markanvisnings- eller intensionsavtal tecknats med Arvid Nordqvist, BTH Bostad, HSB och Mobilia Bostäder XLNT.

Arbetet med integration av nyanlända och mottagning enligt bosättningslagen går som planerat. Totalt har kommunen tagit emot 105 anvisade personer enligt bosättningslagen

under 2018. I juni öppnades ett nytt mottagningsboende vilket säkerställer mottagandet för 2019. Fortsatt arbete pågår med att anordna tillfälliga bostäder då nyanlända har svårt att hitta boenden på egen hand. Arbete med att få fram modulboendet i Vålberga har pågått under 2018.

Boskola har erbjudits till alla nyanlända som flyttar till eget boende. 400 integrationsambassadörer har utbildats och nyföretagarutbildning har genomförts för nyanlända med företagarbakgrund. Insatser ihop med studieförbundet ABF till asylsökande som bor i Järfälla har utvecklats där svenskstudier och arbetsmarknadskontakt ingår. Samarbete har skett med Svenska med baby i syfte att koppla samman nyanlända kvinnor med etablerade svenskar.

EKONOMISKT RESULTAT

Resultatet för 2018 uppgår till +3,2 mnkr. I resultatet ingår ett underskott på 9,1 mnkr för den politiska verksamheten inklusive överförmyndare och ett överskott för kommunstyrelseförvaltningen om 12,3 mnkr. I underskottet för den politiska verksamheten ingår även avgångsersättningar som aktualiserades efter valet. I förvaltningens överskott ingår statsbidrag från Tillväxtverket om 8,6 mnkr.

MNKR	BUDGET 2018	UTFALL 2018	UTFALL 2017
Kommunbidrag	278,4	278,4	275,8
Intäkter	100,5	109,5	85,5
Summa intäkter	378,9	387,9	361,3
Kostnader	-378,9	-384,7	-348,8
Årets resultat	0,0	3,2	12,5
Investeringsinkomster	0,0	0,0	0,6
Investeringsutgifter	-123,4	-54,2	-71,7

FRAMÅTBlick

Under första kvartalet 2019 kommer en översyn att göras av kommunens alla byggplaner. Stockholmsöverenskommelsen ligger fast. Det innebär att det under 2019 kommer att pågå omfattande anläggningsarbeten i Barkarby. Nya markanvisningar förväntas göras i Barkarbystaden, Veddesta och inom Stäkets verksamhetsområde. Detaljplaner för Veddesta, Barkarbystaden IV, Bällstadalen m. fl. kommer att arbetas fram för antagande. På grund av den omfattande utbyggnaden som görs under 2019 kommer exploateringsutgifterna att vara omfattande och mycket fokus kommer att läggas på kostnadsstyrning. Förväntade intäkter från försäljning av mark i till exempel Barkarbystaden, Veddesta, Söderhöjden och Stäkets verksamhetsområde ska finansiera exploateringsutgifterna vilket ställer krav på en planering som säkerställer att exploateringsutgifter inte uppstår innan finansiering finns.

Kommunen står inför stora framtida utmaningar när det gäller integration, segregation och trygghet och säkerhet. Detta är områden som har gemensamma beröringspunkter och kommunen kommer därför att ta ett helhetsgrepp för att få synergieffekter.

Kommunsektorn står inför fortsatta utmaningar eftersom en mer normal, långsammare, utveckling av skatteunderlaget förväntas samtidigt som den demografiska utvecklingen med fler barn och unga och äldre medför ökade kostnader. Det ställer krav på fortsatta effektiviseringar med prioriteringar, samordning och digitalisering. En långsiktigt hållbar ekonomi är även en av grunderna för all verksamhetsutveckling med god kvalitet.

Barn- och ungdomsnämnden

Nämnden ansvarar för förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola och grundsärskola. Nämnden ansvarar även för annan pedagogisk verksamhet, såsom öppen förskola, pedagogisk omsorg och öppen fritidsverksamhet. Antalet anställda uppgår till 2 196 personer.

VIKTIGA HÄNDELSER

Skolverkets rapport 2018 visar att resultaten fortsätter förbättras för Järfällas elever. Meritvärdet i årskurs 9 har ökat från 229,9 till 237,7, vilket är högre än riket men lägre än länet. Andelen gymnasiebehöriga elever är nu 85,6 procent, jämfört med 83,6 procent 2017 vilket även detta är högre än riket men lägre än länet. Det innebär att resultaten för tredje året i rad förbättrats. I ett nationellt perspektiv stiger resultaten i årskurs 9 mer än i övriga landet.

Under 2018 har två nya förskolor öppnat, Parkvägens förskola som ligger i Barkarbystaden samt Fyrspannsvägens förskola som är placerad i Vattmyraområdet.

Vid Skolinspektionens regelbundna tillsyn som genomfördes 2016/2017 fick två skolor förelägganden förenade med vite. I samband med detta fick barn- och ungdomsförvaltningen erbjuda om att inleda samarbete med Skolverket, "Samverkan för bästa skola". Samverkan för bästa skola är framarbetat på Skolverket för att stödja huvudmän och skolenheter i arbetet med att öka måluppfyllelsen för alla elever. Respektive skola har under året arbetat för att åtgärda bristerna. Vid Skolinspektionens återbesök under 2018 konstaterades att den ena skolan åtgärdat i princip alla brister och den andra skolan fortfarande har flera brister kvar att åtgärda.

En helhetsöversyn av Järfällas för- och grundskoleorganisation i syfte att främja ökad måluppfyllelse för barn och elever, resurseffektivitet samt god ekonomisk hushållning genomfördes under 2018. Slutsatserna från rapporten ska ligga till grund för fortsatt utveckling.

EKONOMISKT RESULTAT

Barn- och ungdomsnämnden redovisar ett resultat på -9,8 mnkr. Det negativa resultatet beror framförallt på att de kommunala för- och grundskolorna har ett underskott för 2018 på 9,4 mnkr. Underskottet är främst hänförligt till några av de kommunala enheterna där intäkterna från barn/elevpeng blivit lägre än budgeterat på grund av färre antal barn och elever. En annan orsak till underskottet är

att antalet barn inom förskolan har varit fler än budgeterat, vilket genererar högre kostnader. Det negativa resultatet mildras något på grund av högre intäkter än budgeterat för avgifter från förskola och fritidshem samt högre interkommunala ersättningar.

MNKR	BUDGET 2018	UTFALL 2018	UTFALL 2017
Kommunbidrag	1 648,9	1 648,9	1 571,4
Intäkter	195,4	215,2	209,3
Summa intäkter	1 844,3	1 864,1	1 780,7
Kostnader	-1 844,3	-1 873,8	-1 766,6
Årets resultat	0,0	-9,8	14,1
Investeringar	4,8	5,3	4,0

FRAMÅTBlick

Rekrytering av behöriga förskollärare och lärare fortsätter vara en utmaning. Alla elever har rätt att lyckas och få goda förutsättningar för fortsatta studier och yrkesliv. Det innebär att alla elever ska minst nå kunskapskraven i alla ämnen, vilket i sin tur innebär att alla elever blir behöriga till nationella program på gymnasiet. En viktig förutsättning för att uppnå detta är att skolorna får ägna sig åt kärnuppgiften: barns och elevers kunskapsutveckling. För att lyckas krävs bl. a en välfungerande barn- och elevhälsa som arbetar främjande och förebyggande. Som ett stöd för enheterna finns dels Järfälla barn- och elevhälsa samt Järfälla språkcentrum som ansvarar för modersmålsundervisning, studiehandledning samt det centrala mottagandet av nyanlända.

På huvudmannanivå finns ett behov att utveckla och förbättra uppföljning och analys av resultat. Det behöver säkerställas att brister alltid hanteras tillfredsställande i alla kommunens förskolor och skolor för att komplettera det ordinarie kvalitetsarbetet. Arbetet behöver huvudsakligen riktas mot områdena Kränkande behandling, Rätten till utbildning och Särskilt stöd, enligt Skollagen.

VERKSAMHETSMÅTT

I tabellerna nedan redovisas förändringar i verksamheter-
na de senaste tre åren. Av tabellen framgår att antalet barn
i förskolan har ökat med 158 barn år 2018. Andelen i de
kommunala enheterna är 70 procent och 30 procent går i
externa enheter, vilket är samma nivåer som 2017. Andelen
inskrivna barn i åldern 1-5 år har minskat de tre senaste
åren. Inom förskoleklass, grundskola och grundsärskola
har antalet elever ökat med 128 varav 74 elever inom de
kommunala enheterna. Andelen elever i de kommunala
enheterna har minskat med 0,3 procent till 81 procent.

FÖRSKOLA/PEDAGOGISK OMSORG 1-5 ÅR

VOLYMER	BOKSLUT 2018	BOKSLUT 2017	BOKSLUT 2016
Antal barn	4 635	4 477	4378
- varav i egna verksamheter	3 244	3 120	3074
Andel inskrivna barn i %	86,5%	86,5%	90,0%
Bruttokostnad kr per barn	136 812	129 800	125 300
Avgiftsfinansiering i %	7,2	7,4	7,3

FRITIDSHEM/PEDAGOGISK OMSORG, 6-9 ÅR

VOLYMER	BOKSLUT 2018	BOKSLUT 2017	BOKSLUT 2016
Antal barn	3 802	3 837	3 744
- varav i egna verksamheter	3 503	3 543	3 461
Andel inskrivna barn i %	93,4%	93,4%	92,9%
Bruttokostnad kr per barn	54 139	52 583	52 600
Avgiftsfinansiering i %	13,1	13,8	14,7

UTBILDNING*

VOLYMER	BOKSLUT 2018	BOKSLUT 2017	BOKSLUT 2016
Antal Järfällaelever	9 824	9 696	9 454
- varav i egna verksamheter	8 005	7 931	7 797
Antal särskolelever	72	67	114
- varav i egna verksamheter	50	45	90
Bruttokostnad kr per elev	92 368	89 783	86 200

* Förskoleklass, Grundskola och Grundsärskola

Kompetensnämnden

Kompetensnämnden ansvarar för arbetsmarknad, gymnasieutbildning och vuxenutbildning. Antal anställda uppgår till 283 personer.

VIKTIGA HÄNDELSE

Välfärdjobben har ökat i antal och under året anställdes 439 välfärdsjobbare. Arbetsmarknadsenheten och Arbetsförmedlingen arbetar med att förstärka samarbetet ytterligare. Båda parterna har skrivit ett nytt avtal gällande Offentligt skyddade arbeten (OSA), arbetsträning och förstärkt arbetsträning. Enheten har i samarbete med vuxenutbildningen startat flera utbildningar i svenska för invandrare (SFI) och omfattningen av studierna har ändrats från att vara 25 procent till 50 procent och är obligatoriskt.

Kompetensnämnden har genom DUA-överenskommelsen (Delegationen för unga och nyanlända i arbete) med Arbetsförmedlingen och Upplands-Bro kommun utvecklat yrkesspår för både nyanlända och ungdomar. Detta har också bidragit till ett ökat samarbete mellan vuxenutbildning och gymnasieskolan, vilket ger nya möjligheter till ett bredare kursutbud för dessa målgrupper.

Utifrån kommunfullmäktiges uppdrag för 2018 har Arbetsmarknadsenheten etablerat Sportoteket i Järfälla. Verksamheten samlar in begagnad idrottsutrustning, och lånar ut till kommuninnevånare och kommunens verksamheter. Ytterligare ett uppdrag från fullmäktige har varit att utveckla den befintliga verksamheten Återbruka. Där samlar Arbetsmarknadsenheten in begagnade möbler och andra inventarier, reparerar dem vid behov och tillgängliggör dem för kommunens verksamheter.

I förvaltningens lokaler i skolstaden pågår en ombyggnation sedan början av 2018. Det är en anpassning av Järfälla gymnasiums lokaler som sker då lokalerna inte är förenliga med de elevvolymerna som Järfälla gymnasium har.

EKONOMISKT RESULTAT

Årets resultat för Kompetensnämnden är ett underskott om 8,8 mnkr. Gymnasieskolans uteblivna statsbidrag från Migrationsverket och fler elever än budgeterat är de poster som haft störst resultatpåverkan. Gymnasial vuxenutbildning har finansierats av statsbidrag som har möjliggjort en minskad kommunal finansiering. Resultatet för Arbetsmarknadsenheten består av överskott för feriepraktik, på grund av färre praktikanter än planerat i budget, och ett överskott för arbetsmarknadsinsatser Offentligt skyddade arbeten på grund av färre deltagare än budget.

MNKR	BUDGET 2018	UTFALL 2018	UTFALL 2017
Kommunbidrag	394,5	394,5	367,8
Intäkter	317,8	353,6	314,0
Summa intäkter	712,3	748,1	681,8
Kostnader	-712,3	-756,9	-686,2
Årets resultat	0,0	-8,8	-4,4
Investeringar	1,1	0,0	0,3

FRAMÅTBlick

Under 2019 kommer Bas Barkarby att börja byggas efter att Mark- och miljödomstolens krav på kontroll blir godkänd.

Riktlinjer för sommarjobb kommer att tas i februari i nämnden. Budgeten 2019 för sommarjobb, tidigare feriepraktik, minskades med 6,3 mnkr vilket innebär att garantin försvinner. Budgeten för sommarjobb har för både 2018 och 2017 inte utnyttjats fullt ut.

Den 31 augusti 2018 presenterades och överlämnades komvuxutredningen till regeringen. Utredningen tillsattes i februari 2017 med syfte att undersöka behovet av förändringar i regleringen av vuxenutbildningen för att tillgodose arbetsmarknadens behov. Det är en omfattande utredning som kan påverka komvux på ett flertal områden, bland annat urvalet till utbildning och bestämmelser om hur högskoleförberedande examen bör förenklas.

VERKSAMHETSMAÄTT

I tabellen nedan redovisas förändringar i nämndens verksamhetsområden de tre senaste åren. Av tabellen framgår bland annat att av ökningen om 155 elever från 2017 har 146 stycken valt fristående skolor och att andelen elever som väljer externa utförare fortsätter att öka. Minskningen i antalet heltidsstudieplatser inom vuxenutbildningen beror på minskat elevantal inom SFI.

GYMNASIAL UTBILDNING	BOKSLUT 2018	BOKSLUT 2017	BOKSLUT 2016
Antal elever	2 924	2 769	2 624
- varav egen regi	702	689	782
- varav i annan kommun	1 202	1 206	1 020
- varav i fristående skola	1 020	874	822
Nyckeltal			
Nettokostnad kr per elev	105 202	104 681	101 877
Antal särskoleelever	38	40,5	40
Nyckeltal			
Nettokostnad kr per elev	493 457	514 935	476 025

VUXENUTBILDNING	BOKSLUT 2018	BOKSLUT 2017	BOKSLUT 2016
Antal helårsstudieplatser	1 193	1 284	1 254
- varav grundläggande vuxenutb.	205	204	189
- varav gymnasial vuxenutb.	462	474	441
- varav SFI	484	570	583
- varav sårvux	41	36	41
Nyckeltal			
Nettokostnad kr per elev			
- Grundläggande vuxenutbildning	39 370	39 174	39 228
- Gymnasial vuxenutbildning	39 028	38 834	38 848
- SFI	34 405	34 233	34 233
- Sårvux	40 646	40 474	38 550

Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden

Nämnden har ansvar för bibliotek, idrott och friluftsområden, föreningsbidrag, fritidsgårdar, kultur, kulturskola, demokratiutveckling, samordning av frågor kring barnkonventionen och finskt förvaltningsområde. Antalet anställda uppgår till 145 personer.

VIKTIGA HÄNDELSER

Järfällabadet invigdes i april. Anläggningen innehåller en delningsbar 50-meters bassäng, två multibassänger, två vattenrutschkanor, ett vattenland för barn, bubbelpool, bastu och gym. Nämnden har också invigt Meröppet bibliotek i Barkarby och nyinvigt det totalrenoverade biblioteket i Jakobsberg. Allaktivitetshuset, Huset på Höjden, invigdes i oktober. Kulturskolan har fler elever i verksamheten och har nått 159 nya elever i öppen verksamhet genom samarbete med skola, förskola och fritidsgårdar. Järfälla nominerades under året till årets kulturmiljökommun.

Tallbohovs fritidsgård har haft utökade öppettider under året och sommaröppet. Aktiviteter och utflykter har arrangerats utifrån ungdomarnas önskemål. En ny form för dialog med målgruppen funktionsvarierade har prövats genom tre inflytandecaféer, med teman fritid, kultur och demokrati. Dialogerna har varit uppskattade och välbesökta.

Demokratiambassadörer har arbetat med att sprida kunskap om valet i de valdisstrikt med lägst valdeltagande och för grupper med lågt deltagande. I vallokalerna fanns också märken "jag har röstat" för att sprida intresse för valet för den som ville medverka till detta.

EKONOMISKT RESULTAT

Nämnden redovisar ett överskott om 5,7 mnkr, beroende på ökade statsbidrag och lägre personalkostnader och lägre bidragsutbetalningar på grund av förskjutna tidsplaner för Huset på höjden, Säby ridanläggning och konstsnöanläggningen.

FRAMÅTBlick

Ombyggnation av gymnasie- och kulturlokaler i Jakobsberg pågår, kulturskolans lokaler flyttas och Kulturscen kommer att utvecklas. Under 2019 påbörjas bygget av BAS Barkarby där lokaler för kulturskola, konsthall, bibliotek och multihall inryms. En utvecklingsplan för idrotts- och aktivitetsplatser tas fram för att säkerställa den långsiktiga utvecklingen av idrottsanläggningar.

VERKSAMHETSMÅTT

I tabellerna nedan redovisas nyckeltal/mått för de senaste tre åren. Årets statistik inom biblioteksverksamheten ska ses mot bakgrund av att Jakobsberg på grund av ombyggnad har

haft mycket begränsad service under hösten 2017 och våren 2018. Barkarby bibliotek var helt stängt under drygt två månader 2018. Detta gör att den totala statistiken visar på en minskning av nyckeltalen. Vid en jämförelse av hösten 2017 med 2018, är besöks- och utlåningssiffror oförändrade och till och med ökande.

MNKR	BUDGET 2018	UTFALL 2018	UTFALL 2017
Kommunbidrag	183,1	183,1	157,8
Intäkter	15,7	21,0	18,2
Summa intäkter	198,8	204,1	175,9
Kostnader	-198,8	-198,4	-168,2
Årets resultat	0,0	5,7	7,7
Investeringar	12,8	3,5	2,4

BIBLIOTEK

VOLYMER	BOKSLUT 2018	BOKSLUT 2017	BOKSLUT 2016
Totalt antal lån	298 279	310 300	337 293
- varav E-böcker	23 245	13 989	13 787
Antal boklån per invånare	4,1	4,5	4,6
Antal besök	365 500	415 707	434 268
Antal besök per invånare	5,2	5,6	5,9
Kostnad per lån, kr	105	99	90
Kostnad per invånare, kr	453	450	396

KULTUR

VOLYMER	BOKSLUT 2018	BOKSLUT 2017	BOKSLUT 2016
Antal konstutställningar	8	5	7
Antal visningar skolbio	46	50	98

FRITIDSVERKSAMHET

VOLYMER	BOKSLUT 2018	BOKSLUT 2017	BOKSLUT 2016
Antal föreningsaktiviteter	41 679	41 312	43 747
Antal föreningar enl bidragsregler	78	69	75

Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för äldreomsorg, funktionshinder, individ- och familjeomsorg exkl. familjerätten, den kommunala hälso- och sjukvården samt uppgifter inom det bostadssociala området (bostadsanpassning). Socialnämnden har även ansvar för serveringstillstånd och tillsyn enligt alkohollagen, tillsyn över handel med tobaksvaror och nikotinläkemedel, dödsbouppteckningar, föreningsbidrag till verksamhetsanknutna frivilligorganisationer. Socialnämnden ansvarar också för psykiskt och socialt omhändertagande när kriser och katastrofer inträffar i kommunen. Antalet anställda uppgår till 1 297 personer.

VIKTIGA HÄNDELSE

Statliga medel för ökad bemanning inom äldreomsorgen används för att säkerställa att det finns nattbemanning som utgår från varje demensavdelning. Utöver det har varje äldreboende fått medel för att förstärka bemanningen där behov finns. Flera äldreboenden förstärker bemanningen kring aktiviteter och egen tid för de äldre.

Den 1 januari 2018 trädde den nya lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från hälso- och sjukvård i kraft (LUSEN). Lagens syfte är att ge en tryggare övergång från slutenvård till öppenvård och omsorg, samt att minska antalet dagar som utskrivningsklara personer är kvar på sjukhuset. Ett nytt arbetssätt och en ny ansvarsfördelning utifrån lagen om samverkan vid utskrivning startade den 14 november 2018.

Volymutvecklingen inom personlig assistans är fortsatt hög även om ökningen inte är lika påtaglig som tidigare år. Utöver förskjutningen av kostnader till kommunen från försäkringskassan sker även ett ökat inflöde av ansökningar från personer som flyttar till kommunen. Antalet orosanmälningar har ökat under året, men antalet utredningar som genomförs utifrån anmälningar har inte ökat i samma omfattning. Ökningen antas bero på att befolkningen ökar

inom kommunen samt att medarbetare systematiskt informerar om vårt arbete hos berörda samarbetspartners.

Samverkan med kompetensförvaltningen kring välfärdsjobben har varit god. Två uppföljningar som har genomförts under året visar att 82 procent av dem som fått ett välfärdsjobb inte ansökt om försörjningsstöd inom två år. I SKL:s brukarundersökning som genomfördes under oktober månad fick avdelningen för individ- och familjeomsorg bäst resultat i länet vilket sannolikt är ett resultat av en medveten MI-satsning (motivational interviewing, en samtalsmetod som används i rådgivning och behandling), många erfarna socialarbetare, försök att samla kompetenserna runt familjen i stället för att den enskilde ska gå runt bland enheterna samt en låg personalomsättning på de flesta enheterna.

EKONOMISKT RESULTAT

Socialnämnden redovisar ett överskott om 6,6 mnkr. Inom personlig assistans LSS är volymnivån och kostnaderna högre än budgeterat men volymutvecklingen har börjat stabilisera sig. Dessutom är kostnaderna högre än budgeterat inom bostad med särskild service och inom vuxenvård. Kostnaderna för hemtjänst, särskilt boende, sysselsättning, samt försörjningsstöd är lägre än budgeterat.

MNKR	BUDGET 2018	UTFALL 2018	UTFALL 2017
Kommunbidrag	1 356,0	1 356,0	1 272,8
Intäkter	277,0	252,3	287,0
Summa intäkter	1 632,0	1 608,3	1 559,8
Kostnader	-1 632,0	-1 601,7	-1 579,1
Årets resultat	0,0	6,6	-19,3
Investeringar	7,5	1,3	6,0

I resultatet och insatserna ovan ingår underskott för de egna verksamheterna inom äldre och funktionshinder med 5,6 respektive 4,9 mnkr.

FRAMÅTBlick

I och med expansionen av Järfälla kommun följer ökade kostnader då volymerna av ärenden och insatser ökar inom samtliga områden för socialförvaltningen. Fler boenden än tidigare kommer att behöva byggas såsom exempelvis äldreboenden och gruppboendestäder. Att Järfälla kommun har ett varierat bostadsutbud till alla invånare är en förutsättning för att förvaltningen ska klara sitt uppdrag.

En av de största utmaningarna för förvaltningen är att rekrytera och behålla medarbetare. En mängd åtgärder för

att underlätta situationen har vidtagits och fler är planerade. En nationell översyn av lagen om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård är klar, men kostnadsregleringen införs år 2019. Syftet är att åstadkomma en god vård där ledtiderna mellan kommun och landsting ska hållas så korta som möjligt. Den nya förslaget kan innebära stora konsekvenser för kommunen när kostnadsregleringen införs.

Inom området personlig assistans kvarstår stora utmaningar. En statlig utredning för området är presenterad och ger förhoppningsvis effekter för kommunen. En risk är annars att kostnadsutvecklingen för insatsen kvarstår som tidigare år. Andel personer som har stora och komplexa funktionsvariationer ökar och medför ofta behov av kostnadsdrivande köpt plats. En konjunkturnedgång mot slutet av 2019 förväntas och detta kommer också att påverka antalet personer i behov av försörjningsstöd.

VERKSAMHETSMAÅTT

I tabellerna nedan redovisas mått och nyckeltal för de senaste tre åren. Av tabellen framgår bland annat att antal personer i ordinärt boende minskar från 2017 och att antalet hemtjänststimmar och timmar med personlig assistans LSS ökar. Ökningstakten är dock lägre än tidigare år.

VERKSAMHETSVOLYMER

ÄLDREOMSORG

	BOKSLUT 2018	BOKSLUT 2017	BOKSLUT 2016
Antal personer i ordinärt boende*	1 484	1 705	1 599
- varav egen regi	1 096	1 370	1 304
- varav enskild regi	388	335	295
Antal personer i särskilt boende*	424	420	430
- varav egen regi	238	225	280
- varav enskild regi	186	195	150
Volymen ordinärt boende			
Utförda timmar hemtjänst	479 329	466 258	435 000
Utförda timmar ledsagarservice	10 709	11 259	11 331
Utförda timmar avlösarservice	4 010	3 710	3 908
Korttidsboende, antal platser	30	34	35
Dagverksamhet			
- dagar demens	5 043	4 357	4 428
- dagar social	4 295	4 064	3 921
Trygghetslarm, 31 december	1 260	1 285	1 116
Volymen särskilt boende			
Äldreboende			
- antal lägenheter	424	414	415
Köpta platser			
- antal platser (snitt per år)	15	13	20

FUNKTIONSHINDER

	BOKSLUT 2018	BOKSLUT 2017	BOKSLUT 2016
Antal personer som får stöd och service enligt SoL och LSS	1 359	1 402	1 177
Insatser antal personer fått enl LSS	695	662	552
Insatser antal personer fått enl SoL	1 033	1 111	814
Volymen, antal timmar			
Personlig assistans LSS	229 152	214 637	180 800
Personlig assistans LASS, inkl sjuklön	96 000	117 086	118 889
<i>Antal personer</i>			
Hjälp i hemmet	211	328	331
Ledsagarservice, SoL och LSS	99	221	214
Avlösarservice, SoL och LSS	64	103	90
Boendestöd, SoL	205	317	270
Personlig assistans, LSS och LASS	182	190	166

INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG

VUXEN, INSTITUTIONSVÅRD	BOKSLUT 2018	BOKSLUT 2017	BOKSLUT 2016
Antal placerade	43	42	34
Antal helårsplatser	18	15	10
Bruttokostnad per vård dygn, genomsnitt	1 536	1 726	1 800
BARN OCH UNGDOM, PLACERINGAR EXKL ENSAMKOMMANDE			
Familjehem			
- antal placerade	71	62	48
- antal helårsplatser	56	50	42
Jourhem			
- antal placerade	52	54	64
- antal platser	15	17	21
Institution			
- antal placerade	30	31	39
- antal platser	14	17	21
Kostnad per vård dygn	4 982	4 164	4 207
BARN OCH UNGDOM, PLACERINGAR ENSAMKOMMANDE			
Stödboenden			
- antal placerade	72	62	59
- antal helårsplatser	47	40	29
Familjehem			
- antal placerade	54	58	37
- antal platser	39	39	22
Jourhem			
- antal placerade	31	80	134
- antal platser	13	39	95
Institution			
- antal placerade	38	67	75
- antal platser	19	33	42
- Kostnad per vård dygn	1 801	1 945	2 007

EKONOMISKT BISTÅND

	BUDGET 2018	UTFALL 2018	UTFALL 2017
Antal hushåll	1 123	1 139	1 134
Bistånd per hushåll, kr	53 686	53 033	58 025
Bistånd per hjälpmånad, kr	8 710	8 686	8 738
Biståndskostnad per invånare, kr	712	790	908

Familjerättsnämnden

Järfälla och Upplands-Bro kommuner har en gemensam familjerätt med gemensam nämnd där Järfälla är värdkommun. Familjerätten ingår organisatoriskt i Järfälla kommuns socialförvaltning. Familjerätten regleras via föräldrabalken och socialtjänstlagen och beslutar bland annat om ärenden kring faderskap, umgänge, adoptionsärenden. Antal anställda uppgår till 8 personer.

VIKTIGA HÄNDELSER

Verksamheten har under året haft flera tillfälliga vakanser vilket har kunnat hanteras genom vissa omprioriteringar. Nyrekrytering har gjorts. Familjerätten har deltagit i flera samverkansforum med andra aktörer som kommer i kontakt med nämndens målgrupper. Fortsatt metodutveckling har skett bl.a. inom områdena samarbetssamtal och vårdnadsutredningar. Lagändringar inom området adoption som trädde i kraft under hösten har medfört behov av vissa förändringar i handläggningsrutiner.

EKONOMISKT RESULTAT

För 2017 redovisar familjerätten ett underskott om 0,1 mnkr beroende på lägre personalkostnader genom tillfälliga vakanser.

MNKR	BUDGET 2018	UTFALL 2018	UTFALL 2017
Kommunbidrag	4,5	4,5	4,5
Intäkter	1,7	1,8	1,7
Summa intäkter	6,2	6,3	6,2
Kostnader	-6,2	-6,2	-6,8
Årets resultat	0,0	0,1	-0,7
Investeringar	0,05	0,0	0,0

FRAMÅTBlick

Fortsatta volymökningar förväntas inom framförallt området faderskapsutredningar med anledning av förväntad befolkningsökning i de båda kommunerna. Inom området vårdnad, boende och umgänge kan föreslagna lagändringar komma att leda till nya arbetsuppgifter. De förebyggande delarna i verksamheten behöver i möjligaste mån prioriteras och utvecklas för att istället kunna undvika mera resurskrävande myndighetsutövning. Samarbetssamtal samt barns delaktighet inom verksamhetens olika områden kommer att stå i fokus, liksom effektivare och kvalitetshöjande samverkan med övrig socialtjänst i de båda kommunerna.

VERKSAMHETSVOLYMER

I tabellen nedan redovisas förändringar i volymer de senaste tre åren och fördelningen mellan Järfälla och Upplands-Bro.

VERKSAMHETSVOLYMER

	2018			2017			2016		
	TOTALT	JÄRFÄLLA	UPPLANDS-BRO	TOTALT	JÄRFÄLLA	UPPLANDS-BRO	TOTALT	JÄRFÄLLA	UPPLANDS-BRO
Fastställda faderskap	642	438	204	543	385	158	589	432	157
Samarbetssamtal	236	158	78	289	200	89	313	204	109
Snabbupplysning	129	109	20	113	74	39	133	96	37
Remisser från tingsrätten ang vårdnad, umgänge, boende	38	27	11	54	37	17	58	44	14

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden ansvarar för trafikfrågor och trafikplaner, gatuhållning, gatubelysning, parkeringstillstånd, dagvatten, vatten- och avloppsförsörjning, avfallshantering, park och naturvård, lantmäteriteknisk verksamhet samt namnsättningsfrågor. Dessutom ingår ansvaret för förvaltning av kommunens lokaler och bostäder, transporter, fordon och anläggningsarbeten. Verksamheterna finansieras både genom skattemedel och genom avgifter. Antalet anställda uppgår till 196 personer.

VIKTIGA HÄNDELSE

Efter genomförd sanering, markanläggning och färdigställande av torgytor kunde i april 2018 den nya simhallen invigas. I juni färdigställdes Fyrspannsvägens förskola, den första förskolan i Järfälla som byggts enligt konceptet som barn- och ungdomsnämnden tagit fram.

Under sommaren genomfördes ett försök med stadsodling på Gripengatan/Stora torget i Barkarbystaden, där höstens utvärdering visar en stor nöjdhet bland både medborgare och näringsidkare.

Kommunen har även inlett ett samarbete med Nobina och SLL för att driva projektet Modern Mobilitet i Barkarbystaden (MMiB). Under hösten påbörjades en testverksamhet med autonoma (självkörande) bussar.

Upprustningen och ombyggnationen av Viksjö centrum är nästan helt färdigställd, under 2019 slutförs det resterande arbetet. Under året har kontinuerliga informationsmöten och dialoger hållits med boende och näringsidkare runt projektet.

Under året beslutades det om bildandet av Norra Igelbäckens naturreservat, med syftet att bl.a. säkra de värdefulla livsmiljöerna i och omkring Igelbäcken, samt att tillgodose behovet av tätortsnära områden för friluftsliv. Vidare har det även tagits beslut om inrättandet av biotopskyddsområdet Stora Ängsnäs. Inrättandet av biotopsskyddet förbättrar förutsättningarna för biologisk mångfald i området, samt bidrar till att nå Sveriges miljö kvalitetsmål, framförallt målen Ett rikt odlingslandskap och Ett rikt växt- och djurliv.

EKONOMISKT RESULTAT

Den skattefinansierade verksamheten redovisar ett överskott på 8,3 mnkr, främst på grund av försäkringsersättning avseende skyfallsskadan i Jakobsbergskolan 2015. För de avgiftsfinansierade verksamheterna har VA-verksamheten ett nollresultat och Avfallsverksamheten ett överskott om 5,2 mnkr. Överskottet är en effekt av taxehöjningen 2018 för att reglera tidigare års underskott.

Investeringar

Infrastrukturinvesteringar har genomförts under 2018 för 245,2 mnkr, vilket utgör 50 procent av årets budget och fastighetsinvesteringar har genomförts för 474,8 mnkr, vilket utgör 54 procent av årets budget. I det kommunövergripande avsnittet "Ekonomiskt resultat" finns en samlad redovisning av genomförda investeringar.

MNKR	BUDGET 2018	UTFALL 2018	UTFALL 2017
Kommunbidrag	158,8	158,8	153,6
Intäkter	825,6	882,0	761,7
Summa intäkter	984,4	1 040,8	915,3
Kostnader	-984,4	-1 027,3	-913,7
Årets resultat	0,0	13,5	1,6
Investeringsinkomster infrastruktur	2,5	3,7	13,7
Investeringsutgifter infrastruktur	-494,9	-249,0	-194,9
Investeringsinkomster fastighet	0	1,3	
Investeringsutgifter fastighet	-880,3	-476,1	-334,7

FRAMÅTBlick

Arbetet med vattenplanen beräknas bli klar under 2019. Planen innebär en revidering av nuvarande vattenplan bland annat utifrån EU:s nya ramdirektiv för vatten. Planen baseras på ett stort antal utredningar och innehåller både ett översvämnings- och miljö kvalitetsperspektiv. I planen redogörs den nuvarande statusen i kommunens vattendrag.

Under året kommer VA-verksamheten att utökas i Lund- och Uddnäsområdena, vilket innebär att enskilda avlopp fasas ut genom att de boende ansluts till det kommunala vattennätet. Detta upplevs som positivt för vattenkvaliteten i Mälaren och medför större möjligheter för förvaltningen att kontrollera kommunens inverkan på kringliggande vattenmiljöer.

Verksamhetsutveckling kommer att fortsätta genom att förbättra de digitala möjligheterna för uppföljning och planering av verksamheter. Under början av året installeras exempelvis fjärravlästa vattenmätare hos boende i Järfälla, något som på sikt är tänkt att underlätta både för kommunmedborgarna och för handläggarna på avdelningen.

VERKSAMHETSMÅTT

I tabellen redovisas några av verksamheternas mått över de tre senaste åren. Av tabellen framgår att antal m², levererad mängd vatten och insamlat hushållsavfall har ökat från 2017.

VOLYMER, NYCKELTAL

VÄG OCH TRAFIK	2018	2017	2016
Vinterväghållning, kr/m ²	8,08	5,96	6,98
Vägskötsel, kr/m ²	7,09	7,78	5,70
Väg i m ² i tusental	2 617	2 593	2521
VATTEN OCH AVLOPP			
Levererad mängd vatten	6,67 milj m ³	5,83 milj m ³	5,9 milj m ³
Antal läckor/10 km ledning	1,4	-	1,4
Svinn	22,6%	12,7%	13,7%
Energiförbrukning/ meter ledning	1,18 kWh/m*	0,69 kWh/m	0,57 kWh/m
AVFALL			
Total mängd insamlat hushållsavfall, antal ton	18 053	14 844	14 839
Insamlad mängd hushållsavfall, kg per invånare	236	196	205
Matavfall som hemkomposteras i hushåll och verksamheter, antal ton	117 (nytt mått som avser endast hushåll)	202	189

*förbättring av mätmetod, störning relativt tidigare år.

Miljö- och bygglovsnämnden

Miljö- och bygglovsnämndens ansvarsområden för miljötillsyn och bygglovshantering styrs till största delen genom lagar. Nämnden är en lokal tillsynsmyndighet enligt miljöbalken och tobaks- och livsmedelslagen. Dessutom är nämnden tillsynsmyndighet inom byggväsendet samt har också en rådgivande verksamhet gentemot allmänheten i bygg- och miljöfrågor. Antalet anställda uppgår till 39 personer.

VIKTIGA HÄNDELSER

Ett antal större bygglovsärenden har beslutats under 2018, bland annat bygglov för flerbostadshus i Kallhäll, Jakobsberg, Barkarby och Stäket. Vidare har beslutats om bygglov för BAS Barkarby inom Barkarbystaden II samt bygglov för nybyggnation av förskolor både i Stäket och i Jakobsberg.

Under året genomfördes miljötillsyn av exploatörer och byggprojekt, hälsoskyddstillsyn på förskolor och skolor samt livsmedelstillsyn av grossister och matmäklare. Tillsynen av tunnelbanans utbyggnad är ett nytt arbetsmoment inom enheten miljö- och hälsoskydd som har tagit mycket resurser i anspråk

EKONOMISKT RESULTAT

Miljö- och bygglovsnämnden redovisar för 2018 ett överskott om 0,1 mnkr. Avvikelsen fördelar sig på underskott för bygglov beroende på minskade intäkter på grund av tidsförskjutning av stora detaljplaner och överskott för miljö- och hälsoskydd beroende på ökade intäkter på grund av fler och komplexa ärenden.

FRAMÅTBlick

Under början av 2019 kommer arbetet med att digitalisera bygglovsprocessen att påbörjas. Den pågående stadsutvecklingen i Barkarbystaden kan innebära en ökad arbetsmängd inom bygglovsområdet, beroende på antalet färdigställda detaljplaner under kommande år. Vidare kommer arbetet som är kopplat till utbyggnaden av tunnelbanan att intensifieras under 2019 samt kommande år.

Miljö- och hälsoskyddsenheten har sett en ökning av mer komplexa på ärenden som är tidskrävande det senaste året, något som troligtvis kommer att fortsätta under 2019. Enheten är även involverad i många plan- och infrastrukturprojekt såsom utbyggnaden av tunnelbanan, Mälarbanan, Rotebroleden samt Förbifart Stockholm. Vidare fortsätter rekrytering för att kunna svara upp till den ökade belastningen, dock kvarstår problemet med att rekrytera erfaren personal.

MNKR	BUDGET 2018	UTFALL 2018	UTFALL 2017
Kommunbidrag	12,2	12,2	11,3
Intäkter	18,7	18,6	20,3
Summa intäkter	30,9	30,8	31,6
Kostnader	-30,9	-30,7	-32,6
Årets resultat	0,0	0,1	-1,0
Investeringar	0,0	0,0	0,0

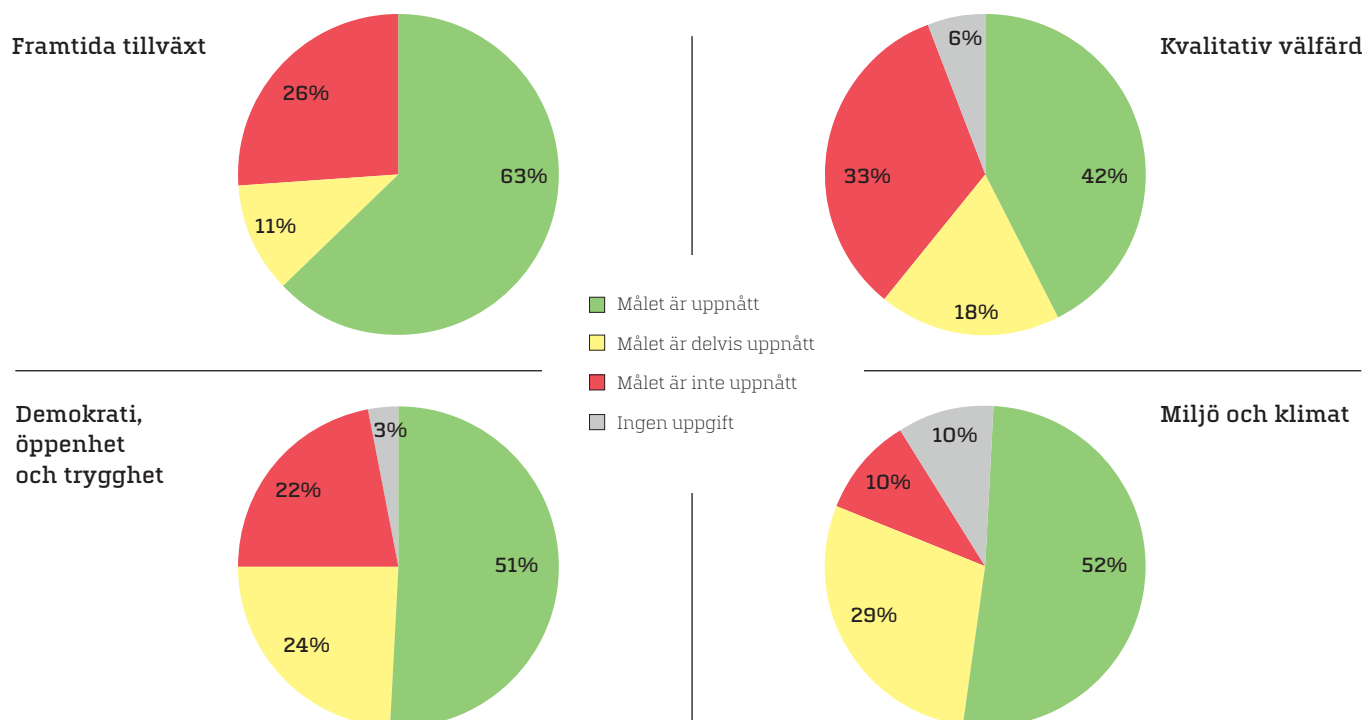
Måluppfyllelse av nämndernas effektmål

Nedan presenteras nämndernas måluppfyllelse utifrån de fyra inriktningssmålen som kommunfullmäktige har beslutat om.

Tabellen visar antalet mål per nämnd och hur dessa uppnåts.

NÄMND	Målet är uppnått	Målet är delvis uppnått	Målet är inte uppnått	Ingen uppgift	Totalsumma
Barn- och ungdomsnämnden	16	6	5	-	27
Familjerätten	1	1	1	2	5
Kompetensnämnden	18	11	16	-	45
Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden	9	2	3	1	15
Miljö- och Bygglovsnämnden	3	-	-	2	5
Socialnämnden	4	-	2	-	6
Tekniska nämnden	5	-	1	-	6
Kommunstyrelsen	5	4	-	-	9
Totalsumma	61	24	28	5	118

Diagrammen visar den samlade målbedömningen från nämnderna.

Järfällahus AB

FÖRETAGETS UPPDRAG

Bolaget har genom bolagsordning och ägardirektiv uppdrag att inom Järfälla kommun huvudsakligen förvärva, bygga och förvalta fastigheter med bostäder och kommersiella lokaler. Verksamheten ska bedrivas enligt affärsmässiga principer med iakttagande av de särskilda regler som gäller för allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag.

Det ägardirektiv som fastställdes av kommunfullmäktige 2015-05-04 innebär bl a följande:

- uppnå en produktionstakt om 300 lägenheter per år
- renovera 100 lägenheter per år
- en soliditet på minst 15 procent kortsiktigt, långsiktig soliditet ska uppgå till minst 20 procent
- en direktavkastningsnivå som årligen beslutas av KF
- medverka till goda boendemiljöer, stärka boendeflyttandet och miljöarbetet

Kommunfullmäktige förväntas ta beslut om nya ägardirektiv under våren 2019.

EKONOMI

Årets resultat före skatt uppgår till 84,6 mnkr (37,2 mnkr 2017). Den marknadsmässiga avkastningen uppgår till 3,0 procent (2,6 %). Underhållskostnaderna i fastighetsbeståndet uppgår till 49,6 mnkr (81,2 mnkr) och investeringar till 244,3 mnkr (135,7 mnkr). Den marknadsvärdering av hela fastighetsbeståndet som gjordes i december anger ett värde på 6 240 mnkr (6 080 mnkr). Soliditeten uppgår till 54,7 procent (55,5 %).

MARKNAD

Risken för vikande efterfrågan i befintligt bestånd i regionen bedöms som låg och risken för vakanser i bolagets befintliga bestånd bedöms i dagsläget som minimal. Risken för vakanser i det nyproducerade beståndet bedöms som högre och bolaget följer andra aktörers projekt för att kontinuerligt bedöma marknaden. Utmaningar är att bygga till hyresnivåer som accepteras av tänkta hyresgäster och att upphandla entreprenörer till planerade projekt.

NÅGRA VIKTIGA HÄNDELSE

Bolaget har under året färdigställt 56 stycken nya student- och ungdomsbostäder genom att bygga om ett utjänt vårdboende. Lägenheterna var fullt uthyrda vid inflyttning som skedde i augusti. Vidare har bolaget byggstartat 132 lägenheter på egen mark i centrala Jakobsberg. Ett kultur- och allaktivitetshus med kommunen som hyresgäst har färdigställts under året. Ett markanvisningsavtal har träffats med kommunen om att förvärva mark för ca 200 lägenheter centralt och kollektivtrafiknära i Barkarbystaden. Detta blir bolagets första bestånd i den framväxande stadsdelen.

Bolaget har under 2018 slagit ihop avdelningarna Projektutveckling och Nyproduktion till en Fastighetsutvecklingsavdelning, med stort fokus på att använda nyproduktionen som ett verktyg för att bidra till utvecklingsprojekten i bolagets bostadsområden. Bolaget är involverat i ett antal pågående detaljplaneärenden, i nuläget omfattar de byggrätter för ca 900 framtida lägenheter.

RESULTATRÄKNING

	2018	2017
	mnkr	mnkr
Nettoomsättning	540	524,2
Kostnader, drift	-320	-299,4
Kostnader, underhåll	-49,6	-81,2
Avskrivningar/Nedskrivningar	-79,7	-95
Finansiella intäkter	0,1	0,1
Finansiella kostnader	-6,2	-11,5
Resultat efter finansiella poster	84,6	37,2
Resultat före skatt	84,6	37,2
Skatter		
- aktuell skatt	-8,7	-6,5
- uppskjuten skatt	-5,9	-2,3
Årets resultat	69,9	28,4

BALANSRÄKNING

	2018	2017
Tillgångar		
Anläggningstillgångar	2 131,3	1 966,2
Omsättningstillgångar	109,3	131
Summa tillgångar	2 240,6	2 097,2
Eget kapital och skulder		
Eget kapital	1 225,4	1 164,9
Avsättningar	107,2	101,3
Långfristiga skulder	603	708
Kortfristiga skulder	304,9	123
Summa eget kapital och skulder	2 240,6	2 097,2

Förvaltad volym

	2018		2017	
	ytor kvm	antal	ytor kvm	antal
bostäder	420 405	5 617	418 769	5 561
lokaler	58 632	467	58 490	472

Järfälla Näringsliv AB

Järfälla Näringsliv AB är ett av Järfälla kommun helägt bolag med uppdraget att bedriva kommunens näringslivsarbete. Enligt bolagsordning och ägardirektiv ska Järfälla Näringsliv AB bidra till att förbättra näringslivsklimatet i Järfälla, bidra till att öka antalet arbetstillfällen i Järfälla, samt öka antalet besökare till Järfälla. Detta ska uppfyllas genom arbete med fyra underliggande mål:

- Öka nyetableringen av företag i Järfälla
- Öka nyföretagandet i Järfälla
- Stödja utvecklingen av befintliga företag i Järfälla
- Öka kännedomen om Järfälla som en attraktiv besöksdestination i Stockholms län och därigenom bidra till kommunens varumärke

Arbetet med ovanstående mål ska ske i nära samverkan med det lokala näringslivet och ska samordnas med övrig kommunal verksamhet.

VIKTIGA HÄNDELSER

Näringslivsstrategin kompletterades med en handlingsplan för genomförande, i vilket Järfälla Näringsliv AB har en drivande roll. Detta arbete pågår fortfarande.

EU:s nya personuppgiftslagstiftning uttraderade i princip underlaget för bolagets digitala nyhetsbrev. Arbete pågår med att bygga upp adressatbasen igen.

Järfälla Näringsliv AB ska bidra till att erbjuda Järfällas befintliga företag optimala utvecklingsförutsättningar för tillväxt. Arbetet innefattar såväl att underlätta nätverksbyggande och bidra till kompetensutveckling och affärsutveckling utifrån den kommunala horisonten, som att bidra till att förenkla och förbättra den kommunala servicen till näringslivet. Under året har ett tiotal externa aktiviteter för att skapa dialog och mötesplatser genomförts, såsom de mycket populära företagarkosterna, lunchseminarier, öppet hus, företagsbesöksdag och priset Årets Företagare. De dialoggrupper, där näringsidkare, fastighetsägare och kommunala representanter regelbundet träffas för att avhandla aktuella frågor, har utökats med en Veddestagrupp och en Jakobsbergsgrupp. Utgivning av den kvartalsvisa

näringslivsbilagan Järfälla Näringsliv ihop med Järfälla Tidning har gett mycket positivt gensvar.

Järfälla Näringsliv AB är kontaktlänken mellan potentiella investerare och kommunen, och är en huvudaktör i etableringsprocessen. Under året har Järfälla som en attraktiv plats för etableringar exponerats på Stockholm Business Arena, vilket har lett till värdefulla kontakter och etableringsprospekt. Under 2018 har antalet nyetableringar ökat med 333 stycken. Samverkan med Stockholm Business Alliance, Stockholms Handelskammare, Svenskt Näringsliv och Företagarna har också utökats. Järfälla Näringsliv AB har tagit aktiv del i arbetet med att förverkliga Stäkets företagspark, samt har startat en serie stadsutvecklingsseminarier med kommuninternt fokus. En särskild satsning som initierats under året har varit att ta fram en etableringsplattform för Järfälla för användning mot fastighetsbranschen. Detta arbete pågår fortfarande.

Järfälla Näringsliv AB stöder nyföretagande genom Nyföretagarcentrum och Ung Företagsamhet, vilkas respektive verksamhet vi bidragit till att samordna. Järfälla Näringsliv AB deltar också aktivt i den dialoggrupp för skola och näringsliv som startats under året. Under året har en satsning på entreprenörskap för nyanlända fortsatt, liksom affärsutvecklingseventet Mitt Företag, som främst riktar sig till nystartade företag. Under 2018 har det tillkommit 1000 nya arbetsplatser i Järfälla.

Järfälla Näringsliv AB medverkar i regionala nätverk för att stärka besöksnäringen. Med stöd från Länsstyrelsen har ett LONA-projekt under året bedrivits för att undersöka förutsättningarna för aktivitetsbaserad turism längs Mälarkusten. Arbete har också påbörjats med att inventera förutsättningarna för en destinationswebb. Dessutom har en turistekonomisk mätning beställts och levererats.

EKONOMISKT RESULTAT

2018 års ekonomiska resultat uppgår till 515 tkr. Resultatet förklaras av att en vakans uppstod under året, samt att ett antal tunga poster utföll i början av 2019 snarare än under 2018.

Finansiella rapporter

RESULTATRÄKNING (mnkr)

		KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
		2018	2017	2018	2017
Verksamhetens intäkter	not 1	1 221,3	1 149,0	1 719,3	1 640,0
Verksamhetens kostnader	not 2	-4 848,7	-4 597,7	-5 174,8	-4 939,6
Av- och nedskrivningar	not 3	-236,7	-201,2	-319,1	-298,9
Verksamhetens nettokostnad		-3 864,1	-3 649,9	-3 774,6	-3 598,5
Skatteintäkter	not 4	3 348,5	3 213,5	3 348,5	3 213,5
Generella statsbidrag och utjämning	not 5	708,6	682,7	708,6	682,7
Finansiella intäkter	not 6	15,2	34,0	9,5	28,7
Finansiella kostnader	not 7	-48,7	-31,1	-53,4	-41,1
Aktuell skatt		-	-	-8,9	-6,8
Uppskjuten skatt		-	-	-5,9	-2,3
Resultat före extraordinära poster		159,5	249,2	223,7	276,1
Extraordinära kostnader	not 8	-	-177,0	-	-177,0
Årets resultat	not 9	159,5	72,2	223,7	99,1

KASSAFLÖDESANALYS (mnkr)

		KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
		2018	2017	2018	2017
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		159,5	72,2	223,7	99,1
Justering för ej likviditetspåverkande poster	not 10	349,7	481,3	538,7	583,7
Medel från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		509,2	553,5	762,4	682,8
Förändringar i rörelsekapital					
Ökning/minskning av exploateringsmark och förråd		-200,6	-25,8	-200,6	-25,8
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar		18,3	47,4	8,4	37,5
Ökning av kortfristiga skulder		451,5	-263,5	676,5	-246,3
Kassaflöde från den löpande verksamheten		778,4	311,6	1 246,7	448,2
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar		-	-	-	-2,9
Investering materiella anläggningstillgångar	not 11	-847,8	-626,9	-1 205,3	-760,7
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	not 12	0,4	0,8	0,4	1,2
Investering i finansiella anläggningstillgångar	not 11	-60,7	-67,1	-60,9	-67,1
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-908,1	-693,2	-1 265,8	-829,5
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Förändring av långfristig upplåning	not 24	200,0	442,6	94,8	560,0
Ökning/ minskning av långfristiga fordringar	not 16	-	-	0,2	0,2
Ökning av övriga långfristiga skulder	not 24	50,6	-0,6	50,6	-117,9
Amortering avsättning tunnelbana	not 23	-171,6	-84,5	-171,6	-84,5
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		79,0	357,5	-26,0	357,8
Årets kassaflöde		-50,7	-24,1	-45,1	-23,5
Beräknat/ summerat kassaflöde		-50,7	-24,1	-45,1	-23,5
Likvida medel och kortfristiga placeringar vid årets början		182,4	206,5	195,0	218,5
Likvida medel och kortfristiga placeringar vid årets slut		131,7	182,4	149,9	195,0
Förändring av likvida medel och kortfristig placering		-50,7	-24,1	-45,1	-23,5

BALANSRÄKNING (mnkr)

		KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
		2018	2017	2018	2017
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar				12,3	16,7
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	not 13	6 340,1	5 629,3	8 298,4	7 551,1
Maskiner och inventarier	not 14	185,2	117,4	194,3	126,3
Pågående ny-, till- och ombyggnad		-	-	206,2	64,1
Finansiella anläggningstillgångar					
Övriga finansiella anläggningstillgångar	not 15	1 249,2	1 188,5	1 023,1	962,2
Långfristiga fordringar	not 16	-	-	0,5	0,3
Summa anläggningstillgångar		7 774,5	6 935,2	9 734,8	8 720,7
Omsättningstillgångar					
Exploateringsmark och förråd	not 17	269,3	68,7	269,3	68,7
Fordringar	not 18	265,6	283,9	286,8	295,2
Kortfristiga placeringar	not 19	0,6	0,6	0,6	0,6
Kassa och bank	not 20	131,7	182,4	149,3	194,4
Summa omsättningstillgångar		667,2	535,6	706,0	558,9
SUMMA TILLGÅNGAR		8 441,7	7 470,8	10 440,8	9 279,6
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	not 21	3 177,5	3 018,0	4 189,9	3 968,4
därav årets resultat		159,5	72,2	223,7	99,1
därav resultatutjämningsreserv		165,0	165,0	165,0	165,0
därav kompetensfond		6,0	11,0	6,0	11,0
därav övrigt eget kapital		2 847,0	2 769,8	3 795,2	3 693,3
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	not 22	417,9	373,0	447,9	400,5
Andra avsättningar	not 23	959,1	894,7	1 066,4	996,0
Summa avsättningar		1 377,0	1 267,7	1 514,3	1 396,5
Skulder					
Långfristiga skulder	not 24	2 313,4	2 062,8	2 916,6	2 771,2
Kortfristiga skulder	not 25	1 573,8	1 122,3	1 820,0	1 143,5
Summa skulder		3 887,2	3 185,1	4 736,6	3 914,7
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		8 441,7	7 470,8	10 440,8	9 279,6
ANSVARSFÖRBINDELSER					
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder eller avsättningar	not 26	1 459,8	1 503,4	1 477,7	1 507,5
Övriga ansvarsförbindelser					
Borgensåtaganden	not 27	1 008,9	928,3	224,1	220,3
Övriga ansvarsförbindelser	not 28	97,0	84,1	97,0	84,1
Leasingavtal	not 29	211,3	5,7	211,3	5,7
Avtal om visstidspension - antal	not 30	2	3	2	3

NOTER

NOTER	BESKRIVNING	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
		2018	2017	2018	2017
Not 1	Verksamhetens intäkter				
	Enligt driftredovisningen	6 831,8	6 491,8	-	-
	Skatteintäkter	-3 348,5	-3 213,5	-	-
	Generella statsbidrag och utjämning	-729,9	-726,1	-	-
	Finansiella intäkter	-15,2	-34,0	-	-
	Extraordinära intäkter	-	-	-	-
	Verksamhetens intäkter	2 738,2	2 518,2	-	-
	Interna intäkter	-1 516,9	-1 369,2	-	-
	Summa externa intäkter - kommunen	1 221,3	1 149,0	-	-
	Intäktsfördelning				
	Taxor och avgifter	331,0	295,5	-	-
	Försäljning av verksamhet och entreprenader	99,2	99,3	-	-
	Bidrag	501,1	481,7	-	-
	Exploateringsintäkter	171,8	165,9	-	-
	Realisationsvinster	0,4	0,7	-	-
	Övriga intäkter	117,8	105,9	-	-
	Summa	1 221,3	1 149,0	-	-
	Järfälla kommun	-	-	1 184,1	1 119,5
	Järfällahus AB	-	-	497,5	484,0
	Kommunalförbundet Brandkåren Attunda	-	-	37,7	36,4
	Järfälla Näringsliv	-	-	0,0	0,1
	Summa externa intäkter - koncernen	-	-	1 719,3	1 640,0
Not 2	Verksamhetens kostnader				
	Enligt driftredovisningen	-6 672,3	-6 242,5	-	-
	Avskrivningar	236,7	201,2	-	-
	Generella statsbidrag och utjämning	21,3	43,5	-	-
	Finansiella kostnader	48,7	30,9	-	-
	Verksamhetens kostnader	-6 365,6	-5 966,9	-	-
	Interna kostnader	1 516,9	1 369,2	-	-
	Summa externa kostnader - kommunen	-4 848,7	-4 597,7	-	-
	Kostnadsfördelning:				
	Bidrag och transfereringar	-135,7	-141,6	-	-
	Lönekostnader	-1 758,1	-1 645,4	-	-
	Övriga personalkostnader(sociala avgifter, pensioner mm)	-791,6	-740,2	-	-
	Entreprenader, köp av verksamhet, konsulter	-1 592,9	-1 432,7	-	-
	Lokalhyror, markhyror och fastighetservice	-232,0	-273,9	-	-
	Bränsle, energi och vatten	-58,2	-55,7	-	-
	Förbrukningsmaterial	-105,4	-104,8	-	-
	Övriga kostnader	-300,8	-271,5	-	-
	Interna kostnader avseende investeringsprojekt	126,0	68,1	-	-
	Summa	-4 848,7	-4 597,7	-	-
	Järfälla kommun	-	-	-4 792,3	-4 543,8
	Järfällahus AB	-	-	-336,1	-351,4
	Kommunalförbundet Brandkåren Attunda	-	-	-42,7	-41,5
	Järfälla Näringsliv	-	-	-3,7	-2,9
	Summa externa kostnader - koncernen	-	-	-5 174,8	-4 939,6

NOTER	BESKRIVNING	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
		2018	2017	2018	2017
Not 3	Av- och nedskrivningar				
	Avskrivning på byggnader och tekniska anläggningar	-195,2	-164,4	-257,9	-224,2
	Avskrivning på maskiner och inventarier	-41,5	-36,8	-43,7	-39,1
	Avskrivning på immateriella anläggningstillgångar	-	-	-4,4	-3,4
	Nedskrivning och utrangering av byggnad	-	-	-13,1	-32,2
	Summa	-236,7	-201,2	-319,1	-298,9
Not 4	Skatteintäkter				
	Kommunalskatt	3 364,1	3 224,8	3 364,1	3 224,8
	Slutavräkning 2017	-26,1	-11,1	-26,1	-11,1
	varav intäktsförts 2017	-15,1	-14,9	-15,1	-14,9
	Slutavräkning 2018 prognos	-4,6	-15,1	-4,6	-15,1
	Summa	3 348,5	3 213,5	3 348,5	3 213,5
Not 5	Generella statsbidrag och utjämning				
	Inkomstutjämningsbidrag	383,2	370,8	383,2	370,8
	Kostnadsutjämningsbidrag	180,1	181,4	180,1	181,4
	Regleringsbidrag/avgift	11,9	-0,7	11,9	-0,7
	Införandebidrag	-	9,8	-	9,8
	Avgift till LSS-utjämningen	-33,2	-42,6	-33,2	-42,6
	Fastighetsavgift	111,0	108,7	111,0	108,7
	Generella statsbidrag	55,6	55,3	55,6	55,3
	Summa	708,6	682,7	708,6	682,7
Not 6	Räntor bankmedel				
	Aktieutdelning	3,4	3,0	-	-
	Borgensavgifter	3,1	2,9	0,7	0,6
	Ränta och återbäring Kommuninvest	7,5	0,0	7,5	-
	Kapitalförvaltning	-	27,8	-	27,8
	Övriga intäkter	1,2	0,3	1,3	0,4
	Summa	15,2	34,0	9,5	28,3
Not 7	Finansiella kostnader				
	Räntor lån	-12,7	-13,2	-16,1	-22,5
	Kapitalförvaltning	-	-1,3	-	-1,3
	Ränta på pensionsavsättning	-9,5	-7,2	-10,4	-7,9
	KPI-uppräknig av avsättning för utbyggnad av T-bana	-18,1	-8,9	-18,1	-8,9
	Räntedel finansiell leasing	-7,7	-	-7,7	-
	Övriga räntor	-0,7	-0,5	-1,1	-0,5
	Summa	-48,7	-31,1	-53,4	-41,1
Not 8	Extraordinära kostnader				
	Fördyring av utbyggd tunnelbana till Barkarby enligt tilläggsavtal till huvudavtalet.	-	-86,0	-	-86,0
	Kostnader avseende finansiering av tunnelbaneupp gång och biljetthall vid Barkarby station (Veddesta) enligt ett tilläggsavtal till genomförandeavtalet för tunnelbana till Barkarby.	-	-91,0	-	0,0
	Summa	-	-177,0	-	-177,0
Not 9	Årets resultat				
	Årets resultat enligt resultaträkningen	159,5	72,2	-	-
	Avgår realisationsvinster mark	0,0	-0,6	-	-
	Avgår realisationsvinster fordon	-0,4	-0,2	-	-
	Justerat resultat enligt balanskravet	159,1	71,4	-	-

NOTER	BESKRIVNING	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
		2018	2017	2018	2017
Not 10	Ej likviditetspåverkande poster				
	Avskrivningar	236,7	201,2	319,1	298,9
	Nyintjänade pensioner inkl ränta	44,9	31,4	47,4	31,3
	Övriga avsättningar	236,0	184,1	242,0	191,3
	Realisationsvinst	0,4	-	0,4	-
	Utrangering	15,8	17,8	29,1	22,9
	Finansiell leasing av fastigheter	-242,8	-	-242,8	-
	Omklassificering anläggningstillgångar	52,6	43,0	152,1	43,0
	Omklassificering exploateringsmark	-	3,8	-	3,8
	Övriga ej likviditetspåverkande poster	6,1	0,0	-8,6	-7,6
	Summa	349,7	481,3	538,7	583,7
Not 11	Investeringar				
	Verksamhetsfastigheter	-150,6	-120,3	-262,7	-152,5
	Pågående investeringar	-462,6	-208,7	-704,2	-309,6
	Finansiell leasing av fastighet (ej kassaflödespåverkan)	-242,8	-	-242,8	-
	Fastigheter för affärsverksamhet	-70,1	-38,4	-70,1	-38,4
	Publika fastigheter	-90,2	-224,6	-90,2	-224,6
	Maskiner och inventarier	-74,4	-34,9	-78,1	-35,6
	Summa materiella anläggningstillgångar	-1 090,6	-626,9	-1 448,1	-760,7
	Medlemsinsats Kommuninvest Ekonomisk Förening	-	-46,5	-	-46,5
	Aktier	-0,2	-	-0,2	-
	Bostadsrätter	-60,4	-20,6	-60,5	-20,6
	Övrigt	-	-	-0,2	-
	Summa finansiella anläggningstillgångar	-60,6	-67,1	-60,9	-67,1
	Summa	-1 151,2	-694,0	-1 509,0	-827,8
Not 12	Försäljning av anläggningstillgångar				
	Mark, försäljningspris	-	0,6	-	0,6
	Maskiner och inventarier, försäljningspris	0,4	0,2	0,4	0,6
	Summa försäljning anläggningstillgångar	0,4	0,8	0,4	1,2
Not 13	Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
	Ingående anskaffningsvärde	7 748,6	7 243,3	10 919,8	10 354,9
	Årets investeringar	766,6	548,6	878,7	580,7
	Finansiell leasing av fastighet	242,8	-	242,8	-
	Försäljningar och utrangeringar	-33,8	-38,3	-60,3	-48,2
	Omklassificering	-88,2	-5,0	-88,2	32,6
	Utgående anskaffningsvärde	8 636,0	7 748,6	11 892,8	10 920,0
	Ingående avskrivningar	-2 119,3	-1 975,6	-3 368,4	-3 143,1
	Försäljningar/utrangeringar	18,6	20,6	31,9	25,4
	Årets avskrivningar	-191,0	-164,3	-253,7	-224,1
	Finansiellt leasad fastighet	-4,2	-	-4,2	-
	Årets nedskrivningar	-	-	-	-27,1
	Utgående avskrivningar	-2 295,9	-2 119,3	-3 594,4	-3 368,9
	Restvärde	6 340,1	5 629,3	8 298,4	7 551,1
	Specifikation av utgående bokfört värde				
	Markreserv	32,0	32,1	32,0	32,1
	Verksamhetsfastigheter	3 059,6	2 668,0	5 018,0	4 589,8
	Finansiellt leasad fastighet	238,6	-	238,6	-

NOTER	BESKRIVNING	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
		2018	2017	2018	2017
forts. Not 13	Fastigheter för affärsverksamhet	634,7	511,6	634,7	511,6
	Publika fastigheter	1 576,9	1 251,6	1 576,9	1 251,6
	Fastigheter för annan verksamhet	2,9	2,9	2,9	2,9
	Övriga fastigheter	0,2	0,2	0,2	0,2
	Exploateringsmark	273,3	345,8	273,3	345,8
	Pågående investeringar	521,8	817,1	521,8	817,1
	Summa	6 340,1	5 629,3	8 298,4	7 551,1
Not 14	Maskiner och inventarier				
	Ingående anskaffningsvärde	476,5	518,7	516,6	546,6
	Årets investeringar	74,4	34,9	78,0	35,5
	Försäljningar och utrangeringar	-4,5	-77,4	-6,2	-77,6
	Stats-/investeringsbidrag	-	-	-	-
	Omklassificering	35,6	0,3	35,6	1,5
	Utgående anskaffningsvärde	581,9	476,5	624,0	506,0
	Ingående avskrivningar	-359,1	-399,5	-391,4	-417,8
	Försäljningar och utrangeringar	3,9	77,2	5,3	77,3
	Årets avskrivningar	-41,5	-36,8	-43,6	-39,1
	Utgående avskrivningar	-396,7	-359,1	-429,7	-379,6
	Restvärde	185,2	117,4	194,3	126,3
	Specifikation av utgående bokfört värde				
	Maskiner	3,3	3,8	4,1	10,8
	Inventarier och konst	121,4	85,1	124,6	86,0
	Bilar och andra transportmedel	16,7	13,0	21,9	14,0
	Förbättringsutgifter på ej ägda fastigheter	43,7	15,5	43,7	15,5
	Summa	185,2	117,4	194,3	126,3
Not 15	Övriga finansiella anläggningstillgångar				
	Ingående anskaffningsvärde	1 188,5	1 121,4	962,2	895,1
	Medlemsinsats Kommuninvest Ekonomiska Förening	-	46,5	-	46,5
	Aktier	0,2	-	0,2	-
	Bostadsrätter	60,5	20,6	60,5	20,6
	Övrigt	-	-	0,2	-
	Utgående anskaffningsvärde	1 249,2	1 188,5	1 023,1	962,2
	Specifikation				
	Aktier				
	Järfällahus AB Antal: 177 390 st Nom värde: 2 500 kr Ägarandel: 100%	226,4	226,4	0,0	0,0
	Järfälla Näringsliv AB Antal: 1 000 st Nom värde: 100 kr Ägarandel: 100%	0,1	0,1	0,0	0,0
	Phalaenopsis AB Antal: 2 000 st Nom värde: 50 kr Ägarandel: 100%	42,3	42,3	42,3	42,3
	Söderhalls Renhållnings AB Antal: 1 200 st Nom värde: 1800 kr Ägarandel: 15%	1,2	1,2	1,2	1,2
	Stockholmsregionens Försäkrings AB Antal: 62 342 st Nom värde: 100 kr Ägarandel: 5,9%	6,2	6,2	6,2	6,2
	Kommentus AB Antal: 15 st Nom värde: 100 kr Ägarandel: 6,9%	0,0	0,0	0,0	0,0
	AB Vårlyjus Antal: 2 415 st Nom värde: 100 kr Ägarandel: 4,83%	0,5	0,5	0,5	0,5
	SABO Byggnadsförsäkring AB Antal 100 Nom värde 1000 kr	-	-	0,2	0,2
	Inera AB (antal 5) Nom värde 8 500 kr Ägarandel 0,16%	-	-	-	-

NOTER	BESKRIVNING	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
		2018	2017	2018	2017
forts. Not 15	Barkarby Science AB Antal 200 Nom värde 1 000 kr Ägarandel 14,28%	0,2	-	0,4	-
	Bostadsrätter	112,9	52,4	112,9	52,4
	Medlemsinsats Kommuninvest Ekonomisk Förening	59,4	59,4	59,4	59,4
	Avtal om mark från staten	800,0	800,0	800,0	800,0
	<i>I avtalet om "Stockholmsöverenskommelsen" ingår att staten överläter mark till kommunen. Markens värde vid exploatering har bestämts via två olika värderingar som i genomsnitt uppskattat värdet till 800 mnkr.</i>				
	Summa	1 249,2	1 188,5	1 023,1	962,2
Not 16	Långfristiga fordringar				
	Ingående värde	0,0	0,0	0,3	0,1
	Tillkommande fordringar	-	-	0,2	0,2
	Amortering	-	-	-	-
	Utgående värde	0,0	0,0	0,5	0,3
	Specifikation				
	Deposition	-	-	0,5	0,3
	Summa	-	-	0,5	0,3
Not 17	Exploateringsmark och förråd				
	Ingående värde	68,7	42,9	68,7	42,9
	Årets anskaffningar	224,4	46,3	224,4	46,3
	Omklassificering	0,0	0,0	0,0	0,0
	Kostnadsfört	-23,8	-20,5	-23,8	-20,5
	Utgående värde	269,3	68,7	269,3	68,7
Not 18	Fordringar				
	Kundfordringar	53,6	69,7	52,2	64,2
	Mervärdesskatt	59,2	47,1	59,2	47,1
	Fordran fastighetsavgift	45,5	39,8	45,5	39,8
	Övriga interimsposter	67,3	78,7	77,0	83,5
	Övriga kortfristiga fordringar	40,0	48,6	52,9	60,6
	Summa	265,6	283,9	286,8	295,2
Not 19	Kortfristiga placeringar				
	Ingående värde	0,6	71,0	0,6	71,0
	Avkastning	-	26,5	-	26,5
	Försäljning värdepapper	-	-96,9	-	-96,9
	Utgående värde	0,6	0,6	0,6	0,6
	Specifikation				
	Likvida medel	-	-	-	-
	Aktier	0,6	0,6	0,6	0,6
	Summa	0,6	0,6	0,6	0,6
	Marknadsvärde	0,6	0,6	0,6	0,6
Not 20	Kassa och bank				
	Kassa och bank	131,7	182,4	149,3	194,4
	Summa	131,7	182,4	149,3	194,4
	Specifikation				
	Kommunen	62,8	74,4	62,8	74,4

NOTER	BESKRIVNING	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
		2018	2017	2018	2017
forts. Not 20	Järfällahus AB	72,6	112,5	72,6	112,5
	Phalaenopsis AB	-6,0	-6,2	-6,0	-6,2
	Kommunalförbundet Brandkåren Attunda	-	-	17,6	12,0
	Järfälla Näringsliv AB	2,3	1,7	2,3	1,7
	Summa	131,7	182,4	149,3	194,4
	Beviljad checkräkningskredit	300,0	300,0	300,0	300,0
	varav Järfällahus AB enligt avtal	130,0	130,0	130,0	130,0
Not 21	Eget kapital				
	Ingående eget kapital enl fastställd balansräkning	3 018,0	2 945,7	3 968,4	3 869,7
	Koncernmässig justering	-	0,1	-2,2	-0,4
	Ingående justerat eget kapital	-	-	3 966,2	3 869,3
	Årets resultat	159,5	72,2	223,7	99,1
	Summa	3 177,5	3 018,0	4 189,9	3 968,4
Not 22	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser				
	Ingående pensionsavsättningar	373,0	341,6	400,5	369,2
	Pensionsutbetalningar	-11,1	-10,2	-11,1	-10,3
	Nyintjänad pension	39,3	29,2	40,9	29,2
	Ränte- och basbeloppsuppräknningar	9,4	7,1	10,3	7,1
	Förändring av löneskatt	8,1	6,0	8,1	6,0
	Övrigt	-0,8	-0,7	-0,8	-0,7
	Utgående pensionsavsättningar	417,9	373,0	447,9	400,5
	Aktualiseringsgrad (%)	98,0	96,0	-	-
	Specifikation				
	Pensioner enligt blandad modell	336,3	300,2	360,4	322,3
	Visstidspensioner	0,1	0,1	0,1	0,1
	Löneskatt	81,5	72,7	87,4	78,1
	Summa	417,9	373,0	447,9	400,5
Not 23	Andra avsättningar				
	Medfinansiering tunnelbana	622,7	784,3	622,7	784,3
	"Enligt avtalet om ""Stockholmsöverenskommelsen"" ska kommunen till Stockholms Läns Landsting medfinansiera byggandet av tunnelbana till Barkarby med 800 mnkr. Avsättningen är indexuppräknad från 2016. "				
	Avsättning för tunnelbaneuppgång Veddesta	96,5	94,2	96,5	94,2
	Avsättning för sanering av mark	15,2	16,2	15,2	16,2
	Avsättning finansiell leasing, nya simhallen	224,7	-	224,7	-
	Uppskjuten skatteskuld	-	-	107,3	101,3
	Summa	959,1	894,7	1 066,4	996,0
Not 24	Långfristiga skulder				
	Svenska lån, banker och Kommuninvest	2 080,0	1 880,0	2 683,2	2 588,4
	Checkkredit	-	-	-	-
	Anläggnings- och anslutningsavgifter V/A och avfall	203,4	156,3	203,4	156,3
	Investeringsbidrag	30,0	26,5	30,0	26,5
	Summa	2 313,4	2 062,8	2 916,6	2 771,2
	Genomsnittlig upplåningsränta	0,57%	0,67%	0,51%	0,84%

NOTER	BESKRIVNING	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
		2018	2017	2018	2017
forts. Not 24	Specifikation till långa och korta lån (not 25 och 26)				
	Kreditförfall för lån per 2018-12-31				
	2018	-	200,0	-	200,4
	2019	550,0	550,0	732,0	705,0
	2020	770,0	770,0	945,0	945,0
	2021	560,0	560,0	828,0	828,0
	2022	300,0	-	460,0	110,0
	2023	450,0	-	450,0	-
	Summa	2 630,0	2 080,0	3 415,0	2 788,4
Not 25	Kortfristiga skulder				
	Järfällahus AB	72,6	112,6	-	-
	Phalaenopsis AB och Spidarör AB	-5,9	-6,2	-5,9	-6,2
	Järfälla Näringsliv AB	2,3	1,7	2,3	0,0
	Leverantörsskulder	345,6	282,2	423,9	332,9
	Personalens källskatt	38,9	34,2	38,9	34,2
	Semester- och övertidsskuld inklusive personalomkostnader	131,4	122,3	131,4	126,0
	Upplupna räntor	7,3	6,3	8,7	6,3
	Upplupen pensionskost - avgiftsbestämd del inklusive löneskatt	91,8	95,4	91,8	95,4
	Upplupen arbetsgivaravgift och övrig löneskatt	58,8	52,3	58,8	52,3
	Övriga upplupna kostnader	123,7	103,7	126,2	132,7
	Momsskuld	7,9	10,5	7,9	10,5
	Förutbetalda skatteintäkter	26,0	11,0	26,0	11,0
	Förutbetalda intäkter - va-verksamheten	22,2	29,5	22,2	29,5
	Kortfristig skuld till banker och Kommuninvest	550,0	200,0	731,8	214,8
	Övriga förutbetalda intäkter	99,1	66,5	153,4	100,4
	Övriga kortfristiga skulder	2,1	0,3	2,6	3,7
	Summa	1 573,8	1 122,3	1 820,0	1 143,5
Not 26	Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulder eller avsättningar				
	Pensioner	1 174,8	1 209,9	1 189,2	1 213,2
	Löneskatt	285,0	293,5	288,5	294,3
	Summa	1 459,8	1 503,4	1 477,7	1 507,5
Not 27	Borgensåtaganden				
	Egna hem	0,1	0,1	0,1	0,1
	Järfällahus AB	758,0	708,0	-	-
	Attunda Räddningstjänst	26,8	-	-	-
	Järfälla Nya Badanläggning AB	212,6	206,5	212,6	206,5
	Föreningar	11,4	13,7	11,4	13,7
	Summa	1 008,9	928,3	224,1	220,3
Not 28	Ansvarsförbindelser				
	Kommunalförbundet Norrvatten	97,0	84,1	97,0	84,1
	Övrigt	-	-	-	-
	Summa	97,0	84,1	97,0	84,1

NOTER	BESKRIVNING	KOMMUNEN		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	
		2018	2017	2018	2017
Not 29	Leasingavtal				
	Finansiella leasingavtal				
	Fastigheter	238,6	-	238,6	-
	Totala minimileaseavgifter	351,0	-	351,0	-
	Nuvärde minimileaseavgifter	203,9	-	203,9	-
	Därav förfall inom 1 år	11,6	-	11,6	-
	Därav förfall inom 1-5 år	42,1	-	42,1	-
	Därav förfall senare än 5 år	150,1	-	150,1	-
	Variabla avgifter	0,3	-	0,3	-
	Bilar	7,4	5,7	7,4	5,7
	Summa	211,3	5,7	211,3	5,7
Not 30	Avtal om visstidspension				
	Ej infriade avtal om visstidspension förtroendevalda, antal	2	3	2	3
	Avtalen förutsätter i princip 12 års tjänstgöring. Samordning sker med eventuellt utfallande lön.				

Kommentar till not 27, solidarisk borgen Kommuninvest
 Järfälla kommun har i april 2013 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 288 kommuner som per 2018-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i

förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Järfälla kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2018-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 404 804 079 439 kronor och totala tillgångar till 406 323 006 299 kronor. Järfälla kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 3 734 830 063 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 3 745 894 798 kronor.

REDOVISNINGSPRINCIPER

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med reglerna i kommunal redovisningslag och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR), såvida inte annat anges.

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR OCH INVESTERINGAR

Anläggningstillgångarna är upptagna till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. En anläggning aktiveras i normalfallet och börjar skrivas av när den tas i bruk. Som investering avses anskaffning av tillgång med en nyttjandeperiod motsvarande minst 3 år och med ett anskaffningsvärde på sammanlagt minst 40 000 kronor.

AVSKRIVNINGAR OCH UPPDELNING I KOMPONENTER

Kommunen har från och med 2014 börjat tillämpa komponentavskrivning enligt RKR:s rekommendation 11.4. Som utgångspunkt för antaganden om ekonomisk livslängd tillämpas RKR:s förslag till avskrivningstider för kommunal verksamhet. Tillämpade avskrivningstider ligger inom intervallet 3–50 år, med undantag för mark, broar, vägkropp med bestående värde, och konst som inte skrivs av. Linjär avskrivning används. Det sker ingen avskrivning för pågående investeringar.

AVSÄTTNINGAR

Kommunen gör, utöver avsättning för pensionsskulden, avsättningar för åtaganden inom det infrastrukturella området (tunnelbana till Barkarby) och för sanering. Vid avsättningar tillämpas direkt resultatföring.

EXPLOATERINGSREDOVISNING

Från och med 2016 har Järfälla kommun övergått till att följa RKR:s vägledning "Redovisning av kommunal mark-exploatering", vilket bland annat innebär att intäkter från markförsäljning inom exploateringsområden inte längre klassificeras som försäljning av anläggningstillgång/reavinstant utan ingår bland verksamhetens intäkter. Utgifter för exploatering av mark som ännu inte resultatredovisats återfinns bland omsättningstillgångarna.

LEASINGKOSTNADER

Från och med 2018 redovisas ett leasingavtal som finansiellt, och objektet återfinns i balansräkningen både som anläggningstillgång och avsättning. Det handlar om den nya simhallen där kommunen ingått ett 30-årigt avtal med leverantören. Övriga leasingavtal redovisas som operationella.

LÅNEKOSTNADER FÖR INVESTERINGSPROJEKT

Lånekostnader redovisas enligt huvudmetoden vilket innebär att investeringsprojekt inte belastas med lånekostnader under byggtiden.

KLASSIFICERING

Fordringar och skulder som förfaller till betalning inom tolv månader från balansdagen har klassificerats som kortfristiga. Fordringar och skulder som förfaller till betalning efter tolv månader från balansdagen har klassificerats som långfristiga.

PENSIONSUTFÅSTELSER

Intjänade pensionsförmåner redovisas som avsättning respektive kortfristig skuld (avgiftsbestämda delen) i balansräkningen. Pensionsförmåner intjänade före 1998 och ej infriade visstidspensioner redovisas som en ansvarsförbindelse. Tillämpad beräkningsmodell är RIPS 17.

REDOVISNING AV INTÄKTER

Investeringsbidrag, anläggnings- och anslutningsavgifter tas upp som förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningarnas respektive nyttjandeperiod.

RESULTATUTJÄMNINGSRESERV RUR

Från och med den 1 januari 2013 finns det i kommunallagen en möjlighet att, under vissa förutsättningar, reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). RUR är frivillig och kan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Om RUR ska användas, ska detta framgå av kommunfullmäktigebeslut om god ekonomisk hushållning. I lågkonjunktur kan medel användas för att utjämna konsekvenserna av minskade intäkter under en konjunkturcykel.

SKATTEINTÄKTER

Slutskatteavräkningen har beräknats enligt Sveriges Kommuners och Landstings prognos i december 2018. Affärsdrivande verksamhet Kommunen bedriver i egen regi både VA-verksamhet och avfallshantering. Redovisningen för dessa två verksamheter kan särskiljas från kommunens övriga verksamheter. I kommunens årsredovisning ingår dessa men det upprättas även särskilda bokslut för dessa verksamheter. *Särskild redovisning av resultat för VA-verksamheten och Avfallshanteringen* Ett eventuellt ackumulerat överskott redovisas som en förutbetalad intäkt (skuld till abonnenterna). Om det ackumulerade resultatet är ett underskott, redovisas det som ett negativt eget kapital.

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden och enligt RKR 8.2 Sammanställd redovisning. Det innebär att kommunens (moderbolagets) bokförda värden på aktier i dotterbolagen eliminerats mot dotterbolagens egna kapital vid förvärvet. Därmed ingår i den sammanställda redovisningen enbart den del av dotterbolagens egna kapital som tillkommit efter förvärvet.

I den sammanställda redovisningen ingår Järfälla kommun, Järfällahus AB, Järfälla Näringsliv AB och Kommunalförbundet Brandkåren Attunda. För Kommunalförbundet Brandkåren Attunda innebär den proportionella konsolideringsmetoden att 22,5 procent av resultat- och balansposter konsolideras. Helägda bolag vars storlek är ringa konsolideras inte. Pensionsavsättningarna i den sammanställda redovisningen redovisas för kommunen och Kommunalförbundet Brandkåren Attunda med en del i balansräkningen och den andra som ansvarsförbindelse. Järfällahus AB gör avsättning till pensioner genom inbetalning till försäkringsbolag.

DRIFTREDOVISNING

STYRELSE/ NÄMNDER MNKR	INTÄKTER	KOSTNADER	NETTO-KOSTNAD	BUDGET	BUDGET-AVVIKELSE
Kommunfullmäkt / kommunstyrelse	109,5	-384,6	-275,1	278,4	3,2
Barn- och ungdomsnämnden	215,2	-1 873,8	-1 658,6	1 648,9	-9,8
Kompetensnämnden	229,8	-633,1	-403,3	394,5	-8,8
Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden	18,2	-195,5	-177,5	183,1	5,7
Socialnämnden	252,4	-1 601,5	-1 349,0	-1 355,7	6,6
Familjerättsnämnden	1,8	-6,2	-4,4	4,5	0,1
Tekniska nämnden Skattefinans	699,3	-849,9	-157,7	158,8	8,3
Tekniska nämnden VA	119,7	119,7	0,0		0,0
Tekniska nämnden Avfall	57,8	-52,2	5,1		5,1
Miljö- och bygglovsnämnden	18,6	-30,6	-12,1	12,2	0,1
TOTALT STYRELSE OCH NÄMNDER	1 722,2	-5 747,6	4 025,4	4 035,9	10,6
Gemensamma intäkter/kostnader varav	838,7	-825,2	13,5	21,7	-8,2
-Internränta	148,7		148,7	145,7	3,0
-Semester och övertidsskuld		-6,2	-6,2		-6,2
-Pensioner		242,5	-242,5	-237,0	-5,5
-Arbetsgivaravgifter, mm		-542,5	-542,5	-525,1	-17,4
-Personalomkostnader	674,4	-0,7	673,7	650,2	23,5
-Nyttj av Kompetensfond		-5,1	-5,1	-5,0	-0,1
-Övrigt internt	15,6	28,1	-12,5	7,0	-5,5
Realisationsvinster/förluster		-0,6	-0,6		-0,6
Utrangeringar		-13,7	-13,7		-13,7
Exploateringsredovisning	171,8	-23,8	148,0	630,0	-482,0
Skatteintäkter	3 348,5		3 348,5	3 348,2	0,3
Generella statsbidrag och utjämning	729,9	-21,2	708,7	730,2	-21,5
Finansiella intäkter/kostnader	20,7	-40,8	-20,1	-40,2	20,1
Summa gemensamt	5 109,6	924,7	4 184,9	4 686,9	-505,0
TOTALT KOMMUNEN	6 831,8	-6 672,3	159,5	654,0	-494,5
Exkl exploateringsnetto	6 660,1	-6 648,5	11,5	24,0	-12,5

INVESTERINGSREDOVISNING

STYRELSE/ NÄMNDER MNKR	INKOMSTER	UTGIFTER	NETTO-INVESTERING	NETTO-BUDGET	BUDGET-AVVIKELSE NETTO
Kommunstyrelsen	35,8	172,8	-137,1	-579,2	442,1
Ks Förfogandeanslag	0,0	0,0	0,0	-20,0	20,0
Ks förfogandeanslag fastigheter	0,0	0,0	0,0	-30,0	30,0
Barn- och ungdomsnämnden	0,0	5,3	-5,3	-9,8	4,5
Kompetensnämnden	0,0	0,0	0,0	-1,1	1,1
Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden	0,0	3,5	-3,5	-12,8	9,2
Socialnämnden	0,0	1,3	-1,3	-7,5	6,2
Familjerättsnämnden	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,1
Tekniska nämnden Skattefinans	4,2	183,5	-179,2	-334,5	155,3
Tekniska nämnden VA	0,0	64,4	-64,4	-156,5	92,0
Tekniska nämnden Avfall	0,0	1,4	-1,4	-1,1	-0,3
Tekniska nämnden fastighet	1,4	476,2	-474,7	-880,2	405,5
Aktiverade leasingavtal, fastighet	0,0	242,8	-242,8	0,0	-242,8
Miljö- och bygglovsnämnden	0,0	0,0	0,0	-1,4	1,4
Totalt styrelse och nämnder	41,4	1 151,2	-1 109,8	-2 034,0	924,2

Revisionsberättelse

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunstyrelse och nämnder samt genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt gett det resultat som redovisas i bilaga 1 "Revisorernas redogörelse".

Det ekonomiska resultatet för 2018 är svagt vilket är förväntat med ett mycket lågt budgeterat resultat. Resultatet exklusive markförsäljningar uppgår till endast 12 mkr och är en klar försämring jämfört med 2017. Verksamhetens nettokostnader ökade med 5,7 % medan skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ökade med 4,1 %. Kostnaderna har därmed ökat betydligt mer än skatteintäkterna.

Vi har noterat att den interna kontrollen förbättrats i vissa avseenden även under 2018. En fortsatt utveckling och systematisering är dock nödvändig. Nämndernas riskanalyser behöver fördjupas och planerna för intern kontroll harmoniseras med riskanalyserna.

Vi har granskat Barn- och ungdomsnämndens hantering av förelägganden från Skolinspektionen. I en rapport den 11 april 2019 konstateras att nämnden vad gäller Aspånässkolan har brutit i att ta sitt ansvar för att utbildningen genomförs i enlighet med skollagen och att nämndens styrning och uppföljning har varit klart otillräcklig. Vi riktar skarp kritik mot att nämnden inte sett till att åtgärda de brister som Skolinspektionen påtalat i ett antal förelägganden.

Vi bedömer även att kommunstyrelsen inom ramen för sin uppsiktsplikt borde ha följt upp barn- och utbildningsnämndens åtgärder för att avhjälpa de brister Skolinspektionen påtalat.

Vi bedömer att barn- och utbildningsnämnden inte har bedrivit sin verksamhet på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt med avseende på bristande styrning, ledning och kontroll av åtgärder för att komma tillrätta med de brister Skolinspektionen påpekat.

Vi bedömer i övrigt att kommunstyrelse och nämnder i Järfälla kommun har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande, men att extrautdelningen från JHAB för trygghetsskapande åtgärder borde ha redovisats som en finansiell intäkt.

Vi bedömer att kommunstyrelsens och övriga nämnders interna kontroll bör utvecklas ytterligare.

Vi noterar att kommunen för 2018 inte uppfyller de av kommunfullmäktige fastställda finansiella målen för god ekonomisk hushållning beträffande resultat- och soliditetsmål. Det är oroväckande att låneskulden ökat med 550 mkr under 2018. Vi anser att kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning bör skärpas och förtydligas.

Beträffande de verksamhetsmässiga målen anser vi att en fullvärdig utvärdering är svår att göra till följd av den stora mängden mål och indikatorer.

Vi bedömer, trots ovanstående, sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen i huvudsak är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Vi tillstyrker att kommunfullmäktige beviljar ansvarsfrihet för kommunstyrelsen nämnder samt enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2018.

Vi återoppar bifogade redogörelse och rapporter.

Revisionsberättelsen är upprättad av nedan valda revisorer i Järfälla kommun.

Järfälla 2019-04-11

Lars Markstedt Göran Svennberg Ann Persson

Ulf Johansson Olof Tillander Bo Lastell

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

1. Revisorernas redogörelse för verksamhetsåret 2018
2. Förteckning över sakkunnigas rapporter
3. Granskningsrapporter från lekmannarevisor i de kommunala företagen
4. Revisionsberättelser från revisor i de kommunala företagen

Järfälla kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
177 80 Järfälla
08-580 285 00
kontakt@jarfalla.se